

Miljøgodkendelse¹

Luftfoto af ejendommen (copyright DDO ®, ©COWI)

Kvægproduktion, Åbøvej 16, 6372 Bylderup - Bov

**Aabenraa Kommune
Miljø og Natur afdelingen
Plantagevej 4, Bov
6330 Padborg**

---

¹ § 12 stk. 2 i lov 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer

Miljøgodkendelse udarbejdet af Aabenraa Kommune med bistand fra:

NIRAS A/S
Bavnehøjvej 12
Postboks 122
DK-6701 Esbjerg V

Telefon 7513 5022
Telefax 7513 4968
E-mail niras@niras.dk
Web www.niras.dk

CVR-nr. 37295728
Tilsluttet F.R.I

Udgave nr.:
V_A

Forfatter:
Signe Krogh

Kvalitetskontrol:
Mikkel Kloppenborg Nielsen

Godkendt af:
Torsten Bliksted

Sag nr. og filnavn:

\\esbkfs01\data\sag\09\455.29\Project documentation\Foreløbig rapport\Åbølvej 16 Miljøgodkendelse V_A_endelig.doc

Indholdsfortegnelse

Datablad	5
1. Resumé og samlet vurdering	6
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse	6
1.2 Ikke teknisk resumé	6
1.3 Meddelelse af miljøgodkendelse	11
1.4 Offentlighed	14
2 Generelle forhold	15
2.1 Drift og indretning	15
2.2 Årsproduktion – staldbelægning	16
2.2.1 Kvæg	16
2.3 Information og ændringer på virksomheden	17
3 Anlæg	18
3.1 Husdyrhold, staldanlæg og drift	18
3.1.1 Fodring og foderopbevaring	21
3.1.2 Ventilation	22
3.1.3 Energiforbrug	23
3.1.4 Vandforbrug	23
3.1.5 Rengøring af staldanlæg	25
3.2 Ammoniakreducerende miljøteknologi	25
3.3 Lugt	26
3.4 Gødningsproduktion- og opbevaring	27
3.4.1 Gødningsopbevaring	27
3.4.2 Gyllehåndtering	30
3.5 Transport	32
3.5.1 Transport af husdyrgødning	32
3.5.2 Øvrig transport	33
3.6 Teknikker til gyllehåndtering	34
3.7 Anvendelse af anden organisk gødning	34
3.8 Spildevand og overfladevand	34
3.9 Uheld og risici	35
3.10 Støjkluder	36
3.11 Skadedyr	38
3.12 Støv	39
3.13 Lys	39
3.14 Oplag af olie, kemikalier og medicin samt affald	40
3.14.1 Olie	40
3.14.2 Affald	40
3.14.3 Kemikalier og medicin	41
3.15 Anlæggets påvirkning af beskyttet natur	43
3.15.2 Anlæggets påvirkning af beskyttede naturtyper efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven og § 23 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v.	45
3.15.3 Anlæggets påvirkning af internationale naturbeskyttelsesområder	46
3.15.4 Anlæggets påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV)	48
4 Udbringningsarealer	49
4.1 Arealanvendelse	51
4.2 Forholdsregler over for beskyttet natur	52
4.2.1 Nitrat-overfladevand	55
4.2.2 Drikkevandsinteresser og nitrat-grundvand	57

4.2.3 Fosfor-overfladevand	57
4.2.5 Bilag IV-arter, artsfredninger og rødlistearter.....	62
5 Oversigt over Bedste tilgængelige teknik / Renere teknologi	64
6 0 – alternativet og andre alternativer	69
7 Landskabsinteresser.....	70
7.1 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	70
7.1.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.....	71
7.2 Placering i landskabet	72
7.2.1 Landskabelige værdier	72
8 Tilsyn, kontrol og egenkontrol	75
9 Ophør af virksomheden	77
10 Klagevejledning	78
11 Bilag	80

Datablad

Titel:	Miljøgodkendelse af kvægbruget Aabølgaard på Åbølvej 16, 6372 Bylderup- Bov. Miljøgodkendelse meddelelses i medfør af § 12 stk. 2 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer.
Godkendelsesdato:	17. december 2009
Ansøger:	Bernardus J. F. Tijink
Telefonnr.:	74648066
Mobilnummer:	40272084
E-mail:	tijink@mail.dk
Ejer af ejendommen:	Bernie F. Tijink, Åbølvej 16, 6372 Bylderup-Bov tlf.: 74648066
Kontaktperson:	Bernie F. Tijink, Åbølvej 16, 6372 Bylderup-Bov tlf.: 74648066
Husdyrbrugets navn:	Aabølgaard
Ejendomsnr.:	5800012006
Matr.nr. og ejerlav:	1, Stade, Burkal m.fl.
CVR nr.:	25266374
CVR/p nr.:	1007486282
CHRNr.:	49790
Biaktiviteter:	nej
Andre ejendomme:	Stadevej 19, og Stadevej 13, 6360 Tinglev
Miljørådgiver:	Anny Hansen, LandboSyd, Peberlyk 2, 6200 Aabenraa, tlf.: 74365019, e – mail: aha@landbosyd.dk
Tilsynsmyndighed:	Aabenraa Kommune
Sagsbehandler, miljø: Kvalitetssikring, miljø:	Susanne Niman Jensen Lars Paulsen
Sagsbehandler, natur: Kvalitetssikring, natur:	Birgitte Myrtue Torben Hansen
Sagsnr:	07/4608 dokument 91

1. Resumé og samlet vurdering

1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse

Bernie Tijink har ansøgt om en §12 miljøgodkendelse af bedriften Åbølvej 16, 6372 Bylderup Bov.

Ansøgningen vedrører en udvidelse af eksisterende kvægbesætning fra nuværende 249,44 DE til 375,74 DE.

Udvidelsen betyder en forøgelse i antal af malkekøer og opdræt, og omfatter i tilknytning til de eksisterende bygninger:

- etablering af 3 nye plansiloer

Det ansøgte husdyrhold overstiger 250 DE. Udvidelsen er derfor omfattet af reglerne i §12 i Husdyrloven (Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer nr. 1572 af 20.12.2006).

Miljøgodkendelsen er udarbejdet af Aabenraa Kommune med bistand fra NIRAS.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Aabenraa Kommune en § 12 stk. 2 miljøgodkendelse af husdyrbruget på en række anførte vilkår.

1.2 Ikke teknisk resumé

Anlægget

Udvidelsen foretages i eksisterende staldbygninger. Ansøgningen indebærer etablering af 3 nye plansiloer til ensilage.

Ansøgningens omfang

Der søges om godkendelse til et fremtidigt kvæghold, tung race på 267 malkekøer, 47 småkalve 0-6 mdr., 141 opdræt 6-24 mdr., 137 tyrekalve (40-55 kg) samt 2 små heste. I alt 375,7 DE.

Der er på ejendommen et tilladt kvæghold, tung race, på 175 malkekøer og 123 opdræt (0-28 mdr.), i alt 249 DE.

Gødningsopbevaring og håndtering

Eksisterende gyllebeholder på 500 m³ anvendes efter udvidelsen alene til opbevaring af ensilagesaft, overfladevand fra befæstede arealer ved plansiloer og foderlade, samt vand fra vask af maskiner. Denne beholder er i det efterfølgende benævnt som pladsvandsbeholder.

Eksisterende gylle beholder på 1.800 m³ og lejet gyllebeholder på 2.000 m³ anvendes til opbevaring af gylle og kapaciteten udgør sammen med kapaciteten i forbeholder og kanaler totalt 5.165 m³ svarende til en kapacitet til opbevaring af flydende husdyrgødning på 9 måneder.

Arealer

Bedriftens samlede dyrkede areal er på 206,30 ha.

Det samlede udbringningsareal til den producerede gødning består af 52,42 ha udbringningsaftale med Frida Rasmussen, Burkalvej 3, 6240 Løgumkloster + 206.30 ha eget udbringningsareal = 258,72 ha.

Der modtages svinegylle fra produktionen på Stadevej 19.

Kravet til eget areal er på ca. 46 ha og kan nemt opfyldes med bedriftens ejede areal.

Åbølvej 16 er sammen med ca. halvdelen af arealerne beliggende i EF- fuglebeskyttelsesområde. En del af arealerne er beliggende i områder med naturinteresser, heraf en mindre del i naturområde. Gammelå som løber ca. 220 m syd for ejendommens sydligste stald, er biologisk korridor. Området er fladt. Sønderå, som er habitatområde, løber ca. 850 m syd for ejendommen.

Ca. 105 m mod syd ligger de nærmeste naturarealer, der er beskyttede af Naturbeskyttelseslovens § 3. Der er tale om engområder ved Gammelå.

Ca. 1.830 m mod øst ligger en mose. Ingen af arealerne er § 7 arealer. På grund af de store afstande til § 7 arealer, er der ingen restriktioner med hensyn til merdeposition til naturarealer.

Vand og spildevand

Ejendommen er vandforsynet fra Bylderup-Bov vandværk. Vandet anvendes overalt på bedriften og i husholdningen undtagen til markvanding. Nærmeste markvandingsboring er placeret nord for Åbølvej ca. 52 m nord for sengebåsestald. Spildevand fra stuehuset ledes via septiktank til nedslivningsanlæg øst for dybstrøelsesstald. Møddingsaft ledes til gyllebeholder. Vand fra ensilagesiloer og fra befæstede arealer, herunder vaskeplads, ledes til særskilt pladsvandsbeholder.

Lugt og afstandskrav samt transporter

Udvidelsen vil medføre en mindre stigning i lugtpåvirkningen af ejendommens omgivelser og meget lille forøgelse i det samlede antal af transporter til og fra ejendommen.

Der er ingen boliger indenfor geneafstandene for lugt og tilkørselsforholdene til ejendommen er via Åbølvej. Det vurderes, at den øgede lugtemission og det stort set uændrede antal transporter ikke giver anledning til væsentlige gener for naboer.

Tiltag benyttet for at opnå 15 % reduktion

Den krævede reduktion på 15 % af ammoniakemissionen opnås ved at skrabe alle spaltearealerne i sengestald mindst hver 2. time.

Beliggenhed og planmæssige forhold

Udvidelsen sker i eksisterende bygninger. Der etableres 3 nye plansiloer i tilknytning til eksisterende byggeri.

Ejendommen ligger ca. 325 m fra nærmeste nabobeboelse på ejendom uden landbrugspligt (Åbølvej 15). Åbølvej 14 som er matrikulært sammenlagt med Åbølvej 16. Til nærmeste nabobeboelse på ejendom med landbrugspligt (Åbølvej 10) er der ca. 190 m. Der er ca. 1.200 m til samlet bebyggelse (Rens) og 3.200 m til byzone (Bylderup-Bov).

Der er ca. 105 m til engareal mod syd og 190 m til Gammelå. En del af engområdet er beliggende i naturområde og indenfor VMP II lavbundsareal.

Området er relativt fladt. Gården ligger (midt) i jordtilliggendet.

Herudover er der 3 mindre vandhuller omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, ca. 400 – 500 m fra ejendommen samt en mose ca. 1.830 mod øst, men ingen der er omfattet af § 7 i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug.

Landskabelige værdier

Det bebyggede areal på Åbølvej 16 ligger udenfor områder med landskabelig værdi.

Lugt, støv og støj

Produktionen vil fortsætte i de eksisterende stalde, og da udvidelsen iflg. beregningerne kun vil medføre en mindre stigning i lugtpåvirkningen fra ejendommen, og da der ingen boliger ligger indenfor de beregnede lugtgeneafstande, forventes der ikke at blive problemer med lugt. I forhold til nudrift forventes der ikke at blive et problem med støj og støv for de omkringboende, da afstanden er stor.

Transport til og fra ejendommen

Udvidelsen af husdyrbruget vil medføre, at antallet af transporter falder en smule fra ca. 1154/år før udvidelsen til ca. 1107/år efter udvidelsen. Dette skyldes, at når der skal transporteres dyr, medtages der flere pr. transport i efter situationen. Desuden opsamles vand fra ensilagepladserne i særskilt beholder efter udvidelsen. Vandet udbringes med gyllevogn på nærliggende marker, hvorved transport på offentlig vej begrænses til en strækning på ca. 200 m.

Ændringen i transporter vil derfor ikke give øgede gener for omkringboende.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Der findes ingen arealer med særlig værdifuld natur, som er beskyttet efter § 7 i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv. indenfor en afstand af 1000 m fra anlægget. Ejendommen og arealerne er delvist beliggende indenfor det udpegede Natura 2000 område Sønder Ådal.

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvandet

Hvad angår fosfor viser beregningerne i ansøgningssystemet, at kravene til maksimalt fosforoverskud er overholdt. Hvilket ligeledes gør sig gældende for kravene til nitratudvaskning til overfladevand og grundvand. Udbringningsarealerne er placeret uden for områder, der er sårbare for nitratudvaskning

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser mv. Det betyder, at udvidelsens virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som tilfredsstillende.

Bedste tilgængelige teknologi (BAT)

BAT er blevet vurderet i forhold til management, energi – og vandforbrug, fodring, opbevaring og udspredding af husdyrgødning samt anvendt staldteknologi. Det er vurderet, at den måde ejendommen drives på og driftleders håndtering af foder, husdyrgødning mv. lever op til kravene om BAT.

Udvidelsen sker indenfor de eksisterende bygningers rammer. Staldanlægget er ikke fuldt belagt, og der søges om at udnytte det fuldt ud. I kostalden og stalden til opdræt (18-24 mdr.) sker udvidelsen af dyreholdet i sengestald med spalter og rundskyl, da det er det staldsystem, der er i stalden. Der etableres skrabere i stalden, der minimum kører hver anden time. Aabenraa kommune

vurderer, at etablering af skraber på de eksisterende gulve efter omstændighederne er tilstrækkeligt til opfyldelse af BAT. Aabenraa kommune har lagt vægt på, at skrabe anlæg giver en reduktion på 20 % i forhold til spalter, ringkanal uden skraber. Den eksisterende dybstrølesstald anvendes i både nudrift og ansøgt drift til kalve og kvier. Dybstrøelse vurderes at være BAT til kalve, og der vurderes ikke at være proportionalitet i at vælge et andet staldsystem til de store kvier, der går i denne stald, idet en anden teknologi vil betyde uforholdsmæssig store omkostninger pr. kg reduceret N. Samlet set er det vurderet, at ejendommens staldteknologi lever op til kravene om anvendelse af BAT med nuværende omkostningsniveau i forhold til reduceret ammoniakemission.

0-alternativet og ophør af driften

Ansøgningen beskriver dels de miljømæssige konsekvenser af produktionen, dels forskellen i miljøpåvirkning mellem den ansøgte produktion og den produktion, der kan opretholdes, hvis der ikke meddeles tilladelse til produktionsændringen.

Ønsket om produktionsændringen er begrundet i behovet for tilpasning til strukturudviklingen i landbruget. Stigende priser på råvarer samt bortfald af tilskud medfører et behov for yderligere rationalisering, herunder øget specialisering og en større produktion. Udvidelsen er dermed baseret i at bedriften fortsat skal være konkurrencedygtig, tidssvarende og fastholde beskæftigelsen.

Såfremt der ikke opnås miljøgodkendelse af den ønskede produktionsændring, vil ansøger stå med en ejendom, der ikke er optimal for ham. Det være sig økonomisk men også med henblik på systematisering og optimering af arbejdsrutiner. Det vil betyde, at ansøger på sigt vil være mindre motiveret for at investere i anlægget, hvilken kan betyde forringelser for miljø og dyrevelfærd. En sådan nedslidningsstrategi vil på sigt kunne medføre, at ejendommen afhændes. Det vil betyde tab af arbejdspladser på ejendommen og i følgeindustrierne samt bidrage til en yderligere affolkning af landdistrikterne.

Med miljøgodkendelsen vil det for ansøger være muligt at opnå en større rationalisering i arbejdsgangen, hvilket vil medføre, at det daglige arbejde udføres på den mest optimale måde. Dette vil endvidere sikre, at ansøger får større mulighed for at tiltrække kvalificeret arbejdskraft, der kan være med til at aflaste ansøger i det daglige og sikre, at ansøger opnår mere tid til driftsledelse, når der sker en aflastning i det mere manuelle arbejde.

Alternative løsninger

Ansøger har som sådan ikke overvejet egentlige alternativer i forhold til det, der er beskrevet i denne ansøgning. Det vil ikke være hensigtsmæssigt at dele et malkekvæghold på flere ejendomme. Der er endvidere ikke nogen natur-, miljø- eller nabomæssige og landskabelige hensyn, der taler imod en udvidelse på Åbølvej 16. Alternativet til ansøgningen er derfor at undlade at udvide dyreholdet. Ansøger har i forhold til staldindretning fravalgt gylleforsuring, dels fordi det er omkostningstungt at etablere og driftsomkostningerne er høje, dels fordi erfaringerne med forsøringsanlæg i eksisterende stalde er sparsomme, og det vides ikke, om eksisterende beton kan tåle syrepåvirkningen. Ansøger har ligeledes valgt at fortsætte driften i de eksisterende stalde, og først renovere staldene, når de eksisterende er nedslidte, da der ikke er proportionalitet i at skifte staldsystem før staldene er nedslidte.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives på stedet uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne miljøgodkendelse overholdes.

Aabenraa Kommune har meddelt miljøgodkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse af husdyrbruget Åbølvej 16, 6372 Bylderup Bov.

1.3 Meddelelse af miljøgodkendelse

Aabenraa Kommunes afdeling for Miljø & Natur meddeler miljøgodkendelse i henhold til § 12, stk. 2 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer til udvidelse af husdyrbruget på Åbølvej 16, 6372 Bylderup – Bov.

Ejendommen meddeles miljøgodkendelse til en årlig produktion på:

- 267 malkekøer
- 47 kalve (0-6 mdr.)
- 141 opdræt (6-24 mdr.)
- 137 tyrekalve (40-55 kg)
- 2 heste

Svarende til 375,74 DE.

Miljøgodkendelsen meddeles også til:

- 3 plansiloer á 400 m²

Ved opslag i CHR registeret er der den 15. december 2009 registreret et husdyrhold på 275 malkekøer, 211 opdræt og 18 tyrekalve. Udvidelsen af dyreholdet er således påbegyndt og der er tale om en lovliggørelsessag.

Godkendelsen gælder samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på husdyrbruget Åbølvej 16, 6372 Bylderup – Bov.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må herefter ikke ske udvidelse eller ændring i husdyrbruget, dvs.:

- dyreholdets størrelse
- stalde
- gødnings - og ensilageopbevaringsanlæg,
- udspretningsarealer

før ændringen er anmeldt og godkendt af Aabenraa Kommune.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love, bekendtgørelser og Aabenraa Kommunes Regulativer også selv om disse regler bliver skærpede i forhold til denne godkendelse.

Det skal oplyses, at denne miljøgodkendelse ikke omfatter byggetilladelse eller andre tilladelser/afgørelser efter anden lovgivning end efter husdyrloven.

Med denne godkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse på de vilkår, der er nævnt i godkendelsen indtil december 2017.

Aabenraa Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering inden for de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, hvis:

- der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,

- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Det samme er tilfældet, hvis:

- der sker væsentlige ændringer i den bedst tilgængelige teknik, således at der skabes mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller
- der af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Godkendelsen skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering.

Den første regelmæssige vurdering skal foretages, når der er forløbet 8 år.

Det er planlagt at foretage den første revurdering i december 2017.

Det skal bemærkes, at Aabenraa Kommune altid kan revidere vilkårene i en godkendelse for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening (egenkontrol) eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor godkendelsen udnyttes.

Der gives 2 år til at udnytte godkendelsen, efter den er meddelt.

Herefter gælder, at hvis den meddelte miljøgodkendelse, ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år.

Fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, brand, sygdom i besætningen mv., betragtes ikke som kontinuitetsbrud.

Det er Aabenraa Kommunens samlede vurdering, at det miljøgodkendte husdyrbrug:

- overholder bekendtgørelsens beskyttelsesniveauer for ammoniak, lugt, fosfor og nitrat,
- lever op til kravene om anvendelse af bedste tilgængelige teknik,
- ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt,
- ikke vil have negativ indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV, artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets arealer og
- ikke tilsidesætter hensynet til de landskabelige værdier.

Den 17. december 2009

 Susanne Niman Jensen
 Miljøsagsbehandler
 Teknik & Miljø
 Miljø & Natur

 Birgitte Myrtue
 Natursagsbehandler
 Teknik & Miljø
 Miljø & Natur

Aabenraa Kommune
Plantagevej 4, 6330 Padborg
www.aabenraa.dk
Direkte 73 76 74 80
landbrug@aabenraa.dk

Aabenraa Kommune
Plantagevej 4, 6330 Padborg
www.aabenraa.dk
Direkte 73 76 78 63
landbrug@aabenraa.dk

1.4 Offentlighed

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret i uge 37 i 2007 i Aabenraa Ugeavis for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen.

Museum Sønderjylland – arkæologi Haderslev blev den 16. december 2008 orienteret om ansøgningen.

Aabenraa Kommune har ikke modtaget henvendelser angående anmodning om at få tilsendt udkast til miljøgodkendelse.

Ansøgningsmaterialet og udkastet til miljøgodkendelse blev den 13. oktober 2008 sendt i høring hos ansøger, naboer og andre berørte. Der var en frist på 6 uger til afgivelse af bemærkninger.

Den 18. november 2008 modtog Aabenraa Kommune bemærkninger fra Det Økologiske Råd. Den 20. november 2008 modtog Aabenraa Kommune bemærkninger fra Danmarks Naturfredningsforening. Bemærkningerne er vedlagt godkendelsen i bilag 3 og 4.

Bemærkningerne er implementeret i godkendelsen. Af de ændringer som bemærkningerne har medført kan bl.a. nævnes:

Både Det økologiske råd og DN kommenterer, at det bør være et krav, at de etablerede spalteskrabere, sættes ind med den maksimale effekt på 20 % reduktion i ammoniakemissionen fra stalden. Det er sket. Desuden kommenterer Det økologiske råd, at ammoniakemissionen fra lageret ikke er beregnet korrekt. Resultaterne i ansøgningen kommer fra IT-ansøgningssystemet, hvor den samlede emission fra anlægget regnes ud. Herfra trækkes staldanlæggets emission. Resten kommer fra opbevaringslageret. Aabenraa kommune har ingen grund til at betvivle rigtigheden af denne udregning.

DN bemærker, bl. a. at der skal stilles yderligere vilkår til indretning af drift og staldinventar og til lugt. Det er sket. Desuden stilles spørgsmål om, hvorfor gyllen fra eget beholder, ikke pumpes over i lejet beholder, da der er relativ kort afstand. Det vil ske fremover, og der er stillet vilkår herom. DN påpeger også, at der ikke stilles vilkår om flydelag. Det skyldes, at flydelag er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen², som ansøger skal overholde under alle omstændigheder.

Afsnittene der omhandler natur, dvs. afsnit 3: Anlæggets påvirkning af beskyttet natur og afsnit 4: Udbringningsarealer, er udbygget i forhold til udkastet.

Ansøgningen er blevet ændret med hensyn til arealer, idet arealerne fra Stadevej 19, 6372 Bylderup – Bov er blevet købt til.

Den meddelte miljøgodkendelse bliver offentlig annonceret i Aabenraa Ugeavis lørdag den 19. december 2009, og afgørelsen bliver fremsendt til klageberettigede personer, organisationer og myndigheder, samt de myndigheder der har været inddraget i sagens behandling. Disse er listet i afsnit 10 Klagevejledning.

---

² Bek. nr. 1695 af 12. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 DE, husdyrgødning, ensilage mv. med senere ændringer.

2 Generelle forhold

Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Åbølvej 16, 6372 Bylderup Bov, med ejendoms nr. 5800012006.

Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktionen vedrørende CHR nr. 49790, og ejendommen er desuden knyttet til CVR/P nr. 25266374/1007486282.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger som fremgår af Skema nummer 3355, version 10, genereret den 9. december 2009 fra www.husdyrgodkendelse.dk. Ansøgningen, der bl.a. indeholder den miljøtekniske beskrivelse, er vedlagt som bilag 1.

2.1 Drift og indretning

Redegørelse

Der er tale om udvidelse af en eksisterende malkekvægsbedrift. Udvidelsen vil ske inden for de eksisterende bygningers rammer. Der foretages en forbedring af plansiloanlægget, idet der etableres yderligere 3 plansiloer og tilhørende betonareal med afløb til pladsvandsbeholder. Efter udvidelsen vil der således være 8 plansiloer á 400 m².

Ejendommen Åbølvej 16, 6372 Bylderup Bov er beliggende i landzone ca. 1.200 meter nord for Rens, der er nærmeste samlede bebyggelse. Afstanden til byzonen for Bylderup Bov er ca. 3.200 meter. Ansøger ejer selv Åbølvej 14, som er sammenlagt med Åbølvej 16. Nærmeste nabo uden landbrugspligt (Åbølvej 15) ligger ca. 300 meter fra anlægget, mens Åbølvej 10, som ligger ca. 190 meter fra anlægget er en ejendom med landbrugspligt. Landskabet omkring bedriften er præget af landbrugsdrift med en del læhegn.

Staldanlægget består af en sengestald, et maskinhus, en kalvestald (dybstrøelsesstald), en kalvestald og maskinhus, en foderlade, en hestestald samt en gyllebeholder på 1.800 m³, en pladsvandsbeholder på 500 m³, en vaskeplads, en møddingsplads og et plansiloanlæg. Derudover er der lejet en gyllebeholder på 2.000 m³ på Åbølvej 10.

Stuehuset (bygn. 6) ligger ca. 40 meter syd for offentlig vej (Åbølvej). Vest for stuehuset ligger sengestalden (bygn. 1), hvori der ligeledes er malkestald. Sengestalden med mandskabsbygning ligger 7 meter fra Åbølvej. Sengestalden er opført i grønne blikplader og gule mursten. Bygningshøjden er ca. 8 meter. Taget er grå eternit med en hældning på 20/22 grader. Stalden har en grundplan på 2.500 m². Vest for sengestalden ligger et nyt maskinhus (bygn. 2), der har et grundareal på 2656 m². Bygningshøjden er 8 m. Taget er grå eternit med en hældning på 22°.

Syd for stuehuset ligger kalvestalden (bygn. 3), der er en løsdriftsstald opført i grønne blikplader med gråt eternittag. Bygningshøjden er ca. 7 meter, og taghældningen er 22 grader. Stalden har en grundplan på 420 m². Som en tilbygning til løsdriftsstalden i den nordlige ende findes hestestalden (bygn. 12). Hestestalden er ligeledes opført i grønne blikplader, med gråt eternittag og med en grundplan på ca. 32 m².

Syd for sengestalden findes en bygning (bygn. 4), der er opført i grønne blikplader og gule mursten. Bygningen har et areal på 800 m² og anvendes til kalvestald i den vestlige del af bygningen og maskinhus i den østlige del af bygningen. Bygningshøjden er ca. 7 meter. Taget er grå eternit med en hældning på 22 grader.

Gyllebeholdere, møddingsplads og plansiloanlæg er etableret bag stalden mod syd. Gyllebeholderen på 500 m³ anvendes efter udvidelsen udelukkende til opbevaring af ensilagesaft, overfladevand fra befæstede arealer ved plansiloer og foderlade samt vand fra vask af maskiner. Vest for gyllebeholderne ligger foderladen (bygn. 5), der er opført i grønne blikplader og med gråt eternittag. Denne er ca. 8 meter høj og har en taghældning på 25 grader og et areal på 300 m².

Der er vedlagt oversigtskort med bygninger i bilag 1.1.

Ejendommen er forsynet fra Bylderup Bov Vandværk med undtagelse af markvanding. Nærmeste markvandingsboring er placeret nord for Åbølvej ca. 52 meter nord for sengestalden.

Der foreligger en dispensation for overholdelse af afstandskravet på 15 meter for sengestalden, der er beliggende 7 meter fra offentlig vej. Alle øvrige generelle afstandskrav er overholdt.

Aabenraa Kommune vurderer, at udvidelsen af driften ikke vil forringe de landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske værdier i området.

Vilkår

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af det vedlagte ansøgningsmateriale, Skema nr. 3355, version 10, genereret den 9. december 2009, og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.

2.2 Årsproduktion – staldbelægning

2.2.1 Kvæg

Redegørelse

Ejendommen har en eksisterende tilladelse til et dyrehold på 249 DE. Med denne godkendelse gives ejendommen tilladelse til en produktion på i alt 375,74 DE bestående af:

- 267 malkekøer
- 47 kalve (0-6 mdr.)
- 141 opdræt, (6-24 mdr.)
- 137 tyrekalve (40-55 kg)
- 2 heste

Vilkår

2. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte udvidelse. Den fulde årsproduktion behøver således ikke være opfyldt 2 år efter meddelelse af godkendelse.
3. Bedriften skal underrette Aabenraa Kommune om besætningens størrelse efter 2 år, og når besætningen er nået op på 375,74 DE.

4. Den samlede husdyrproduktion må ikke overstige 375,74 DE. Indenfor de enkelte dyretyper tillades afvigelser i antal DE på +/- 10 % på årsplan, så længe det maksimale antal DE ikke overskrides.
5. Afgangsvægten for slagtekalve kan afviges, så længe det maksimale antal DE ikke overskrides.

2.3 Information og ændringer på virksomheden

Redegørelse

Information om ejerforhold mv. og de tiltænkte ændringer i husdyrbruget er beskrevet i bilag 1.

Aabenraa Kommune vurderer, at driften af ejendommen er i overensstemmelse med gældende regler og ikke vil medføre gener for miljøet.

Vilkår

6. Ændringer i ejerforhold eller hvem, der har ansvar for driften af husdyrholdet, meddeles til Aabenraa Kommune.
7. Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til godkendelsen, skal anmeldes til kommunen inden gennemførelsen. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.
8. Vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af bedriften. Hvis der ansættes udenlandsk arbejdskraft, skal vilkårene oversættes til et sprog, de forstår.

3 Anlæg

3.1 Husdyrhold, staldanlæg og drift

Redegørelse

Sengestalden er etableret med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) og indrettet med malkestald og mandskabsrum mod nord ud mod Åbølvej. I det sydøstlige hjørne af sengestalden er indrettet en dybstrøelsesafdeling. Sengestalden anvendes til malkekøer og de store kvier (18-24 mdr.)

Kalvestalden, der er beliggende syd for stuehuset, er indrettet som løsdriftsstald med dybstrøelse på hele arealet. Stalden skal efter udvidelsen anvendes til kalve (0-6 mdr.), kvier (6-8 mdr.), tyrekalve (0-6 mdr.) og kvier (12-18 mdr.).

Kalvestalden, der findes i samme bygning som maskinhuset, er indrettet dels som dybstrøelsesstald til kvier (8-10 mdr.) og dels som sengestald med spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal) til kvier (10-12 mdr.).

Hestestalden anvendes til 2 voksne heste under 300 kg.

Dyreholdets omfang og sammensætning samt fordeling i de enkelte staldafsnit fremgår af tabel 1. Dyreenhedsomregningsfaktoren fremgår af bilag 1 til bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. Husdyrholdet og staldindretning fremgår af tabel 1.

Tabel 1 Dyreholdet

Stald nr.	Dyrehold	Staldsystem (gulvsystem og udmugnings-system)	Vægt/alder	Antal individer	Udvidelse af individer
1.1.1	Køer, kostald	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Malkekøer	252	87
1.1.1	Opdræt	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	18 – 24 mdr.	47	21
1.1.5	Kælvekøer og syge køer	Dybstrøelse	Køer	15	5
1.1.2	Kalve, kalvestald	Dybstrøelse	0 – 6 mdr.	47	21
1.1.2	Kalve, kalvestald	Dybstrøelse	6 – 8 mdr.	15	6

1.1.2	Tyrekalve	Dybstrøelse	40 - 55 kg	137	47
1.1.2	Opdræt	Dybstrøelse	12 - 18 mdr.	47	20
1.1.3	opdræt, kalvestald	Dybstrøelse	8 - 10 mdr.	16	- 2
1.1.3	Opdræt, kalvestald	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	10 - 12 mdr.	16	- 1
1.1.4	Hestestald	dybstrøelse	Under 300 kg	2	-

Aabenraa Kommune vurderer, at den beskrevne indretning og drift er i overensstemmelse med gældende regler og ikke vil medføre gener for miljøet.

Bedste tilgængelige staldteknologi BAT

Staldindretning

BAT indenfor kvægbrug er ikke nærmere defineret, da der ikke er noget, der svarer til referencedokumentet for bedst tilgængelige teknikker (BREF). BREF vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion. Der er dog et BAT - blad for præfabrikerede drænedede gulve til malkekøer og et byggeblad for drænedede pladsstøbte gulve samt et BAT – blad for svovlsyrebehandling af kvæggylle til malkekøer. Desuden er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger.

Udvidelsen af dyreholdet vil ske i de eksisterende stalde, der planlægges fuldt belagt. I løsdriftstalden (stald 1.1.1 i ansøgningen) der er en sengestald med spalter og ringkanal, er der 252 pladser til malkekøer. I nudriften er den belagt med 165 malkekøer. Der udvides således med 87 malkekøer. Der er i nudriften 26 kælvekvier, og der er plads til 47 kælvekvier. Der udvides således med 21 kælvekvier. Af ansøgningen om miljøgodkendelse fremgår det, at gulvet i den eksisterende stald 1.1.1 bevares som spaltegulv, og at der etableres skrabere. Ansøger fravælger at udskifte staldsystemet med den begrundelse at der ikke er proportionalitet i, at udskifte gulvet i en eksisterende stald, før det er nedslidt.

Aabenraa Kommune finder, at kravet om BAT gælder både for eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af ændring eller udvidelse. For krav til eksisterende dele af anlægget skal der dog fastsættes en rimelig frist til at imødekomme BAT – krav, der fastsættes i en miljøgodkendelse foranlediget af en ændring eller udvidelse. Der skal således også i den eksisterende stald 1.1.1 inden en rimelig frist etableres staldindretning og staldteknik, der opfylder kravet om BAT.

Ansøger har som virkemiddel til at opnå den lovpligtige 15 %'s ammoniakreduktion valgt at etablere skrabere i stalden, der reducerer ammoniakemissionen med 20 %, når der skrubes hver anden time. I den første version af ansøgningen, der blev indsendt til kommunen, var effekten af skraberne sat ind til at være 16 % med den begrundelse, at de 4 % der var i difference, skulle gemmes til næste gang, der søges om udvidelse eller ændring. Aabenraa Kommune finder, at

skraberne skal sættes ind med fuld effekt på 20 % reduktion af ammoniakemissionen i stalden, med den begrundelse at det er BAT – kravet i denne stald.

Ansøger har fravalgt gylleforsuring, dels fordi det er omkostningstungt at etablere og driftsomkostningerne er høje, dels fordi erfaringerne med forsøringsanlæg i eksisterende stalde er sparsomme, og det vides ikke om betonen i eksisterende stalde, kan holde til syrepåvirkningen.

Stald 3 er en dybstrøelsesstald. Her går der kalve og kvier både i nudrift og ansøgt drift. Dyreholdet udvides i de eksisterende staldafsnit.

Der sikres et stort luftskifte med naturlig ventilation i staldene med undtagelse af inde i kalvestalden, hvor der er installeret mekanisk ventilation. Naturlig ventilation betyder, at staldgulvene er forholdsvis tørre, samt at der vil være en lavere koncentration af ammoniak og lugt fra staldene. Den mekaniske ventilation i kalvestalden er et frekvensstyret undertryksanlæg, som er i drift i dagtimerne fra 10-22 i varme perioder.

Da nærmeste § 7 areal ligger ca. 8,5 km fra ejendommen, er det vurderet, at der ikke er behov for yderligere investeringer i ammoniakbegrænsende foranstaltninger.

Ifølge beregning i www.husdyrgodkendelse.dk er ammoniakfordampningen i den nye produktion reduceret med 134 kg N mere end den behøvede at være for at opfylde 15 % ammoniakreduktionskravet.

Aabenraa Kommune vurderer, at da udvidelsen af dyreholdet i den eksisterende sengestald med spalter er forholdsvis lille (ca. 50 %) kan den fortsætte, indtil den skal renoveres, da der ikke er proportionalitet i at udskifte gulvet, før det eksisterende er nedslidt. Det vurderes, at etablering af skraber, der minimum kører hver anden time på de eksisterende gulve i stald 1.1.1 efter omstændighederne er tilstrækkeligt til at opfylde BAT kravet i denne stald. Aabenraa kommune har herved lagt vægt på, at skrabe anlæg giver en ammoniakreduktion på 20 % i forhold til spalter, ringkanal uden skraber, jf. bilag 3 i husdyrvejledningen. Skraberne skal være etableret inden fristen for udnyttelsen af denne miljøgodkendelse. Der vurderes ikke at være proportionalitet i at etablere gylleforsuring i en eksisterende stald, hvor man ydermere ikke kender de negative konsekvenser, som forsuret gylle kan have på holdbarheden af eksisterende beton.

Ved førstkomende revurdering af miljøgodkendelsen, skal det vurderes, om anlægget fortsat lever op til kravet om BAT.

Dybstrøelse vurderes at være BAT til kalve. Der vurderes ikke at være proportionalitet i at vælge et andet staldsystem til de store kvier, der går i denne stald. Et andet staldsystem vil betyde uforholdsmæssig store omkostninger pr. kg reduceret N.

Vilkår

9. Spalter mv. kontrolleres og renholdes ved automatisk skrabning, så det sikres, at husdyrgødning hurtigt fjernes fra gulvet og ledes til gødningskanalerne.
10. Spaltegulvet i løsdriftsstalden skal rengøres med spalteskraber mindst hver 2. time.
11. I staldafsnit med dybstrøelse skal der strøs med halm eller anden tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

3.1.1 Fodring og foderopbevaring

Redegørelse

I den nuværende situation opbevares ensilage i 5 siloer på hver 10 m x 40 m. Der søges om yderligere etablering af 3 ensilagesiloer på hver 10 m x 40 m. Der sker ingen oplag af ensilage i markstakke. Kraftfoder opbevares i siloer ved staldene. Halm og øvrigt foder opbevares i foderlade. Endvidere opbevares der halm i eksisterende maskinhus/lade.

Opbevaring af ensilage i silo, vil sikre, at tab af næringsstoffer til omgivelserne minimeres.

Bedst tilgængelige teknik – BAT - foder

Foder

BAT inden for kvægbrug er ikke nærmere defineret, da der ikke findes et dokument, der tilsvarende referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion.

Det må dog anses for BAT at udarbejde foderplaner.

Foder til kvæg består af ca. 55% hjemmeavlet grovfoder hovedsageligt majs og græs blandet med indkøbt tilskudsfoder. Foderplanen afstemmes med en mineralblanding for at tilgodese kreaturerne behov for næringsstoffer.

Der tages analyser af grovfoderet. Ud fra analyserne opnås så præcis en næringsstofsammensætning som muligt. Analyserne ligger desuden til grund for sammensætning af det indkøbte foder. Fodersammensætningen afstemmes i forhold til dyrenes biologiske behov. Optimering af foderplanen sker bl.a. for protein så overforsyning såvel som underforsyning undgås. Overforsyning af protein medfører foruden en overbelastning for dyrene en belastning af miljøet.

Ud fra bedriftens aktuelle grovfoderanalyser kan der af mineralstofproducenten udarbejdes specielt sammensatte mineralblandinger, der opfylder normerne til dyrenes behov for alle mikro- og makromineraler heriblandt fosfor og vitaminer. Ansøger er interesseret i, at ovenstående er i orden, da ubalance i foderets sammensætning betyder en forringelse af foderudnyttelsen og dermed forringelse af det økonomiske udbytte.

Opbevaring af grovfoder i plansilo anses for at nedsætte belastningen af det omgivende miljø, idet spildevand opsamles og ledes til pladsvandsbeholder. I forbindelse med udvidelsen vil det eksisterende plansiloanlæg blive udvidet med 3 ensilagesiloer og tilhørende betonareal med afløb.

I et normalt grovfoderår vil den ansøgte ensilagesilokapacitet være tilstrækkeligt til at rumme ejendommens ensilage. Hvis der undtagelsesvis etableres markstakke med ensilage skal nedenstående vilkår 16 – 19 følges.

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring. I nudrift er der derfor ikke indtastet oplysninger, som i ansøgningssystemet beregner på baggrund af normtal. Der er således ikke indtastet oplysninger om foder i ansøgt drift, da der ikke ønskes unødige restriktioner på disse områder.

Kommunen vurderer, at der bruges BAT inden for foder.

Vilkår

12. Der skal udarbejdes foderplaner til malkekøerne.

13. Der skal mindst udtages en foderprøve fra hvert af de mest anvendte ensilagefodermidler. Foderet skal mindst analyseres for foderværdi og råprotein. Fra et enkelt slæt skal prøverne endvidere analyseres for standardminerale. Foderprøverne skal analyseres af et analysefirma, der er autoriseret og akkrediteret til at udføre grovfoderanalyser.
14. Kasseret ensilage fra ensilagepladser eller –siloe skal fjernes løbende og opbevares overdækket med plast eller lignende for at forhindre lugtgener.
15. Ensilage skal overdækkes med lufttæt materiale straks efter ilægning i siloen.
16. Ensilage i markstak må højst ligge samme sted i 12 måneder og må ikke placeres det samme sted igen før efter 5 år.
17. Ensilage i markstak skal overholde følgende afstandskrav:

Kategori	Afstandskrav, meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 m
Fælles vandindvindingsanlæg	50 m
Vandløb (herunder dræn) og søer	15 m
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m
Beboelse på samme ejendom	15 m
Nabobeboelse	50 m
Til naboskel	30 m

18. Ensilage i markstakke må ikke placeres på arealer som skrånere mod vandløb og søer, og de skal placeres så de ligger mest muligt i læ.
19. Ensilage skal overdækkes straks efter etablering af markstak.

3.1.2 Ventilation

Redegørelse

Der er etableret mekanisk ventilation i kalvestalden ved maskinhuset. De øvrige stalde er indrettet med naturlig ventilation.

Den mekaniske ventilation i kalvestalden er et frekvensstyret undertryksanlæg. Ventilationen er i drift i dagtimerne fra kl. 10-22 i varme perioder fra maj til september. Afkastet er placeret i kip ca. 0,5 meter over taget, og afksthøjden er 8,5 meter over terræn.

Naturlig ventilation sikrer en god luftudskiftning og minimerer lugtgener.

Aabenraa Kommune vurderer, at naturlig ventilation er den bedste mulige for dyrevelfærd og minimering af lugtgener.

Der er stor afstand til naboer, hvorfor der vurderes ikke at ville komme lugtgener hos naboerne.

Aabenraa Kommune stiller vilkår mht. mekanisk ventilation.

Vilkår

20. Ventilatorer skal renholdes og rengøres efter behov – dog mindst én gang om året. Dokumentation skal fremgå af driftsjournal.

3.1.3 Energiforbrug

Samlet energiforbrug i nudrift og efter ansøgningen:

Tabel 2 Energiforbrug

Type	Forbrug før	Forbrug efter
EI	133.497 kWh	160.000 kWh
EI til stuehus (inkl. opvarmning)	19.000 kWh	19.000 kWh
Fyringsolie Åbøvej 14	2.000 l	2.000 l
Diesololie	12.000 l	12.000 l

3.1.4 Vandforbrug

Tabel 3 Vandforbrug pr. år

Type	Forbrug før	Forbrug efter (forventet)
Vandforbrug privat (Åbøvej 16)	170 m ³	170 m ³
Vandforbrug privat (Åbøvej 14)	75 m ³	75 m ³
Drikkevand	3.505 m ³	5.000 m ³
Rengøring af malkestald	400 m ³	400 m ³
Rengøring af maskiner	10 m ³	10 m ³

Ejendommen er tilsluttet Bylderup-Bov vandværk. I seneste regnskabsår er der i alt brugt 4.085 m³ vand fra Bylderup-Bov vandværk. Vandværksvand anvendes overalt i bedriften undtagen til markvanding hvortil der er 3 indvindingstilladelser – hver på 50.250 m³.

I henhold til indvindingstilladelserne skal der etableres et cirkulært fredningsbælte med en radius på 5 meter omkring de 3 markvandsboringer. Inden for fredningsbæltet må der ikke gødes, bruges eller opblandes bekæmpelsesmidler, gifte eller andre stoffer, der kan forurene grundvandet, ligesom opbevaring af gødning, bekæmpelsesmidler m.v., herunder tom emballage, ikke er tilladt.

Bedst tilgængelige teknik – BAT - vand og energi

Forbrug af vand og energi

BAT indenfor kvægbrug er ikke nærmere defineret, da der ikke er noget, der tilsvarende referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion.

Det må dog anses for BAT at udføre følgende punkter:

- Føre journal over vandforbrug.
- Føre journal over energiforbrug.

Ejendommen er tilsluttet Bylderup-Bov Vandværk. I det seneste regnskabsår var vandforbruget på 4.085 m³ vandværksvand, som anvendes overalt i bedriften undtagen til markvanding. Ejendommen har 3 indvindingstilladelser på hver 50.250 m³.

Vandforbruget til produktionen forventes at stige til 5.580 m³ årligt svarende til en stigning på ca. 37% som følge af et øget forbrug af drikkevand til køerne.

Der anvendes 4 trins vask på malkeanlægget. Der udføres jævnligt eftersyn af installationer for utætheder, ligesom der er installeret vandur. Desuden genanvendes vand fra vask af malkeanlæg til vask af malkestald.

Det samlede el-forbrug forventes at stige fra 133.497 kWh til 160.000 kWh efter udvidelsen svarende til ca. 20%. Energiforbruget vil således samlet stige efter udvidelsen, men falde målt pr. DE, idet antallet af DE stiger med 50%.

Forholdene er uændrede efter udvidelsen i forhold til energibesparende foranstaltninger. Der anvendes varmegenvinding fra mælkekølingen, og kontoret er godt isoleret. Der er automatisk tænd og sluk funktion på lyset i staldene, og der er opsat lavenergi lysstofrør. Om natten er der vågelys i staldene. Endelig drives markbruget så der udføres flere arbejdsopgaver på én gang.

Aabenraa Kommune vurderer, at der bruges BAT inden for vand og energi.

Vilkår

21. Elforbruget skal registreres mindst hver 12. måned. Dato for aflæsning og målerstand samt forbrug skal noteres i driftsjournalen, der skal opbevares i mindst 5 år.
22. Hvis elforbruget på årsplan stiger med mere end 10 % ud over det oplyste, skal der inden 3 måneder fra den seneste aflæsningsdato udarbejdes en handleplan, så elforbruget igen kan reduceres til det oplyste, hvis ikke merforbruget ud fra en konkret vurdering kan accepteres. Planen skal forevises ved tilsyn.
23. Anlæg og installationer, der er særligt energiforbrugende, f. eks. mælkekøleanlæg, skal minimum kontrolleres én gang om året og vedligeholdes således, at det altid fungerer optimalt. Dato for kontrol skal noteres i driftsjournalen.
24. Der skal til stadighed være installeret et varmegenindvindingsanlæg, der er koblet på mælkekøleanlægget, til opvarmning af vaskevand til brug i malkestalden.
25. Vandforbruget til dyreholdet skal registreres mindst hver 12. måned. Dato for aflæsning og målerstand samt forbrug skal noteres i driftsjournalen, der skal opbevares i mindst 5 år.

26. Hvis vandforbruget på årsplan stiger med mere end 10 % ud over det oplyste, skal der inden 3 måneder fra den seneste aflæsningsdato udarbejdes en handleplan, så vandforbruget igen kan reduceres til det oplyste, hvis ikke merforbruget ud fra en konkret vurdering kan accepteres. Planen skal forevises ved tilsyn.
27. Drikkevandssystemet skal minimum kontrolleres én gang om året og vedligeholdes således, at det altid fungerer optimalt.

3.1.5 Rengøring af staldanlæg

Redegørelse

Der er installeret skraber på spaltegulvet i sengestalden. Skraberanlægget kører én gang i timen.

Malkecenteret rengøres efter hver malkning (3 gange dagligt). Der anvendes 4 trins vask på malkeanlægget. Vand fra vask af malkeanlæg genanvendes til vask af malkestald (sengestalden).

Kælvnings- og kalvebokse tømmes for gødning og rengøres ca. hver 6. uge. Gødning fra de helt små kalve fjernes dagligt. Halm og fast gødning fra kælvningsbokse og småkalve (0-6 mdr.) opbevares på møddingsplads. Dybstrøelsesstalde med opdræt (6-18 mdr.) samt hestestald tømmes 2 gange årligt, og gødningen spredes som oftest straks uden forudgående oplagring i markstak.

Ejendommen er tilsluttet Bylderup Bov Vandværk. Vandværksvandet anvendes overalt i bedriften undtagen til markvanding.

Aabenraa Kommune vurderer at renholdelse af staldafsnit med spalter er tilstrækkeligt for overholdelse af gældende krav og retningslinjer mht. rengøring.

Vilkår

28. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres at båse og kalvebokse holdes tørre samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene.

3.2 Ammoniakreducerende miljøteknologi

Redegørelse

Dyreholdet i den eksisterende kostald (spaltestald med bagskyl/rundskyl) udvides med 87 pladser fra 165 til 252 malkekøer. Desuden bliver dyreholdet udvidet med 21 pladser fra 26 kvier (22-28 mdr.) til 47 kvier (18-24 mdr.). Der bliver installeret skrabere, der mindst skal køre hver anden time. Det reducerer ammoniakfordampningen med 20%.

Med undtagelse af stald 1.1.3, hvor der er en afdeling til 16 kvier (10-12 mdr.), der går i sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal), går øvrige dyregrupper i dybstrøelse både før og efter udvidelsen. Normtal på 65% for direkte udbringning af dybstrøelse er anvendt.

Sengestalden vil huse ca. 85% af dyreenhederne, når produktionen er nået op på den godkendte størrelse.

Der anvendes ammoniakbindende kalk (Stalosan) i sengebåse og i dybstrøelse.

Resultaterne af beregningerne af den generelle ammoniakemission ses i nedenstående tabel fra ansøgningssystemets afsnit 3.1 – Ammoniak.

Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere nødvendig reduktion for at opfylde kravet	-134,00 KgN
Emission fra stalde, der ikke er omfattet af det generelle krav	0,00 KgN
Emission fra stalde omfattet af kravet, men ingen ændring	1782,49 KgN
Emission fra stalde omfattet af kravet og med ændring	921,14 KgN
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning	326,02 KgN
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning	300,97 KgN

Det fremgår af tabellen, at det generelle krav om reduktion af ammoniak fra stald og lager er opfyldt, og at ammoniakemissionen bliver reduceret med 134 kg N/år mere end det generelle krav om 15 % reduktion af ammoniak fra stald og lager.

Aabenraa Kommune vurderer, at den anvendte teknologi og fordeling af dyreenheder giver tilstrækkelig effekt for at sikre 15% ammoniakreduktion, når vilkårene i afsnit 3.1 overholdes.

3.3 Lugt

Redegørelse

Den væsentligste lugtforureningskilde er staldventilationen. Da gyllebeholderne har tæt naturlig overdækning, forventes der kun lugtbidrag fra disse i forbindelse med omrøring og udbringning samt i forbindelse med tømning. Desuden søges lugtgener nedbragt gennem regelmæssig rengøring af staldene og almindelig god landmandspraksis.

Beskyttelsesniveauet for lugt fra husdyrbrug omfattet af husdyrbruglovens § 12 er fastlagt i husdyrbrugbekendtgørelsens bilag 3. I bilaget er genekriterierne til enkeltbeboelse, samlet bebyggelse og til eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde angivet. Såfremt den beregnede geneafstand er større end den faktiske afstand, skal der gives afslag.

I www.husdyrgodkendelse.dk er alle stalde indtegnet og 1) den nærmeste enkeltbeboelse uden landbrugspligt og som ikke ejes af driftsherren, 2) den nærmeste samlede bebyggelse og 3) det nærmeste eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde markeret. IT-ansøgningssystemet beregner geneafstandene og de vægtede gennemsnitsafstande.

I § 20 i husdyrbrugloven skal kommunen ved vurdering af en ansøgning om tilladelse eller miljøgodkendelse sikre sig, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses, hvis anlægget ligger mindre end 300 m fra 1) samlet bebyggelse, 2) eksisterende eller fremtidigt byzone eller sommerhusområde, eller 3) lokalplanlagte områder i landzone (boligformål, blandet bolig og erhverv).

I den samlede vurdering af lugtgenerne fra husdyrbruget skal påvirkningen fra eventuelle andre husdyrbrug større end 75 DE inddrages, hvis staldanlægget er beliggende tættere end 300 meter fra byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse/visse lokalplaner i landzone eller tættere end 100 meter fra en enkeltbolig.

Der er ca. 3,2 km fra anlægget til den nærmeste byzone (Bylderup Bov beliggende nord for anlægget), til den nærmeste samlede bebyggelse i landzone (Rens) er der ca. 1200 m og til den nærmeste enkeltbeboelse uden landbrugspligt (Åbølvej 15, 6372 Bylderup Bov) er der ca. 278 m.

Da alle de faktiske afstande er større end 300 eller 100 m, skal der således ikke regnes med nogen kumulativ effekt.

De beregnede ukorrigerede geneafstande til byzone, til samlet bebyggelse og til enkeltbeboelse uden landbrugspligt ses i nedenstående tabel fra ansøgningsystemets afsnit 3.2. Lugtgeneberegning.

Områdetype	Beregningsmodel	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Geneafstand, nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	308,66 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	Ny	207,10 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	Ny	91,15 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

Det fremgår af tabellen, at projektet overholder alle de beregnede genekriterier.

Aabenraa Kommune vurderer, at udvidelsen, for så vidt angår lugt, ikke vil medføre væsentlige virkninger på miljøet.

Vilkår

29. Såfremt der efter Aabenraa Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentligt større, end det kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Aabenraa Kommune meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Eventuelle udgifter hertil afholdes af bedriften.

3.4 Gødningsproduktion- og opbevaring

3.4.1 Gødningsopbevaring

Redegørelse

Husdyrgødning opbevares i godkendte gylletanke med flydelag. Ensilage placeres i plansiloer med fast bund og afløb til gylletank.

Dybstrøelse fra kælvningsbokse og småkalve (0-6 mdr.) opbevares på møddingsplads, som har en muret afgrænsning på 3 af 4 sider og randzone på den fjerde side samt afløb til gyllebeholder. Dybstrøelse fra de helt små kalve tilføres møddingsplads dagligt. Dybstrøelse fra staldafsnit med opdræt spredes som oftest straks uden forudgående oplagring i markstak. Overalt i stalde strøs med rigeligt halm, så tørstofprocenten er på mindst 30%.

Møddingspladsen tømmes 2 gange årligt samtidig med udbringning af dybstrøelse fra staldafsnit.

Hvis der opbevares kompost i markstak, er gødningen mindst 3 måneder gammel, har en tørstofprocent på mindst 30% og er overdækket med plast eller lignende.

Til ejendommen hører to gyllebeholdere på hhv. 500 m³ og 1.800 m³.

Gyllebeholderen på 500 m³ er opført omkring 1985 og findes syd for bygningen med kalvestald og maskinhus. Beholderen er tidligere benyttet til oplagring af ca. 22% af den producerede gylle. Efter udvidelsen skal beholderen udelukkende anvendes til afløbsvand fra vaskeplads og plansiloanlæg.

Gyllebeholderen på 1.800 m³ findes også syd for kalvestalden og er opført i 1995. Beholderen vil også efter udvidelsen blive anvendt til opbevaring af gylle.

Den lejede gyllebeholder på 2.000 m³ er opført i 1995 og er beliggende på ejendommen Åbølvej 10 ca. 130 meter vest for sengestalden.

Flytning af gylle fra egen beholder til lejet beholder foretages af maskinstation med mobilt udstyr. Maskinstationen ruller en ledning ud fra gyllebeholderen på Åbølvej 16 til gyllebeholderen på Åbølvej 10, hvorefter der pumpes gylle over i beholderen på Åbølvej 10.

Under sengestalden findes en opbevaringskapacitet på 1.355 m³ samt en fortank fra omkring 1985 på 10 m³.

Gyllen opbevares i stabile og tætte beholdere, som er tilmeldt 10 års beholderkontrol (udført i 2006). Der er ingen pumpe på beholderne. Gyllen suges op fra tankene af gyllevogn med læssekran. Gyllebeholderne har naturligt flydelag. Beholderne tømmes regelmæssigt og kontrolleres. Desuden omrøres beholderne kun i forbindelse med tømning.

Der er efter udvidelsen en samlet opbevaringskapacitet på 5.165 tons gødning i husdyrbrugets gylletanke mv. Den samlede årlige produktion af gylle er ca. 6.204 tons gylle og spildevand, der ledes til gylletanke. Det betyder, at der er en kapacitet på 10 mdr.'s opbevaring i gylle. Ensilagesaft og vand fra ensilagesiloerne samt afløb fra vaskeplads ledes til beholder på 500 m³ og er således ikke medregnet. Kapacitetsberegningen fremgår af bilag 1.5.

Spildevandet fra staldafsnit og møddingsplads ledes til gyllebeholdere, mens overfladevand fra plansiloanlæg og befæstede arealer ledes til pladsvandsbeholderen (eksisterende gyllebeholder på 500 m³). Efter udvidelsen vil den samlede mængde spildevand, der ledes til pladsvandsbeholderen, være 3325 m³. Al spildevand/procesvand opsamles og udbringes efter gældende regler.

Der er en årlig produktion af fast gødning på ca. 1.110 m³, hvoraf gødningen fra kælvningsbokse og småkalve udgør ca. 461 m³, der opbevares på møddingspladsen. Dybstrøelsen fra staldafsnittene med opdræt tømmes 2 gange årligt og spredes som hovedregel direkte ud. Hvis der undtagelsesvis etableres en markstak med komposteret dybstrøelse skal gældende regler for opbevaring af kompost følges.

Bedst tilgængelige opbevaringsteknik

Opbevarings af husdyrgødning

Med hensyn til BAT og gødningsopbevaring så må BAT indenfor kvægbrug kunne sammenlignes med BAT indenfor intensiv fjerkræ- og svineproduktion. BAT er ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF):

- en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger
- lageret skal tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvis hvert år
- beholderens bund og vægge skal være tætte og beskyttet mod tæring
- der skal være dobbelte ventiler ved alle ventiludgange fra lageret
- gyllen røres kun lige før tømning af beholderen
- beholderen skal dækkes med fast låg, tag eller telt - eller der skal være flydelag, som fx snittet halm, naturlig udtørringsskorpe, leca eller flydedug
- en lagune med tæt bund og vægge og med plastikdække.

Efter udvidelsen ledes vand fra plansiloanlæg og befæstede arealer til særskilt pladsvandsbeholder på 500 m³, mens gylle og vand fra møddingsplads ledes til eksisterende og lejet gyllebeholder.

Gylle opbevares i stabile og tætte beholdere, der er tilmeldt 10 års beholderkontrol. Beholderne tømmes regelmæssigt og kontrolleres. Gyllen omrøres kun i forbindelse med tømning, og beholderne har naturligt flydelag. Der er ingen pumpe på beholderne. Gyllen suges fra tanken af gyllevogn med læssekran.

Dybstrøelse fra kælvningsbokse og småkalve opbevares på møddingsplads, som har muret afgrænsning på de tre sider og randzone på den fjerde side samt afløb til gyllebeholder. Dybstrøelse fra staldafsnit med opdræt spredes som oftest straks uden forudgående oplagring i markstak. Der strøs med rigelig halm overalt i stalde med dybstrøelse, således at tørstofprocenten er mindst 30%.

Hvis der mod sædvane opbevares kompost i markstak, er gødningen mindst 3 måneder gammel, har en tørstofprocent på 30% og er overdækket med plast eller lignende.

Aabenraa Kommune vurderer, at:

- husdyrgødning og ensilage opbevares miljømæssigt forsvarligt uden væsentlig risiko for miljøet
- opbevaringsanlæg og praksis for håndtering af dybstrøelse er i overensstemmelse med lovgivning og gældende retningslinjer

Med opbevaring i gyllebeholderne samt på møddingsplads og i markstak som beskrevet, vurderer Aabenraa Kommune, at der anvendes BAT.

Vilkår

30. Kompost i markstak må højst ligge samme sted i 12 måneder og må ikke placeres samme sted igen før efter 5 år.
31. Kompost i markstakke må ikke placeres på arealer, som skrånere mod vandløb og søer, og de skal placeres, så de ligger mest muligt i læ.
32. Kompost skal overdækkes straks efter etablering af markstak.
33. Ved etablering af kompost i markstak skal tidspunkt og placeringen noteres på et kortbilag i driftsjournalen.

3.4.2 Gyllehåndtering

Redegørelse

Gyllen, der produceres i staldanlægget, bliver opsamlet under spaltegulve og i afløb. Gylle fra staldene ledes over i gyllebeholderen på 1.800 m³. Flytning af gylle til lejet beholder foretages af maskinstation med mobilt pumpeudstyr.

Omrøring af gylle i ringkanalsystemet sker kun i forbindelse med pumpning til beholder hver 2.-3. uge.

Der føres logbog over flydelag på gyllebeholdere.

Det er en maskinstation, der står for udbringning af gylle. Der anvendes 25 m³ gyllevogn med nedfælder.

Gyllen håndteres i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen og Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og plantedække.

Der er regler for:

- udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage
- udbringningsmetoder
- nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur
- udbringningstidspunkter, der sikrer optimal optagelse i planter
- nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer inden for 6 timer
- maksimale mængder husdyrgødning pr. ha og krav til efterafgrøder

Aabenraa Kommune vurderer, at denne håndtering og praksis er i overensstemmelse med gældende lovgivning og retningslinjer for at undgå uheld, udslip og påvirkning af miljøet.

Bedst tilgængelige udbringningsteknik

Udbringning af husdyrgødning

Med hensyn til BAT og gødningsopbevaring så må BAT indenfor kvægbrug kunne sammenlignes med BAT for intensiv fjerkræ- og svineproduktion. BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer, og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder.

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage.

Det er maskinstationen, der står for gylleudbringningen. Gyllen udbringes med 25 m³ gyllevogn med nedfælder. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Gyllen nedfældes på græsarealer og i sort jord forud for såning af majs, hvorved ammoniakfordampning og lugtgener minimeres pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage og aldrig op til store fester, hvis der er kendskab hertil. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer, og der holdes som minimum 2 meter bræmmer til vandløb.

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20% mindre kvælstof end den økonomisk optimale mængde. Det medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødning. Det oplyses, at ansøger derfor vil søge den mest optimale form for udbringningsteknik og placering i sædskiftet, så fordampningen af ammoniak reduceres mest muligt, og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil de stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomiske optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve en bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Aabenraa Kommune vurderer, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.

Vilkår

34. Gyllen i gyllebeholderne må kun omrøres umiddelbart før udbringning af gyllen.
35. Håndtering af gyllen skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
36. Der må ikke monteres fjernbetjent pumpeudstyr.
37. Hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret læssekran, skal der etableres en støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder, hvor påfyldning af gylle ved gyllebeholderne finder sted.
38. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning er afsluttet.
39. Husdyrgødning må ikke køres ud på arealer, der er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket.

3.5 Transport

3.5.1 Transport af husdyrgødning

Redegørelse

Der forventes samlet at blive udbragt ca. 250 læs gylle med 25 tons gyllevogn. Det er en maskinstation, der varetager udbringning af gylle. Antallet af gylletransporter vil være uændret efter udvidelsen, idet vand fra ensilagepladser og vaskeplads fremover opbevares i særskilt pladsvandsbeholder.

Antal transporter	Før udvidelse antal/år	Efter udvidelse antal/år
Flytning af gylle til Åbølvej 10 (Ca. læs med 25 tons gyllevogn)	65 ***	0
Udbringning af kvæggylle (Ca. læs med 25 tons gyllevogn)	250 *	250
Udbringning af svinegylle fra Stadevej 19(Ca. læs med 25 tons gyllevogn)	180	180
Udbringning af vand fra ensilagepladser	*	0 **
Udbringning af dybstrøelse	50	65
Transporter med husdyrgødning i alt	545	495

* Før udvidelsen er gyllen blandet med vand fra ensilagepladserne.

** Efter udvidelsen opbevares vand fra ensilagepladser i særskilt beholder. Vandet udbringes med gyllevogn på nærliggende marker (uden at køre på offentlig vej i væsentlig omfang).

*** Efter udvidelsen pumpes gyllen over i gyllebeholderen på Åbølvej 10 i en udlagt slange. Adgangen til ejendommen sker ad Åbølvej som ikke er særlig trafikeret. Kun få ejendomme ligger ved Åbølvej og de fleste er landbrugsejendomme.

Gyllen transporteres til udbringningsarealer ad offentlige veje og markveje. Transportruterne er vist i bilag 1.4.

Der passerer enkelte beboelsesejendomme ved kørsel med gyllevogn til og fra ejendommen.

Størsteparten af transporterne sker inden for normal arbejdstid (7:00 – 18:00), men der kan forekomme transporter i aftentimerne i forbindelse med udkørsel af gylle og ensilering.

Færdsel ad offentlige veje reguleres efter Færdselsloven af politiet.

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke vil forekomme væsentlige støj-, støv- og lugtgener i forbindelse med transporter til og fra ejendommen.

Vilkår

40. Ved transport af gylle ud på offentlige veje/private fællesveje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.

41. Transport af husdyrgødning fra ejendommen skal fortrinsvis ske mandag til fredag i tidsrummet kl. 7:00-18:00 og lørdag i tidsrummet kl. 7:00 – 14:00, dog ikke helligdage.

3.5.2 Øvrig transport

Redegørelse

Antal transporter	Før udvidelse antal/år	Efter udvidelse antal/år
Afhentning af dyr til slagtning	26	26
Afhentning af mælk	183	183
Ensilering	250	250
Salg af kalve	26	26
Levering af diesel og fyringsolie	6	6
Levering af foder	52	52
Afhentning af affald	52	52
Afhentning af døde dyr	14	17
Øvrige transporter i alt	609	612

I forbindelse med udvidelse af besætningen vil der stort set være et uændret transportbehov fra og til ejendommen. Der vil i de fleste tilfælde medtages større mængder pr. kørsel.

Adgangen til ejendommen sker ad Åbølvej, som ikke er særlig trafikeret. Der findes kun få ejendomme på Åbølvej, og de fleste er landbrugsejendomme. Transportbehovet til- og fra ejendommen vil i forbindelse med udvidelse af besætningen være stort set uændret.

Mælk afhentes hver anden dag kl. ca. 7:15, hvilket svarer til ca. 183 transporter årligt.

I forbindelse med salg af kalve vil der være 26 transporter, og transport til afhentning af dyr til slagtning vil ligeledes være 26 transporter.

Der forventes at være 6 transporter til levering af diesel og fyringsolie, 52 transporter til afhentning af affald og 52 transporter til levering af foder.

Antallet af transporter til afhentning af døde dyr forventes at stige fra 14 til 17 transporter efter udvidelsen.

En del af grovfoderafgrøderne afsættes ved nudrift til andre kvægbrug og til Sønderjysk Tørreindustri i Løgumkloster og medfører således transporter væk fra Åbølvej 16. I ansøgt drift anvendes al ensilagen til husdyrproduktionen og oplagres i ensilagesiloer på Åbølvej 16. Der er derfor ingen stigning i antallet af transporter ved ensilering, og transporterne er over mindre afstande. Også antallet af gylletransporter er uændret idet vand fra ensilagepladser og vaskeplads fremover opbevares i særskilt pladsvandsbeholder. Flytning af gylle fra egen beholder til lejet beholder foretages af maskinstation med mobilt udstyr.

Der forventes ca. 250 transporter til ensilering, hvilket er uændret i forhold til før udvidelsen. Der forventes således ingen stigning i antallet af transporter ved ensilering, men transport af ensilage vil være kortere.

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke vil forekomme væsentlige støj-, støv- og lugtgener i forbindelse med transporter til og fra ejendommen.

Vilkår

42. Transport af indkøbt foder, halm, ensilage og øvrige hjælpemidler til og fra ejendommen skal fortrinsvis foregå mandag til fredag imellem kl.07.00-18.00 og lørdag i tidsrummet kl. 7.00 – 14:00, dog ikke helligdage. Vilkåret gælder ikke for tilkørsel af foderafgrøder som eksempelvis græs og majs til siloanlæg eller til faste oplagspladser.
43. Transport af dyr til og fra ejendommen skal fortrinsvis ske mandag til fredag i tidsrummet kl. 07:00-18:00 og lørdag i tidsrummet kl. 7:00 – 14:00, dog ikke helligdage. Dyr til slagtning kan dog afhentes efter hidtidig praksis.

3.6 Teknikker til gyllehåndtering

Vurdering

Den anvendte teknik med rensning af stalde, pumpning af gylle fra gyllekanaler til gyllebeholdere og til gyllevogne vurderes at opfylde gældende krav – se afsnit 3.4.2.

3.7 Anvendelse af anden organisk gødning

Redegørelse

Der findes ingen oplysninger i ansøgningen om anvendelse af anden form for organisk gødning f.eks. spildevandsslam på ejendommen.

Vilkår

44. Bedriftens arealer må ikke tilføres anden organisk gødning.

3.8 Spildevand og overfladevand

Redegørelse

Spildevand fra driftsbygninger består af:

- spildevand fra tankrum
- rengøringsvand fra malkestald
- drikkevandsspild
- overfladevand fra plansiloanlæg og befæstede pladser
- spildevand fra vaskeplads

Spildevandet fra staldafsnit og møddingsplads ledes til gyllebeholdere, mens overfladevand fra plansiloanlæg og befæstede arealer ledes til pladsvandsbeholderen.

Der er ingen drikkevandsspild fra staldafsnit udover de vandmængder som er inkluderet i kapacitetsberegningen. Spildevand fra vask af stalde og malkestald samt vand fra møddingsplads er indregnet i årsproduktionen af gylle og fremgår ikke særskilt af kapacitetsberegningen. Mængden af vand fra vask af malkestald skønnes at være mindre end de i kapacitetsberegningen indregnede 3.000 liter vand pr. malkeko.

Eksisterende vaskeplads ved kalvestaldens nordlige ende har afløb til nedsivningsanlæg. Denne vaskeplads tages ud af brug, og i stedet etableres en ny vaskeplads på 50 m² syd for eksisterende maskinhus. Den nye vaskeplads får afløb til pladsvandsbeholderen på 500 m³.

Vask af fodervogne sker på betonplads ved ensilageplansiloer eller på den nye vaskeplads. Generelt vaskes alle mobile maskiner ca. 2 gange årligt (fodervogn, traktor mv.). Der anvendes ikke sæbe i forbindelse med vask af maskiner.

Efter udvidelsen vil den samlede mængde spildevand, der ledes til pladsvandsbeholder, være 3.325 m³ fordelt på:

- 2.240 m³ vand fra plansiloanlæg
- 1.085 m³ overfladevand fra vaskeplads og befæstede arealer

Overfladevand fra ensilagepladserne skønnes at være maksimalt 2.240 m³ pr. år. I praksis vil det nok være en hel del mindre, idet en stor del af det uforurenede regnvand vil løbe af plastikoverdækningen og ud på de omgivende arealer.

Øvrigt overfladevand fra befæstede arealer samt tagvand og spildevand fra beboelsen ledes til nedsivningsanlæg øst for kalvestald. Sanitært spildevand fra beboelse løber gennem septiktank inden nedsivning. Septiktanken er tilmeldt kommunens tømningsskema.

Bortledning af tagvand skal foregå efter Aabenraa Kommunes gældende regulativer og anvisninger.

Aabenraa Kommune vurderer sammen med nedenstående vilkår, at spildevandshåndtering ikke vil medføre forringelser for miljøet.

Vilkår

45. Vand fra vask af stalde og malkeanlæg skal ledes til gyllebeholder.
46. Al vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødnings- og sprøjterester, skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder/gyllebeholder. Udbringning skal ske efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

3.9 Uheld og risici

Redegørelse

Det vurderes, at den største fare for uheld og forureningsrisiko er gylleudslip.

Gyllebeholderen på 1.800 m³ findes ca. 190 meter fra nærmeste vandløb (Gammelå). Hvis gyllebeholderne bryder sammen, og gyllen løber ud på marken, vil en del af gyllen kunne sive ned i jorden. Da arealerne ikke er drænedede, vurderes der ikke at være risiko for akut forurening af vandløb og søer. Der er ikke terrænhældning direkte ned til vandløb.

Ejendommen ligger lavt i forhold til det omgivende terræn og et evt. udslip vil sandsynligvis blive stående omkring bygningerne eller muligvis kunne strømme til nabomark mod vest ved Åbølvej 10.

Gyllebeholderne er som tidligere nævnt omfattet af 10 års beholderkontrol og eventuelle fejl og mangler udbedres løbende. Det tjekkes, om der er plads i gyllebeholderne, før der pumpes. Der kan ikke ske overløb fra fortank, og der er desuden ingen afløb i nærheden af gyllebeholderne. Der

pumpes gylle med mobilt udstyr fra den ejede gyllebeholder til den lejede. Ingen af gylletankene har monteret pumpe.

Generelt køres der hensigtsmæssigt. Hvis en gyllevogn vælter, en gyllebeholder springer læk, eller der sker overfyldning af gyllebeholder trods faste procedurer om tjek af kapacitet før pumpning, vil opsamling af gylle øjeblikkeligt blive iværksat og beredskab tilkaldt.

Dieseltanken er opstillet på fast gulv i maskinhus. Sprøjtemidler til have og gårdsplads opbevares i aflåst giftskab i værksted. Oplag af spildolie og nye olier står i værksted på ejendommen i meget begrænset omfang, idet service på maskiner foretages på serviceværksted.

Anlægget efterses dagligt for utætheder mv., og der foretages løbende service på anlæggene efter behov.

Der vil blive udarbejdet en beredskabsplan med beskrivelse af forholdsregler i forbindelse med rørbrud, uheld med gylle, brand og strømsvigt mv.

Aabenraa Kommune vurderer, at den planlagte beredskabsplan er i overensstemmelse med gældende retningslinjer for at begrænse skader som følge af uheld og udslip.

Vilkår

47. Der skal udarbejdes en beredskabsplan, der følger bilag 4 i "Vejledning fra Skov- og Naturstyrelsen, Tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug", som indsendes til godkendelse ved Aabenraa Kommune senest 3 måneder efter miljøgodkendelsen er meddelt.
48. Medarbejdere skal være informeret om og have udleveret kopi af beredskabsplanen. Hvis der ansættes udenlandsk arbejdskraft, skal planen oversættes til et sprog, de forstår.
49. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til: **Alarmcentralen, tlf.: 112** og efterfølgende straks at underrette: **Tilsynsmyndigheden, Teknisk Forvaltning tlf.: 7376 7676.**
50. Beredskabsplanen skal ajourføres løbende og minimum én gang årligt.

3.10 Støjkluder

Redegørelse

Landbruget Åbølvej 16, 6372 Bylderup Bov er i Kommuneplan 2005-2016 for Tinglev Kommune (afløses i 2009 af den nye kommuneplan for Aabenraa Kommune) angivet med beliggenhed i *det åbne land*, også benævnt *jordbrugsområderne* (landzone).

Der fastlægges bl. a. følgende for jordbrugsområderne (uddrag):

- a. Områderne skal i videst muligt omfang forbeholdes jordbrugserhvervene og områdernes dyrkningsværdier skal værnes.
- d. Jordbrugsområderne skal i videst mulig omfang friholdes for bebyggelse og anlæg, der ikke er nødvendig for eller kan støtte den jordbrugsmæssige drift, henholdsvis råstofindvinding (hvor dette finder sted), samt en almen rekreativ udnyttelse af det åbne land. Eventuel indpasning af ny bebyggelse eller anlæg (f.eks. stier, tekniske anlæg m.v.) skal ske på en måde, der prioriterer dyrkningshensyn, herunder arondering højt.

e. Eksisterende bebyggelse, der ikke længere har betydning for driften af en landbrugsejendom, kan anvendes til andre formål (f.eks. lettere fremstillings- eller værkstedsvirksomhed, lejrskole eller lignende), når dette ikke efter byrådets skøn strider mod hovedstrukturen og rammerne i øvrigt og når dette kan ske på en måde, der ikke giver væsentlige gener i forhold til det bestående miljø.

f. I tilknytning til indretning af virksomhed til lettere industri, værksted og håndværk i eksisterende bygninger kan der opføres nye bygninger og udvidelse af eksisterende, såfremt dette kan indpasses i området og ikke påfører området yderligere miljøgener.

g. Bebyggelse må normalt ikke opføres i en højde, der overstiger 12,5 meter over terræn. Undtaget herfra er dog særlige bygværker i tilknytning til landbruget, samt tekniske anlæg.

Af nærtliggende områder med støjmæssig betydning for landbruget er i kommuneplanen beskrevet landsbyen Rens. Den er beliggende i landzone. Afstanden fra landbrugets driftsbygninger til den nærmeste del af byen er ca. 1200 meter, og afstanden fra marker til Rens er større end 350 meter.

Afstanden fra driftsbygningerne til landsbyen Burkal er større end 1800 meter, og afstanden fra marker til Burkal er større end 1500 meter.

Udsendelse af støj fra driftsbygninger og området i umiddelbar nærhed af disse vil være uden betydning for boligerne i landsbyen Rens og landsbyen Burkal. Udsendelse af støj fra eksempelvis vandingsanlæg opstillet på marker ved Rens kan have støjmæssig betydning for boliger i Rens.

For landsbyen Rens findes ikke egentlige rammebestemmelser udover de generelle rammer med mindre sådanne er fastlagt i en lokalplan.

I kommuneplanen er angivet følgende generelle rammer for landsbyerne:

Alle landsbyer i kommunen agtes bibeholdt i landzone i planperioden.

I landsbyerne er der ikke foretaget en opdeling af byområderne i delområder.

Såfremt der skal ske større ændringer i arealanvendelsen eller i øvrigt foretages større bygge- og anlægsarbejder i landsbyerne, skal der udarbejdes en lokalplan for det pågældende område.

Om erhvervsvirksomheder i landsbyer er anført følgende:

Det vil normalt være tilladt at indrette mindre erhvervsvirksomheder i ledige bygninger på landet f.eks. i nedlagte landbrug.

Opstår der behov for udvidelse i tilknytning til sådanne virksomheder, vil det normalt kunne opnås tilladelse til udvidelser på indtil 250 m² i forbindelse med ansøgning om zonetilladelse. Yderligere udvidelser vil kun kunne finde sted, såfremt dette er i overensstemmelse med kommuneplanlægningen i øvrigt som hovedregel efter udarbejdelse af lokalplan for området.

Landsbyen Rens er i henhold til kommuneplanen et blandet bolig- og erhvervsområde, og dette svarer også til den faktiske benyttelse.

Vilkår

51.

Bidraget fra landbruget med driftsbygninger på adressen Åbølvej 16, 6372 Bylderup Bov til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land og i landsbyen Rens ikke overskride følgende værdier:

	Mandag - fredag kl. 07.00 - 18.00 Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 Lørdag kl. 14.00 - 22.00 Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00 - 07.00
Det åbne land	55	45	40
Landsbyen Rens	55	45	40

Notationer og principper, der anvendes ved beskrivelse og regulering af ekstern støj fra landbruget, er anført i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 *Ekstern støj fra virksomheder*.

Støjgrænserne må i det åbne land og i landsbyen Rens ikke overskrides ved udendørs opholdsarealer ved boliger.

For dagperioden kl. 07.00-18.00 skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer.

For aftenperioden kl. 18.00 -22.00 skal grænseværdierne overholdes inden for den mest støjbelastede time.

For natperioden kl. 22.00 - 07.00 skal grænseværdierne overholdes inden for den mest støjbelastede halve time.

Støj fra intern transport på landbrugets område medregnes i landbrugets støjbidrag.

Dog medregnes kun støjbidrag fra transport ved driftsbygninger og i umiddelbar nærhed af disse samt ved gyllebeholdere.

Ved tilkørsel af foderafgrøder som eksempelvis græs og majs til siloanlæg eller til faste oplagspladser eller ved bortkørsel af gylle/fast gødning i forbindelse med udbringning til mark kan der ses bort fra støjbidraget fra disse aktiviteter.

Støj fra faststående anlæg placeret på arealer uden for driftsbygningernes område, eksempelvis fast opstillede motorer og vandpumper, skal medregnes i landbrugets støjbidrag.

Støj fra mobile anlæg opstillet ved driftsbygninger, eksempelvis fra blæsere på lastvogne med varer til landbruget, skal medregnes i landbrugets støjbidrag, uagtet at eksempelvis blæseren måtte befinde sig på et køretøj, der ikke hører til landbruget.

Målinger/beregninger til kontrol af, at grænseværdierne er overholdt, skal udføres, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet.

Dog kan målinger/beregninger kræves højst en gang årligt.

Tilsynsmyndigheden kan kræve, at målinger/beregninger skal foretages af et akkrediteret firma eller laboratorium eller af en certificeret person omfattet af Miljøstyrelsens godkendelsesordning "Miljømåling - ekstern støj".

Udgifterne afholdes af landbruget.

3.11 Skadedyr

Redegørelse

Der holdes rent og ryddeligt omkring ejendommen. Ansøger har ikke observeret problemer med skadedyr.

Ansøger har ikke observeret problemer med rotter. Ejendommen får regelmæssigt besøg af kommunens skadedyrsbekæmper. Der er desuden en del katte på ejendomme.

Fluer bekæmpes med Neporex, som primært strøs ud i dybstrøelsen om foråret. Ansøger vurderer, at der ikke er store problemer med fluer på ejendommen.

Aabenraa Kommune vurderer, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er i orden.

Vilkår

52. Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium.
53. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

3.12 Støv

Redegørelse

Det mest støvgivende på ejendommen er indkøring af halm samt aflæsning af fodermidler.

Der ændres ikke ved indkøring af halm i forbindelse med udvidelsen, hvorfor støvgenerne vil være de samme som før udvidelsen.

Der vil forekomme støv ved aflæsning af foder, som leveres i løs vægt.

Der bør altid vises hensyn ved kørsel til og fra ejendommen.

Aabenraa Kommune vurderer, at transport og håndtering af grovfoder og foderstoffer mv. ikke vil give støvgener for omkringboende.

Vilkår

54. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.

3.13 Lys

Redegørelse

Lyset i staldene er tændt efter behov. Der er opsat lavenergi lysstofrør og installeret automatisk tænd/sluk funktion. Der er vågelys i staldene om natten.

Ved malkestalden er der opsat orienteringslys mod indkørsel til mælketank.

Aabenraa Kommune vurderer, at på baggrund af den begrænsede belysning og ejendommens beliggenhed, vil den begrænsede lyskilde ikke give anledning til væsentlige gener for omkringboende.

Vilkår

55. Belysningen skal begrænses til det i redegørelsen anførte.

3.14 Oplag af olie, kemikalier og medicin samt affald

3.14.1 Olie

Redegørelse

Diesellole opbevares indendørs i overjordisk tank (2.500 l) fra 2007. Dieseltanken står på ben og er placeret i maskinhus på fast gulv. Der anvendes 12.000 l diesel, hvilket ikke forventes at stige efter udvidelsen.

På Åbølvej 14 findes en fyringsolietank på 2.000 l fra ca. 1990. Stuehuset på Åbølvej 16 opvarmes med elvarme. Der anvendes 2.000 l fyringsolie på Åbølvej 14, hvilket forventes uændret efter udvidelsen.

Der opbevares mindre mængder smøre- og hydraulikolie i værksted i eksisterende maskinhus.

Der er et meget begrænset oplag af spildolie (EAK kode 13.02.08) og nye olier i værksted på ejendommen, da service på maskiner foretages på serviceværksted. Ansøger afleverer ca. 20 l spildolie årligt på containerplads.

Ved afmelding af gamle olietanke og anmeldelse af ny(e) olietank(e) kontaktes Aabenraa Kommunes ansvarlige for olietanke på miljoe@aabenraa.dk.

Aabenraa Kommune vurderer, at opbevaringen af olieprodukter er i orden, og at der ikke er risiko for forurening af jord, kloak, overfladevand og grundvand.

Vilkår

56. Opbevaring af diesel / fyringsolie skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
57. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
58. Olie- og fedtprodukter skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
59. Der skal på ejendommen altid forefindes egnet materiale til opsamling af eventuelt spild.
60. Tankpistol må ikke kunne fastlåses under påfyldning.

3.14.2 Affald

Redegørelse

Døde dyr opbevares på betonplads bag kalvestald/maskinhus 140 meter fra Åbølvej. Døde dyr overdækkes med kadaverkappe. Anmeldelse sker straks, og afhentning foretages den følgende dag. Antallet af døde dyr er ca. 10 køer og 15 kalve årligt.

Indtil selvdøde og aflivede dyr er blevet afhentet, skal de opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til besætningen. De skal også hæves over jorden.

Tom emballage, overdækningsplast, diverse brændbart, pap og papir opbevares i affaldscontainer, som afhentes af Henning Sejer, der afhænder til forbrænding.

Den årlige mængde:

- tom emballage (papir/pap, EAK kode 15.01.01) er ca. 2.000 kg
- tom emballage (plast, EAK kode 15.01.02) er ca. 400 kg
- overdækningsplast (EAK kode 02.01.04) er ca. 250 kg
- diverse brændbart (EAK kode er afhængig af indhold) er ca. 200 kg
- pap (EAK kode 20.01.01) er ca. 200 kg
- papir (EAK kode 20.01.01) er ca. 200 kg

Mængderne er skønnet med baggrund i mængder for regnskabsår 2006.

Elektriske dele (lysstofrør, EAK kode 20.01.21) leveres af elektriker, der medtager de brugte.

Metalaffald (EAK kode 20.01.06) opbevares udendørs ved gyllebeholder og afhændes til skrothandler.

Affald skal opbevares, håndteres og bortskaffes efter Aabenraa Kommunes til enhver tid gældende regulativer.

Der skal i henhold til gældende regler ske registrering af affald på stamkort. Reglerne findes i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 619 af 27. juni 2000 om affald. Stamkortet er det format som ansøger skal kunne videregive sine oplysninger om egen affaldsproduktion til aabenraa Kommune på. Registreringen skal indeholde oplysninger om fraktion, art, mængde og sammensætning af det producerede affald, herunder muligheder for yderligere sortering, samt indhold af visse miljøbelastende stoffer.

Aabenraa Kommune vurderer, at affaldshåndtering sker således, at der ikke er risiko for forurening i forbindelse hermed.

Vilkår

61. Opbevaringspladsen til døde dyr skal placeres som vist på bilag 1.2.

3.14.3 Kemikalier og medicin

Redegørelse

Det er ansøger, der varetager sprøjtning af ejendommens arealer. Opbevaring af sprøjtemidler og påfyldning af marksprøjte samt vask af sprøjte sker på Stadevej 19.

Påfyldning af vand i forbindelse med brug af sprøjtemidler må ikke ske ved direkte opsugning fra søer, vandløb eller brønde/boringer. Der må ikke være risiko for afløb til dræn eller vandløb.

Bekæmpelsesmidler til privat brug (gårdsplads og have) opbevares i aflåst giftskab i værksted på Åbølvej 16..

Vaskemidler til vask af malkestald opbevares i teknikrum.

Der forefindes som oftest ingen medicin eller medicinrester (EAK kode 20.01.32) på ejendommen/anlægget, da dyrlægen sædvanligvis medbringer og tager rester med retur. Hvis der mod sædvane forefindes veterinærmedicin på ejendommen, opbevares dette i køleskab i mandskabs- og teknikrum.

Aabenraa Kommune vurderer, at sprøjtemidler, øvrige kemikalier og medicin bliver håndteret således, at der ikke er risiko for forurening hermed.

Vilkår

62. Medicin skal opbevares i køleskabet i mandskabs – og teknikerrum.

63. Pesticider til brug i markdriften på ejendommen må ikke opbevares på Åbølvej 16.

3.15 Anlæggets påvirkning af beskyttet natur

Produktionen på Aabølgaard medfører dannelse af husdyrgødning (gylle, fast gødning), som indeholder store mængder af næringsstoffer (kvælstof, fosfor m. fl.), der ved uhensigtsmæssig behandling vil kunne tilføres naturområder og vandmiljøet. Kvælstof (ammoniak) kan også dampe fra stalde og lagre og med vind og nedbør blive ført til naturområder.

Når næringsstofferne føres til naturområder og vandmiljøet kan de bevirke en uønsket næringsberigelse (eutrofiering), som medfører at visse arter af planter og dyr, som lever bedst under næringsfattige forhold forsvinder, medens andre arter vinder frem. Derved forringes de biologiske værdier.

Eutrofiering af naturligt næringsfattige arealer såsom visse overdrev, heder og moser bevirker således at plantevæksten ændrer sig og bliver kraftig og tæt. Derved forsvinder et stort antal lave og lys krævende plantearter, og temperaturen ved jordoverfladen falder ("mikroklimaet" ændrer sig). Det medfører, at arter som kræver et varmt mikroklima (dagsommerfugle, mange biller og andre insekter) forsvinder.

Kvælstof (ammoniak) fra stalde, husdyrgødningslagre og udbringningsarealer kan derfor forringe de biologiske forhold i visse næringsfattige naturtyper.

For at beskyttet biologisk værdifulde og kvælstoffølsomme naturarealer mod eutrofiering med ammoniak, må den luftbårne ammoniak deposition (nedfald) fra husdyrbrug til naturarealer omfattet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. (lov nr. 1572 af 20.12.2006) ikke øges, hvis afstanden er mindre end 300 meter (bufferzone I). Er afstanden mellem 300 m og 1000 m må merbelastningen af ammoniak i naturområdet ikke overskride 0,3-0,7 kg N/ha/år (afhængig af antallet af andre husdyrbrug med mere end 75 DE der ligger nærmere brugt end 1000 meter og i bufferzone II).

Kommunen er dog forpligtet til at foretage en konkret vurdering af, om beskyttelsesniveauet er tilstrækkeligt til at sikre naturområderne den fornødne beskyttelse. Vurderes det ikke at være tilfældet (kun i særlige tilfælde), kan kommunen stille forurenings begrænsende vilkår, som rækker ud over ovennævnte fastsatte beskyttelsesniveauer.

Kommunen skal tillige vurdere, om produktionen vil være i overensstemmelse med EU's habitatdirektiv-forpligtelser. Bl. a. må produktionen ikke medføre negative påvirkninger af de arter og naturtyper som udgør udpegningsgrundlaget i internationale naturbeskyttelsesområder, og arter omfattet af direktivets bilag IV må ikke få forringede forhold. Jf. husdyrlovgivningen er ovenfor nævnte beskyttelsesniveau som udgangspunkt tilstrækkeligt til at sikre habitatdirektiv forpligtelserne. Kommunen kan dog i særlige tilfælde stille skærpede vilkår, hvis dette skønnes nødvendigt.

Redegørelse

Aabenraa kommune har besigtiget og vurderet følgende naturarealer:

- Alle af naturbeskyttelseslovens § 3 beskyttede arealer indenfor/optil udbringningsarealerne
- Heder, moser, overdrev indenfor en radius af 1 km fra anlægget (Åbølvej 16)

De besigtigede naturarealer omfatter engområder mod Gammelå og et vandhul beliggende mellem udbringningsareal 3 og beskyttet eng.

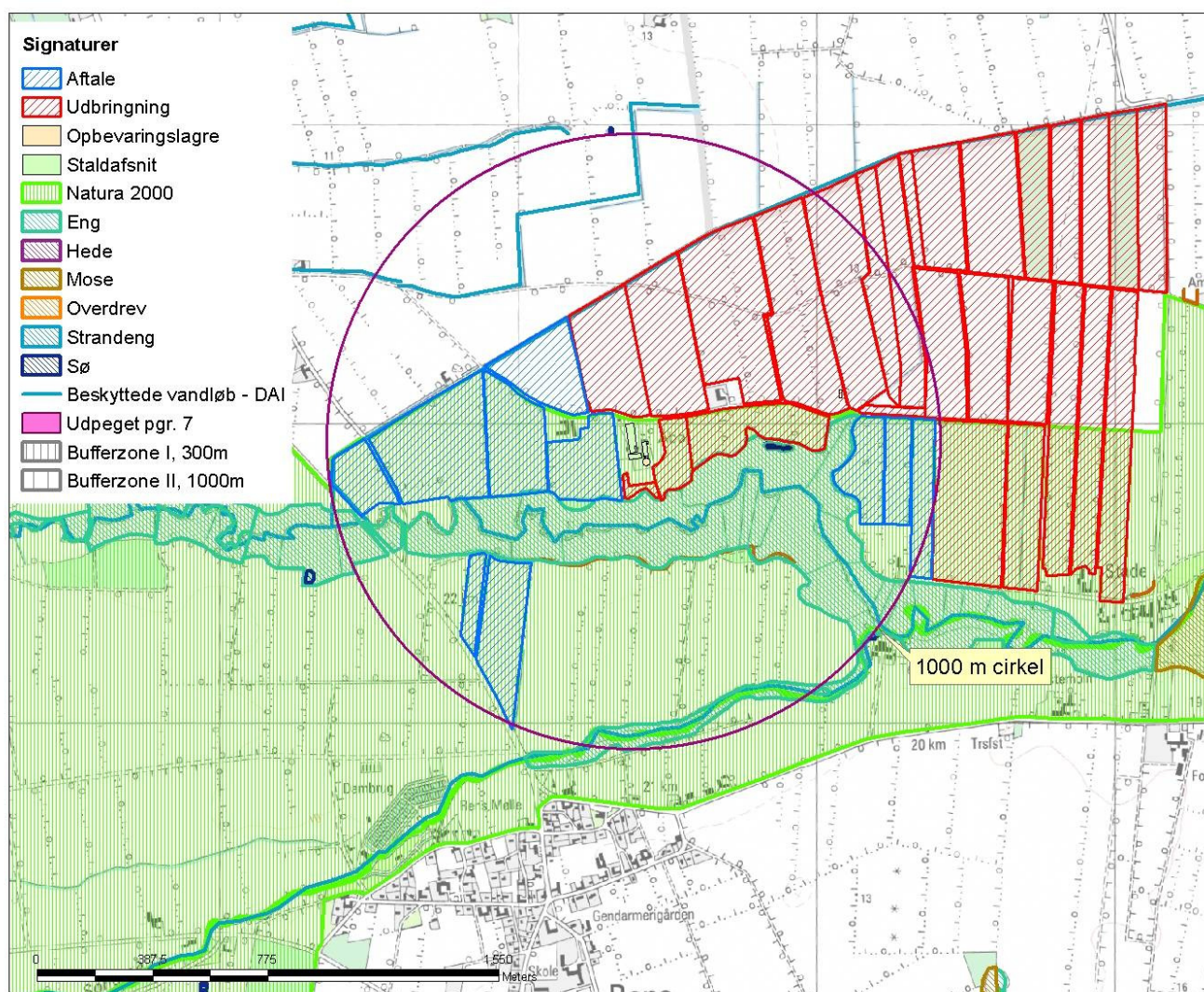
3.15.1 Anlæggets påvirkning af beskyttede naturtyper efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v.

Redegørelse

Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger længere end 1.000 meter væk fra nærmeste § 7 naturareal. Det nærmeste § 7 beskyttede areal er en hede, som ligger ca. 3,7 km vestsydvest for anlægget.

Aabenraa Kommune vurderer, at afstanden er tilstrækkelig til at undgå evt. ammoniak påvirkning, idet deponeringen kan regnes som negligerbar når afstanden fra kilden er omkring 3 km (Teknisk notat fra DMU, version 1, dec. 2006).

Aabenraa Kommune stiller dermed ikke vilkår til ammoniakemissionen fra anlægget i forhold til at beskytte naturarealer, som er omfattet af § 7 i husdyrbrugslovgivningen.

Kort 1. Bedriftens placering i forhold til naturområder, herunder § 7 områder

3.15.2 Anlæggets påvirkning af beskyttede naturtyper efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven og § 23 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v.

Jf. husdyrlovens § 23 skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der er andre naturarealer end ovennævnte, som kan blive påvirket af ammoniakemissionen fra Åbølvej 16. Vurderes det at være tilfældet, kan kommunen stille forurenings begrænsende vilkår, som rækker ud over husdyrlovens fastsatte beskyttelsesniveauer.

Jf. Naturbeskyttelseslovens § 3 må tilstanden af visse naturarealer ikke ændres, når de har et vist areal, naturindhold m. m.

Redegørelse

Der ligger et vandhul, tre vandløb og en del engarealer, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 indenfor 1000 m fra anlægget.

Udvidelsen medfører en beregnet mer-emission af ammoniak fra anlægget på 654 kg N/år og en total-emission på 3444 kg N/år.

Vandløb

Ca. 200 meter syd for staldanlæg løber Gammelå, der er registreret som beskyttet vandløb. Gammelå er målsat B3 (Karpesikevand). Målsætningen er opfyldt på hele strækningen fra den splitter sig ud fra Sønderå og dens videre løb i Aabenraa Kommune.

Sønderå løber ca. 820 m syd for anlægget. Den er B2 målsat som laksefiskevand og målsætningen er opfyldt.

Der findes endnu et beskyttet vandløb ca. 400 meter nord for anlægget, som ikke er målsat.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer at luftbåren ammoniak ikke bidrager væsentligt til vandløbs næringstilstand, idet kvælstoftilførsel primært sker via tillædning fra dyrkede arealer.

Vandløbene vurderes således ikke at blive negativt påvirket af luftbåren ammoniak fra anlægget, idet bidraget fra anlægget er forholdsvis begrænset sammenlignet med den mængde næringsstof, der udledes hertil fra dyrkede arealer, jf. afsnit 4.2.

Der stilles dermed ingen vilkår til luftbåren ammoniak mht. vandløb.

Enge

Syd for ejendommen i en afstand af mindst 90 m ligger beskyttede enge (Nbl. § 3) omkring vandløbet Gammelå. Engene er besigtiget 03.03.08.

Naturafdelingen vurderer, at engene er udprægede lavbundsarealer (vandløbsnære, forholdsvis højt organisk indhold m. m.) som er noget kulturpåvirkede. Der sker græsning og/eller slæt og formentlig gødes og afvandes engene. Vegetationen er biologisk negativt præget af dette, og domineres af arter såsom mosebunke, lysesiv, sødgræs, rørgræs, lav ranunkel, fuglegræs m. fl.. Formentlig oversvømmes engene ved særlig store vandføringer i Gammelå.

Vurdering

Gødskning (og oversvømmelser) tilfører store mængder næringsstoffer til engene. Dette påvirker vegetationen, sådan at "nøjsomheds-arter" udkonkurreres af arter som vokser særlig hurtigt under næringsrige forhold, hvilket bevirker øget plantebiomasse samt øget vegetationshøjde. Dette vil

førringe forholdene for flere af eng-fuglene – særligt hvis græsning/slæt ophører - idet disse foretrækker lys åbne lavbundsarealer.

Øget ammoniak deposition i engene som følge af produktionsudvidelsen er beregnet til 0,125kg/N/ha/år ved en afstand på 300 m fra kilden (total deposition 0,6 kg N/ha/år), som er den korteste afstand, som det indtil videre er muligt at beregne N-deposition til. Selvom depositionen på engarealerne som ligger nærmere end 300 m fra anlægget vil være væsentligt større end 0,125 Kg/N/ha/år vil den formentlig antage en så lille mer-deposition, at påvirkningen vil være yderst begrænset i f. t. gødskning og oversvømmelser med næringsrigt åvand. Det vurderes derfor, at den øgede deposition ikke forringer naturforholdene. Det bemærkes, at den kommende naturplan for området (jf. Miljømålsloven) formentlig vil begrænse gødskningen af engene.

Der stilles ikke vilkår til begrænsning af ammoniakbelastningen fra anlægget i engene, men for at kompensere for den øgede belastning stilles vilkår om nedfældning af gyllen på de udbringningsarealer, der ligger op til engene (stilles under arealdel i afsnit 4,2).

Vandhul

Ca. 400 meter øst for ejendommen ligger en beskyttet sø. Søen er besigtiget 03.03.08. Den er ca. 1800 m² og ligger i kanten af ådalen omkring Gammelå. Bredzonen er lavvandet og lysåben og søen vurderes at være yngle og/eller rastested for padder. Der er foretaget en undersøgelse af projektområdets biologiske værdier ("Plante- og dyrelivet i Sønderå-dalen", - udarbejdet 1999 for Sønderjyllands Amt af Bio/consult). I den forbindelse blev der registreret et stort antal af bilag IV arten spidssnudet frø, som foretrækker åbne, lavvandede vandområder i enge som yngle og levested og søen vurderes således også at være yngle- og/eller rastested for bilag IV-arter.

Der er foretaget en beregning af den forøgede ammoniak-deposition i søen foranlediget af udvidelsen på Åbølvej 16. Merbelastningen i forhold til nu-situationen er 0,33 Kg. N/ha/år og totalbelastningen af søen fra anlægget bliver efter udvidelsen 0,6 Kg N/ha/år svarende til 0,1 kg N per år.

Vurdering

Øget ammoniak deposition fra produktionsudvidelsen vil kunne øge tilgroningen og skabe skygge – og derved førringe forholdene for padderne. Dette forhold vurderes imidlertid ikke væsentligt, idet depositionsforøgelsen er meget begrænset set i lyset af, hvad der tilføres via udvaskning fra markdrift. Desuden er depositionen på vandoverflader begrænset sammenlignet med overflader med vegetation.

Der stilles således ikke vilkår til luftbåren ammoniakbelastning i søen.

3.15.3 Anlæggets påvirkning af internationale naturbeskyttelsesområder

Jf. bek. nr. 408 af 1.05.2007 (Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter) skal myndigheder vurdere, hvorvidt projekter indenfor udpegede internationale naturbeskyttelsesområder medfører førringer for udpegningsgrundlaget. Der må ikke meddeles tilladelse til forhold som førringer yngle- og rastemuligheder for udpegningsgrundlaget samt for arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Redegørelse

Anlægget er beliggende inden for det internationale fuglebeskyttelsesområde Sønder Ådal (F63), som er et Natura2000 område.

Sønder Ådal består hovedsageligt af landbrugsarealer i drift og gennemskæres af Gammelå og Sønderå. Sønderå er omfattet af habitatområde H90 (Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen).

I ådalene langs vandløbene ligger enge, som især i den østlige del er fugtige og for en dels vedkommende er opgivet som landbrugsjord indenfor de seneste årtier. Vandløbene ligger i næsten naturligt leje, da de ikke er blevet udrettet under regulerings-kampagnerne i midten af 1900-tallet. Området Sønder Ådal er udpeget for at beskytte fuglearterne: rørdrum, rørhøg, hedehøg, sortterne og mosehornugle.

Engene var indtil 1980'erne fourageringsområde for flere storkepar. Stor hornugle er registreret ynglende, engsnarre er registreret spillende, og der er fund af rødrygget tornskade i yngletiden. Engene og rørskovene er potentielle levesteder for hedehøg, rørhøg og rørdrum. Stor hornugle yngler uden for fuglebeskyttelsesområdet, men bruger det til fouragering.

Ifølge basisanalysen er vandkvaliteten i de større vandløb i området blevet bedre gennem de senere årtier, og vandkvaliteten vurderes derfor ikke længere at være begrænsende for fuglelivet. En afledt effekt af VMPII-projektet, som har til formål at forbedre vandkvaliteten, kan være at den ekstensive drift af engene opgives. Det betyder at engene gror til i moselignende tilstand og sumpskov og dermed giver dårligere chancer for at hvid stork kan genindvandre, da den gerne fouragerer på enge med lav vegetation. Den øgede tilgroning som forårsages af de hyppigere og mere omfangsrige oversvømmelser foranlediget af VMPII projektet skønnes dog jf. basisanalysen ikke at påvirke de udpegede fugle direkte.

Vurdering

Gødskning (og oversvømmelser) tilfører store mængder næringsstoffer til engene. Dette forhold har medført at ådalen generelt er domineret af vådbunds- og næringsstofkrævende arter, der typisk vokser på moderat til næringsrig jordbund jf. tidligere omtalte rapport om plante og dyrelivet i Sønder Ådalen fra 1999. Øget næringspåvirkning vil medføre at engene vil vokse hurtigere til i høje sumpplanter og "nøjsomhedsarter" vil udkonkurreres. Dette vil - især hvis græsning/slet ophører - forringe forholdene for en del af de fugle som udgør udpegningsgrundlaget, idet disse til fouragering foretrækker lys åbne lavbundsarealer.

Baggrundsbelastningen er i sig selv stor i området og udgør mellem 16 og 20 kg N/ha/år. Øget ammoniak deposition i engene som følge af produktionsudvidelsen er beregnet til 0,13 kg N/ha/år i en afstand af 300 m og den totale deposition fra anlægget er beregnet til 0,6 kg N/ha/år. De engarealer som ligger nærmere vil givet modtage en større deposition, men størrelsen vil antageligt være lille sammenlignet med den mængde N, som engene modtager via gødskning og potentielle oversvømmelser, og effekten vil derfor være yderst begrænset og uden betydning for udpegningsgrundlaget. I basisanalysen for området er luftbåren ammoniak endvidere ikke nævnt som en trussel for fuglene. Det vurderes derfor, at den øgede deposition ikke vil forringe naturforholdene og udpegningsgrundlaget for Sønder Ådal.

Indenfor 1000 m fra Åbølvej 16 ligger der desuden ikke andre store bedrifter med over 75 DE, som ville kunne bidrage i væsentlig grad til ammoniak-depositionen i de konkrete enge i Ådalen.

Der stilles således ikke vilkår til luftbåren ammoniak i forhold til Natura 2000 natur.

3.15.4 Anlæggets påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV)

I habitatdirektivets Bilag IV er opført en række arter, som skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde, også uden for de udpegede habitatområder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende blandt andet, at yngle- og rasteområde ikke må beskadiges eller ødelægges, og for planternes vedkommende blandt andet, at arterne ikke må indsamles, plukkes eller ødelægges.

Redegørelse

I det følgende vurderes forekomsten af de arter, hvor projektområdet ligger indenfor eller i nærheden af artens naturlige udbredelse.

Jf. DMU`s "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" (faglig rapport nr. 635, 2007) forekommer følgende bilag IV-arter evt. i området: Vandflagermus, sydflagermus, pipistrelflagermus, markfirben, stor vandsalamander og spidssnudet frø.

Flagermusene er generelt knyttet til gamle løvskove, og da sådanne ikke forekommer i området, vurderes de ikke relevante i denne sag.

Markfirben lever i f. m. tørre lokaliteter, og forekommer evt. i hegn, lysåbne skrænter o. a. tørre biotoper i området – bl. a. i f. m. ådalen omkring Gammelå. Øget ammoniak deposition fra produktionen vil kunne øge tilgroningen og skabe skygge – og derved forringe forholdene for firbenet, som kræver høj sol indstråling. Dette forhold vurderes imidlertid ikke væsentligt, idet bl. a. depositions forøgelsen er begrænset.

Paddearterne drager også fordel af lysåbne forhold i vandhullerne og vil derfor teoretisk også være negativt påvirkede af øget tilgroning som følge af øget næringstilstand. Vandhullernes næringstilstand vil dog primært være styret af de omgivende jordes næringstilstand og den forholdsvise lille merdeposition der vil være i forbindelse med udvidelsen på Åbølvej 16 vurderes ikke at have betydning for bilag IV paddearter.

Yderligere beskrivelse og vurdering af bilag IV arterne i forbindelse med arealdrifter findes under arealdelen af godkendelsen – afsnit 4.2.5.

4 Udbringningsarealer

Redegørelse

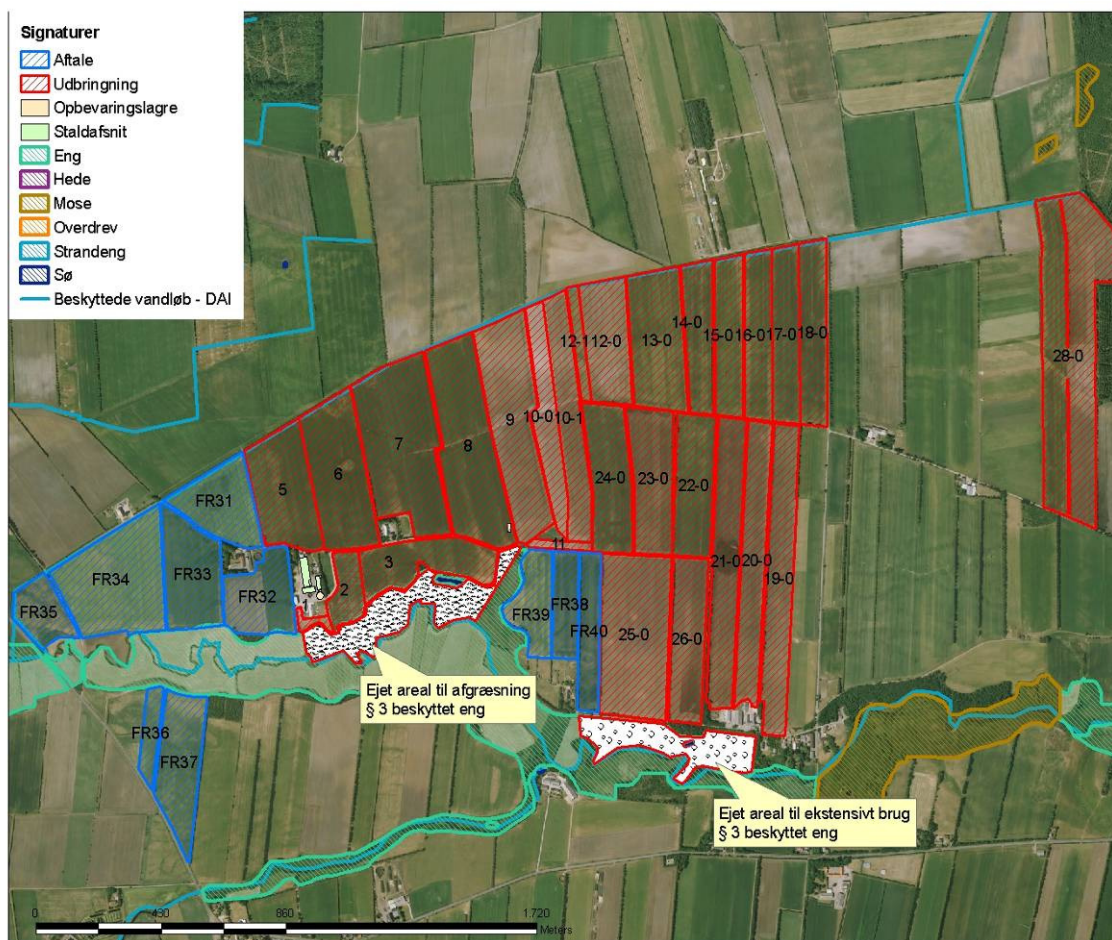
Miljøgodkendelsen omfatter ejede udbringningsarealer på i alt 206,3 ha. Derudover afsættes kvæggylle til 52,42 ha aftalearealer tilhørende Burkalvej 3, 6240 Løgumkloster, se nedenstående kort 2.

På Åbølvej 16 produceres efter udvidelsen 375,5 DE Kvæggylle/dybstrøelse, heraf afsættes 73,38 DE som gylleaftale til Burkalvej 3 svarende til 1,4 DE per ha.

Der er endvidere indgået aftale om modtagelse af 79,28 DE svinegylle fra Stadevej 19, som bliver drevet af Kirkevej 2, 6240 Løgumkloster samt 41 DE fra fiktiv gylleaftager.

I alt udbringes således husdyrgødning fra op til 422,6 DE på 206,3 (2,05 DE/ha), med 44738 kg N og 8009 kg P (Se evt. bilag 1).

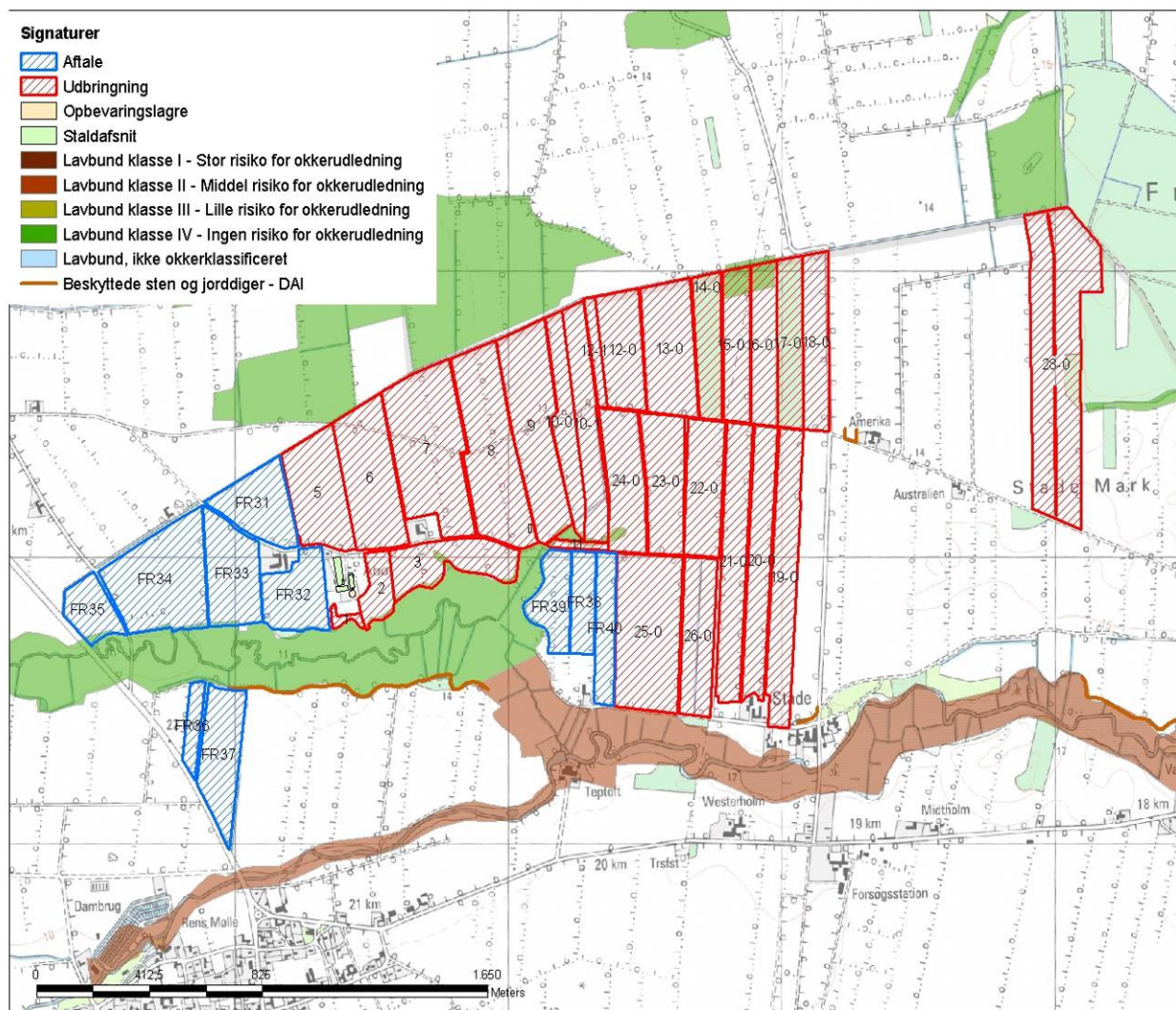
I jordtilliggendet til Åbølvej 16 indgår også ca. 14,2 ha engarealer syd og sydøst for ejendommen langs hhv. Gammelå og Sønderå, som er beskyttet eng jf. Naturbeskyttelseslovens § 3. Engene ved Gammenå (ca. 8 ha) anvendes til afgræsning og modtager ikke husdyrgødning andet end det der afsættes ved græsning. Engene langs Sønderå (ca. 6,2 ha) anvendes ekstensivt – se beliggenhed på nedenstående kort 2.

Kort 2 Alle udbringningsarealer og aftalearealer, samt ejede arealer til afgræsning eller ekstensivt brug, som ikke får udbragt husdyrgødning.

Kun en ganske lille del af udbringningsarealet er lavbundsareal. Det drejer sig om ca. 1,5 ha i nordenden af udbringningsareal 15-0 og 16-0, som ligger i lavbunds klasse IV, hvor der ikke er risiko for okkerudledning. Også under samlet 1/2 ha af arealerne 10-1, 11 og 24-0 ligger i lavbunds klasse IV. Se nedenstående kort 3

Kort 3 Arealernes beliggenhed i forhold til lavbund.

Jordbunden består på alle udbringningsarealer af grovsandet jord, ingen arealer består således af humusjord hvor der er større risiko for udvaskning af især fosfor og ingen af arealerne er dræned ifølge ansøgning.

Åbølvej 16 er sammen med ca. halvdelen af arealerne beliggende i EF- fuglebeskyttelsesområde (F63 Sønder Ådal).

Ingen af arealerne ligger i forbindelse med beskyttede sten- og jorddiger, fortidsminder eller fredninger.

Ændringer af udbringningsarealet skal anmeldes senest den 1. august til Aabenraa Kommune, der vurderer, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare.

Ved udbringning af husdyrgødning på ubevoksede arealer nedbringes det hurtigst muligt og inden 6 timer.

Al udbringning på græs og sort jord skal ske ved nedfældning fra 1. januar 2011. Aabenraa Kommune vurderer at udbringningsarealets størrelse harmonerer med husdyrholdet.

Vilkår

64. Der må kun udbringes husdyrgødning på de arealer på den pågældende bedrift, der fremgår af kort bilag 2 og ansøgningens tabel 4.1.3 samt aftalearealerne i tabel 4.1.4 (Bilag 1).

4.1 Arealanvendelse

Redegørelse

Der er ikke lagt op til en ændring i sædskiftet, og der anvendes således sædskifte K12 også efter udvidelsen.

Der kan, jf. ansøgningen, udbringes husdyrgødning på 206,3 ha eget og forpagtet areal + 52,42 ha aftaleareal. Det reelle dyretryk for den ansøgte bedrift er 2,05 DE/ha.

Aftalearealernes robusthed til udbringning af husdyrgødning er vurderet med henblik på om der skal udarbejdes en § 16 arealgodkendelse. Der kræves ikke umiddelbart en § 16 arealgodkendelse, da jordene ikke ligger på nitratfølsomt indvindingsområde. Idet arealerne ikke omfatter lavbundslande eller engene helt ned mod Gammelå og der i øvrigt ikke ligger sårbar natur op til arealerne er det vurderet at arealerne kan anvendes som udbringningsareal uden en § 16 arealgodkendelse.

Husdyrbruget er omfattet af reglerne for ejendomme på 2,3 DE jf. husdyrbekendtgørelsen.

Aabenraa Kommune vurderer at sædskiftekravene er overholdt.

Vilkår

65. Arealerne må ikke tilføres mere husdyrgødning end det, der svarer til 2,05 DE/ha (DEreel).
66. Der skal afsættes husdyrgødning svarende til 73,38 DE til aftalearealer
67. Græsningstrykket på de ejede engarealer langs Gammelå og Sønderå må ikke overstige 0,8 DE/ha/år.

4.2 Forholdsregler over for beskyttet natur

Redegørelse

Udbringningsarealerne grænser op til flg. beskyttede naturarealer:

- et vandløb (Søndre Skelgrøft),
- et vandhul/sø,
- engarealer ved Gammelå og Sønderå

Lokalisering af beskyttede naturområder omkring Åbølvej 16 fremgår af kort 2 i afsnit 4 og bilag 2. Udbringningsarealer beliggende syd for Åbølvej og de oplyste naturområder er beliggende i Natura2000 område (Sønder Ådal), som er behandlet i afsnit 4.2.4, som omhandler internationale naturområder.

§ 7

Arealerne ligger ikke i nærheden eller i bufferzone til naturområder omfattet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. Det nærmeste ligger over 3,5 km. fra nærmeste udbringningsareal, se kort bilag 2.1

Det vurderes at afstanden er så stor at udbringning af husdyrgødning ikke kan påvirke området.

Vandløb

Udbringningsarealer nr. 5, 6, 7, 8, 9, 10-0, 10-1, 12-0, 12-1, 13-0, 14-0, 15-0, 16-0, 17-0, 18-0 og 28-0 grænser direkte op til Søndre Skelgrøft, som danner tilløb til Gammelå.

Søndre Skelgrøft er beskyttet jf. Naturbeskyttelseslovens § 3, men er ikke pålagt 2 m bræmme ifølge Vandløbslovens § 69.

Aabenraa kommune har vurderet at der til Søndre Skelgrøft skal holdes minimum 2 m dyrkningsfri bræmmer ved udbringning af husdyrgødning. Kravet stilles for at beskytte vandløbet og dets recipienter imod næringsstoffer tilført via direkte tilløb/afløb og brinkerrosion. Vilåret er ligeledes en beskyttelse mod udvaskning af sand, som ligesom næringsstoffer er skadeligt overfor bl.a. snæbel, idet det ødelægger æg og gydepladser i vandløbet. Snæbel er på udpegningsgrundlaget i Vidå systemet, habitatområde 90 og skal derfor ydes streng beskyttelse. En fortsat tilladelse til dyrkning tæt til vandløb giver risiko for øget udskridning af brinker, udvaskning af sand og næringsstoffer, til skade for snæbel og dermed i strid med habitatdirektivet. Desuden bruges der store summer på at ophjælpe bestanden af snæbel i Vidåen gennem etablering af nye gydeområder.

Størstedelen af sand og næringsstoffer til vandløb stammer fra mindre grøfter og tilløb, fordi der langs disse grøfter og tilløb ikke findes dyrkningsfri bræmmer. Sandvandring og højt næringsindhold i vandløb er desuden til skade for hav- og bækørred, fordi det ødelægger deres gydepladser og skaber øget tilgroning af vandløbene, hvilket nedsætter strømhastigheden med øget temperatur til følge. Yngel fra Hav- og bækørred, som begge er opført på den danske rødliste tåler ikke forhøjede temperaturer.

Bræmmer langs vandløb bruges endvidere af padder (og andre dyr og planter), dels som spredningskorridorer og ledelinier mellem ynglesteder og dels som rasteområder udenfor yngletiden. Det er derfor vigtigt at sikre og bevare udyrkede bræmmer langs vandløb til beskyttelsen af områdets padder, herunder bilag 4 arter.

Vilkår

68. Der skal holdes en mindst 2 m. dyrkningsfri bræmme mod Søndre Skælgrøft målt fra vandløbets kronekant. Bræmmen skal holdes fri for dyrkning, gødskning og sprøjtning.

Enge

Udbringningsarealer mark nr. 1, 2 og 3 grænser op til de beskyttede § 3-engarealer, der ligger nord for Gammel Å og udbringningsareal nr. 25-0 ligger umiddelbart nord for beskyttet eng, som grænser op til Sønderå.

Begge engarealerne er ejet af ansøger og anvendes til hhv. græsningssareal om sommeren og ekstensivt areal (brak).

De er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og må ikke omlægges, dyrkes eller tilføres husdyrgødning eller øget mængde handelsgødning uden dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 fra Aabenraa Kommune. På engarealet ligger en beskyttet sø, som også grænser op til udbringningsareal 3.

Aabenraa Kommune har besigtiget engene og vurderer, at de beskyttede § 3-engarealer er kulturpåvirkede pga. bl.a. gødsning og formentlig en vis afvanding. Ved særlig store vandføringer i vandløbene oversvømmes engene mere eller mindre. Gødsning (og oversvømmelser) tilfører store mængder næringsstoffer til engene.

Vegetationen er biologisk negativt præget heraf, således at nøjsomhedsarter er fåtallige/udkonkurrerede og eng-vegetationen domineres af forholdsvis næringskrævende eller næringstolerante arter såsom mosebunke, lysesiv, rørgræs, lav ranunkel, fuglegræs mfl.

Foto 1 af engenes vestlige del syd for Åbølvej 16 (03.03.08).

Terrænet er fladt og der er ikke risiko for overfladeafstrømning af næringsstoffer fra husdyrgødningen til engene.

Aabenraa Kommune vurderer, at udbringning af husdyrgødning på det tilstødende udbringningsareal ikke vil resultere i forringet naturtilstand i engene, dels pga. at der ikke er risiko for direkte afstrømning af næringsberiget overfladevand og dels pga. at engenes botanik er domineret af næringsstofkrævende arter, der ikke er karakteriseret som følsom overfor den luftbårne ammoniak der vil være fra udbragt husdyrgødning. Tålegrænsen er vurderet til 15-20 kg N/ha/år og den tangeres af baggrundsbekæmpelsen, som ligger på 16-20 kg N/ha/år. I notits fra Miljøstyrelsen fra d. 06.07.09 fremgår det at der ikke kan måles biologiske ændringer ved merbelastninger på under ca. 1 kg N/ha med de målemetoder, som kendes i dag. Endvidere fremgår det at der i normale tilfælde kun vil være påvirkninger på over 1 kg N/ha fra udbragt

husdyrgødning i 20-30 meters afstand fra markkanten. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha.

For at kompensere for det øgede ammoniaktab fra anlægget efter udvidelsen, som vil give en lille øget deposition til naturområderne (0,125 kg N/ha/år i 300 m afstand) stiller Aabenraa kommune vilkår om at husdyrgødning skal nedfældes på græs og sort jord på udbringningsarealer som støder op til de beskyttede engarealer langs Gammelå og Sønderå. Det vil sige udbringningsareal nr. 1, 2, 3 og 25-0.

For at beskytte engene mod miljøbelastning fra græssende dyr stilles der vilkår om at græsningstrykket på de ejede engarealer ikke overstiger 0,8 DE/ha. Vilkåret er stillet i afsnit 4.1.

Vilkår

69. Udbringning af husdyrgødning på græs og sort jord skal ske ved nedfældning på udbringningsareal 1, 2, 3 og 25-0.

Vandhuller

Op til udbringningsareal nr. 3 ligger en § 3 beskyttet sø, - beliggenhed ses på kort 2 i afsnit 4. Søen ligger i yderkanten af ådalen omkring Gammelå på et engareal tilhørende Åbølvej 16, som anvendes til græsning om sommeren.

Søens bredzone er lavvandet og lysåben. Dunbirk og pil breder sig dog. I søen vokser bl. a. vandstjerne sp. fåtalligt. I bræmmen vokser bl. a. hvene sp., rørgræs, tagrør, sødgræs sp. og lysesiv. Søen ses på foto 2 nedenfor.

Søen er indhegnet, og græssende dyr har derfor ikke adgang til søen. Bræmmen er mindst 3 meter bred vest og øst for vandhullet og maks. 15 meter bred syd for vandhullet. Mod nord går bræmmen helt til ådalskanten. Der udsprede ikke gødning inden for bræmmen. Der er intet væsentligt terrænfald mod søen, hvorfor det må antages, at der ikke tilføres væsentlige mængder næringsstoffer til søen med overfladeafløb fra omkringliggende arealer, herunder udbringningsarealet nord for. Aabenraa Kommune vurderer, at der evt. tilføres næringsstoffer via tilledende dræn.

Foto 2 af sø. (03.03 2008) fotoretning øst.

Tilgroning mm. som kan følge med næringsberigelse, og som kan skygge og forringe levedmulighederne for padder vurderes derfor ikke at blive påvirket af produktionsudvidelsen (uændret gødsning af omkringliggende arealer), og Aabenraa Kommune vurderer derfor, at søens naturtilstand, herunder padder ikke påvirkes af produktionsudvidelsen, såfremt bræmme bevares omkring vandhullet.

70. Den indhegnede bræmme omkring vandhullet på mindst 3 m øst og vest for, 15 m syd for og helt til udbringningsarealet nord for vandhullet skal bevares udyrket, ugødsket og usprøjtet.

4.2.1 Nitrat-overfladevand

Redegørelse

Udbringningsarealerne afvander alle til Vadehavet enten via Gammelå, Vindtved Kanal, Grønå og Vidåen eller via Sønderå til Vadehavet.

Ingen af bedriftens udbringningsarealer eller aftalearealer ligger indenfor områder, der er udpeget som nitratklasse 1, 2 eller 3. Der er således i hht. Lovgivningens beskyttelsesniveau for nitrat til overfladevand, ingen krav om reduceret husdyrtryk på udbringningsarealerne.

Arealerne ligger i et område hvor N-reduktionsprocenten i jordbunden er mellem 76 og 100 procent, dvs. at 76-100 % af det udledte kvælstof i jorden vil blive nedbrudt/fjernet fra jorden før det ender i overfladevandsrecipienten.

Der er i IT systemet beregnet en udvaskning af N til overfladevand på 75,0 kg N/ha/år. Med det høje reduktionspotentiale i området betyder det at der reelt vil udvaskes maksimalt 18 kg N/ha/år. Udledning af N i nudrift er efter korrektion for reduktionspotentiale på 16,3 kg N/ha/år. Dvs. at der efter udvidelsen årligt udledes ca. 1,7 kg N mere per ha end i nudrift. Totalt betyder det en merudledning på ca. 309 kg N/år til overfladevand.

Beskyttelsesniveauerne for nitrat til overfladevand er overholdt ved harmonikravet, idet reduktionspotentialet er højt og arealerne afvander til et Natura 2000 område (Vadehavet), som ikke afkaster nitratklasser. Vurdering af næringsstoffer i forhold til Vadehavet og andre Natura 2000 vandområder findes i afsnit 4.2.4

Gammelå er målsat B3 (Karpefiskevand), der skal kunne fungere som opholds og opvækstområde for ål, aborre, gedde og karpefisk og Sønderå er målsat som B2 (Laksefiskevand), der skal fungere som opvækst og opholdsområde for ørred og andre laksefisk. Målsætningerne tager sigte mod at beskytte og ophjælpe den alsidige flora og fauna, som naturligt er tilknyttet og har gode livsbetingelser i disse vandløb.

For at opfylde målsætningerne kræves en DVFI værdi på minimum 5. Måling i både 2007 og 2008 har vist en DVFI værdi på 7 i Sønderå (st. nr. 425-1250 Nord for Rens), hvilket er den højeste værdi et vandløb kan få. I Gammelå viste seneste måling i 2003 en DVFI på 5 (st. nr. 425-350 mellem Burkal og Rens) og målsætningen for begge vandløb er derfor opfyldt (Regionplan 2005-2016).

Vandkvaliteten i begge vandløb er blevet bedre gennem de senere årtier, hvilket er en effekt af VMPII-projektet, som har til formål at forbedre vandkvaliteten. På en 15 km lang strækning af Sønderå er der gennemført et af de største VMPII-projekter i Danmark omfattende ca. 251 ha. eng. Vandløbsvedligeholdelsen er ophørt, samtidig med at dræn og grøfter er blevet stoppet til. Det har forårsaget hyppigere og mere omfangsrige oversvømmelser, som betyder at kvælstofbelastningen af vandløbssystemet og Vadehavet reduceres.

Vurdering

Udbringningsarealerne omfatter robuste landbrugsjorde og er således ikke vandløbsnære lavbundsarealer eller engarealer. De ejede engarealer, som ligger nord for Gammelå og Sønderå, og som er beskyttede jf. Nbl. § 3, bruges som græsningsarealer eller ekstensivt udnyttede arealer og modtager ikke husdyrgødning.

Principielt kan kommunen ikke tillade en mer-belastning af Sønderådalene, som jo har gennemgået et stort projekt med det formål at forbedre vandkvaliteten. Det er dog Aabenraa kommunes opfattelse at merudledningen af kvælstof til overfladevand i denne sag er så lille at den ikke i sig selv kan begrunde et skærpet beskyttelsesniveau med et lavere husdyrtryk til følge. Målsætningen i vandløbene er endvidere opfyldt og den mer-udledningen på 1,7 kg N/ha/år (total maksimal merbelastning 350,7 kg/år) vil være uden betydning sammenlignet med den mængde der totalt udledes til å-systemet (1957 ton/år gennemsnitligt fra 2001-2005 til Listerdyb i Vadehavet, som har tilløb fra Bredeå og Vidåen)

Aabenraa Kommune vurderer på den baggrund, at det ikke er nødvendigt at stille vilkår om udvaskning af nitrat fra udbringningsarealerne.

4.2.2 Drikkevandsinteresser og nitrat-grundvand

Redegørelse

Ejendommen og bedriftens udbringningsarealer er beliggende i et område med almindelige drikkevandsinteresser, hvor der ikke er udarbejdet indsatsplan til grundvandsbeskyttelse og udenfor nitratfølsomme indvindingsområder, hvorfor der ikke er lavet beregning af nitrat koncentration i udvaskning til grundvand.

Beskyttelsesniveauerne for nitrat-grundvand er dermed overholdt.

4.2.3 Fosfor-overfladevand

Redegørelse

Ejendommens udbringningsarealer består alle af grovsandet jord (JB 1), der ikke er drænet. De ligger i svagt kuperet smeltevandsslette, dvs. i fladt terræn uden skrånende arealer mod vandløb eller sø/mose.

Ingen af husdyrbrugets på Åbølvej 16 udbringningsarealer og aftalearealer er beliggende i oplande til et Natura 2000, der i henhold til Skov- og Naturstyrelsens kortværk er overbelastet med fosfor. Derfor skal der ikke, i henhold til lovgivningen, stilles skærpede krav til fosforoverskuddet på bedriften, som rækker ud over harmonikravet.

Husdyrbrugets udbringningsarealer afvander til Vadehavet via flere vandløb. Dels via Søndre skælgrøft og Gammelå og dels via Sønderå.

Flere af udbringningsarealerne grænser op til Søndre Skelgrøft, som løber nord for arealerne. De er beliggende i fladt terræn og jordbunden består af udrænet grovsandet jord. Der er i området ikke konstateret terrænhældninger mod vandløb på de vandløbsnære udbringningsarealer og kun et ganske lille del af udbringningsareal nr. 10-1, 11, 24-0, 15-0 og 16-0 er beliggende i lavbundsarealer, der ikke er omfattet af okkerklasse I.

Der tilføres 8009 kg fosfor (P) i ansøgt drift, svarende til 38,8 kg P/ha/år. Planterne frafører ca. 25,4 kg P/ha/år og P-overskuddet per ha bliver således 13,4 kg P/ha/år (se bilag 1).

Vurdering

Aabenraa kommune finder ikke, at der i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau (harmonikravet) i forhold til udvaskning af fosfor til vandmiljøet.

Det vurderes med udgangspunkt i, at der ingen terrænhældninger er imod vandløbene og, at jordbunden ikke er humus-lavbundsjord, at 2 m bræmme er tilstrækkeligt til at sikre vandløbene og dermed også vadehavet mod forurening af udbragt husdyrgødning, herunder imod brinkerosion og overfladeafstrømning af fosfor (Vilkår om 2 m bræmme er stillet i afsnit 4.2 med forholdsregler overfor beskyttet natur.)

Dermed vurderes det også med vilkår om bræmme til Søndre Skelgrøft, at den ansøgte udvidelse af kvægbesætningen ikke hvad angår fosfor vil medføre negative virkninger på vandmiljøet.

4.2.4 Udbringningsarealernes påvirkning af Natura2000 områder.

Det fremgår af Husdyrlovens regelsæt, at som udgangspunkt er beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivforpligtigelserne.

Natura 2000 vandområder

Redegørelse

Bedriftens udbringningsarealer afvander til Vidå systemet og Vadehavet.

I Vidåsystemet er Sønderådalene udpeget som Natura 2000 område, der udgøres af habitatområde nr. H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen, og fuglebeskyttelsesområde F63 Sønderådal. Sønderå leder videre ud i Vidåen og fuglebeskyttelsesområde F60 Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen, samt Fuglebeskyttelsesområde F57 Vadehavet og Ramsarområde 27.

Vadehavet er udpeget som sårbart Natura 2000 område.

Udledningen af næringsstoffer fra husdyrbrugets udbringningsarealer skal i hht. Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (bek. nr. 408 af 1. maj 2007) vurderes i forhold til, om det vil skade udpegningsgrundlaget for de ovenfor nævnte habitat- og fuglebeskyttelsesområder, eller være til hindring for at opnå go naturtilstand i området.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen, Fuglebeskyttelsesområderne F63 Sønderådal, F60 Vidå, Tøndermarsken og saltvandssøen, F57 Vadehavet og Ramsarområdet 27 indeholder følgende naturtyper og arter:

Naturtyper der indgår i udpegningsgrundlaget for H90:

- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydebladsplanter eller vandaks
- 3260 Vandløb med vandplanter

Dyrearter der indgår i udpegningsgrundlaget for H90:

- Snæbel
- Flodlampret
- Bæklampret
- Dyndsmerling
- Odder

Fuglearter der indgår i udpegningsgrundlaget for F60, F63 og F57:

• Rørdrum	• Hvid stork	• Lysbuget knortegås
• Rørhøg	• Engsnarre	• Sandløber
• Hedehøg	• Pibesvane	• Sandterne
• Mosehornugle	• Sangsvane	• Strandskade
• Spidsand	• Lille kobbersneppe	• Dværgmåge
• Skeand	• Blåhals	• Sortand
• Pibeand	• Brushane	• Stor regnspove
• Grågåås	• Hjejle	• Edderfugl
• Kortnæbbet gås	• Strandhjejle	• Dværgterne
• Bramgåås	• Plettet rørvagtel	• Havterne
• Almindelig ryle	• Klyde	• Splitterne
• Sortterne	• Fjordterne	• Hvidklire
• Islandske ryle	• Gravand	• Rødben
• Hvidbrystet præstekrave	• Krikand	
	• Mørkbuget knortegås	

Flere af arterne er sårbare overfor næringsberigelse af deres levesteder. F.eks er snæbel i Vidåsystemet følsomme overfor sandvandring og næringsberigelse af vandløbet, idet det kan medføre en skadelig effekt på deres gydepladser, hvis iltindholdet nedsættes og bunden belægges med et slam-/sandlag.

Højt næringsindhold i åvandet, der føres til Rudbøl Sø kan medføre en hurtigere tilgroning af Magisterkog og Rudbøl Sø, sammenlignet med en ren naturtilstand i oplandet, hvilket giver dårligere leveforhold for bl.a. rørdrum (baisanalyse for H90).

Rudbøl sø er A₁ målsat, der er en målsætning med skærpede krav, som anvendes, hvis særlige naturværdier ønskes bevaret. Målsætningen er ikke opfyldt ifølge regionplan 2005-2016.

Baisanalysen for F63 Sønderådal siger, at vandkvaliteten i Sønderåen gennem de seneste årtier er forbedret, og vandkvaliteten anses nu ikke længere at være begrænsende for fuglelivet.

Ifølge basisanalysen for F57 Vadehavet er den internationale målsætning om, at Vadehavet skal være et "ikke næringsbelastet område" ikke opfyldt pga. de høje kvælstofkoncentrationer. "Opfyldelsen af målsætningen vil som minimum kræve en reduktion af næringsbelastningen med 50% for kvælstof og 80% for fosfor i forhold til niveauet i begyndelsen af 1989-90, som oprindeligt fastlagt i vandmiljø-handlingsplanen. Dette mål er endnu ikke nået for den sønderjyske del af det danske vadehav. Det vil derfor være nødvendigt fortsat at reducere især det diffuse bidrag for at nå de internationale, nationale og regionale mål. Det er desuden vigtigt at reducere den atmosfæriske næringsbelastning gennem en indsats overfor kilderne hertil" (Baisanalyse for vanddistrikt 50, Del 2 (s 37 og 39)).

Ifølge hjemmesiden vandognatur.dk, under beskrivelsen af naturområdet N89 Vadehavet, beskrives de væsentligste trusler mod naturtyperne og arterne i området som værende bl.a. næringsstofbelastningen, intensiv landbrugsdrift, tilgroning og afvanding m.m.

Lovgivningen stiller krav om begrænsning af tilførsel af kvælstof og fosfor til overfladevand, hvis et husdyrbrug, der ønskes etableret, ændret, eller udvidet, har udbringningsarealer, der afvander til særligt sårbare vandområder i Natura 2000-områder. For landbrug, der afvander til sådanne naturområder, stilles krav om et lavere husdyrtryk pr. hektar, end de generelle harmoniregler giver mulighed for.

Kravene stilles kun til arealer, der ligger indenfor områder, der ifølge Skov- og Naturstyrelsens kortværk er omfattet af nitratklasse 1, 2 eller 3 eller i oplande til Natura 2000 områder overbelastet med fosfor. Ingen af udbringningsarealerne eller aftalearealerne ligger indenfor områder, der er udpeget som nitratklasse 1, 2 eller 3 eller i oplande til Natura 2000 områder udpeget som overbelastet med fosfor. Der er således, i hht. lovgivningens beskyttelsesniveau for nitrat og fosfor til overfladevand, ingen krav om reduceret husdyrtryk på udbringningsarealerne.

Dog skal det vurderes, om et projekt (ansøgning om miljøgodkendelse) i sig selv, eller i sammenhæng med andre projekter, kan påvirke Natura 2000 vandområdet væsentligt pga. nitratudvaskning. Fosfortab til Natura 2000 vandområder skal vurderes ud fra en risikovurdering for overfladetab (Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug af 6. juli 2009).

Vurdering

Kravene til N og P er overholdt med harmonikravet på 2,05 DE per ha (DE-reel), idet arealerne ikke afvander til et Natura 2000 område, der udløser N- og P klasser.

Kan projektet i sig selv påvirke Natura 2000 vandområdet væsentligt pga. nitratudvaskning?

Udbringningsarealerne ligger i hovedopland Vidå/Kruså, som er et grænseoverskridende vanddistrikt. Delopland Vidå udmunder i Lister Dyb tidevandsområde i Vadehavet. Det danske delopland Vidå er på ca. 107.500 ha og det tyske delopland er på ca. 25.400 ha. I basisanalysen til Vadehavet er oplandet til Lister Dyb opgivet til i alt 161.370 ha. Åbølvej 16's udbringningsarealer udgør 206,3 ha. Dvs. at udbringningsarealerne udgør ca. 0,13 % af opland til Lister Dyb, og ca. 0,19 % af deloplandet til Vidå.

Der er jf. tal fra Miljøcenter Ribe gennemsnitligt fra 2001-2005 udledt 1957 tons N/år til Listerdyb. Totaludledningen af kvælstof fra Åbølvej 16 til overfladevande udgør maksimalt 3713 kg N/år, svarende til 0,19 % af den totale udledning til Listerdyb.

Det vurderes på den baggrund, at bedriften i sig selv ikke kan påvirke Natura 2000 vandområdet væsentligt.

Kan projektet i sammenhæng med andre projekter påvirke Natura 2000-områder væsentligt pga. nitratudvaskning?

Udbringningsarealerne til Åbølvej 16 er beliggende i "Opland til sårbare Natura 2000-områder" med et N-reduktionspotentiale på 76-100 % (ifølge www.miljoportal.dk). Hele området i det midterste Sønderjylland (størstedel af Aabenraa Kommune) har et højt reduktionspotentiale, men området mod Aabenraa og østkysten har et meget lavt N-reduktionspotentiale (0-50 %), og området mod Tønder og vestkysten har et forholdsvis lavt reduktionspotentiale (51-75 %).

Et højt N-reduktionspotentiale betyder, at en stor del af de nedsivende kvælstofforbindelser omdannes til luftformigt kvælstof inden de når ud i vandløb, forudsat at arealerne ikke er dræned. Selvom Åbølvej 16 ligger i et opland til et sårbart Natura 2000-område, vurderer Aabenraa kommune, at de generelle harmoniregler sammen med et højt N-reduktionspotentiale gør, at projektet i sammenhæng med andre projekter næppe påvirker Natura 2000-vandområder væsentligt.

Desuden er der i perioden fra 1990 til 2006 ifølge data fra Danmarks Statistik sket en konvertering af kvæg til svin i det gamle Sønderjyllands amt, således at andelen af kvægbrug er faldet til fordel for svinebrug. Der er i samme periode kun sket en lille stigning i det samlede antal dyreenheder og undersøgelser viser at der ikke er sket en signifikant stigning i antallet af DE i oplandet til vadehavet.

Kvægbrug har pga. anvendelse af bælgplanter i græsmarksblandinger og til helsæd, samt en højere andel af organisk bundet kvælstof i husdyrgødningen et større tab af kvælstof end svinebrug og Aabenraa Kommune vurderer således at der ikke er sket en stigning i den samlede udvaskning af kvælstof til Vadehavet i perioden.

I forbindelse med de nye dyreenhedsberegninger, som trådte i kraft 10.07. 2009 vil udvaskningen af kvælstof og fosfor samlet set falde, idet der kræves et ca. 13 % større areal til udbringning af kvæggylle, og på baggrund af den stadig større fokus på tilpasning af næringsstofferne, som tilføres udbringningsarealerne, kravet om efterafgrøder, samt de generelle landbrugsregler og husdyrlovens beskyttelsesniveauer, vurderer Aabenraa Kommune, at den kumulative udledning af næringsstoffer ikke giver anledning til en væsentlig påvirkning eller en forringelse af Vadehavet eller de tilhørende habitatområder og fuglebeskyttelsesområder.

Det vurderes dermed at projektet ikke vil påvirke Natura 2000 vandområder væsentligt – heller ikke i sammenhæng med andre projekter.

Aabenraa Kommune skal bemærke, at der jf. Miljømålsloven skal laves indsats- og handleplaner for overfladevand, grundvand og Natura 2000 områder. Ved gennemførelse af den nødvendige indsats skal det sikres, at der opstår god natur- og miljøtilstand. Kommunen afventer pt. statens naturplaner (som angiver hvilken indsats, der er nødvendig for at opnå god tilstand). Udkast til

naturplaner forventes at blive udsendt ved årsskiftet 2009/2010, og indsatsplanerne vedtages endeligt i efteråret 2010. Kommunen skal lave handleplaner (som angiver, hvad der skal ske af naturgenopretning o. a.) i 2010. Når udkast til planer og endelige planer foreligger, skal kommunen inddrage disse i vurderinger af konsekvenser af produktionsudvidelser på husdyrbrug.

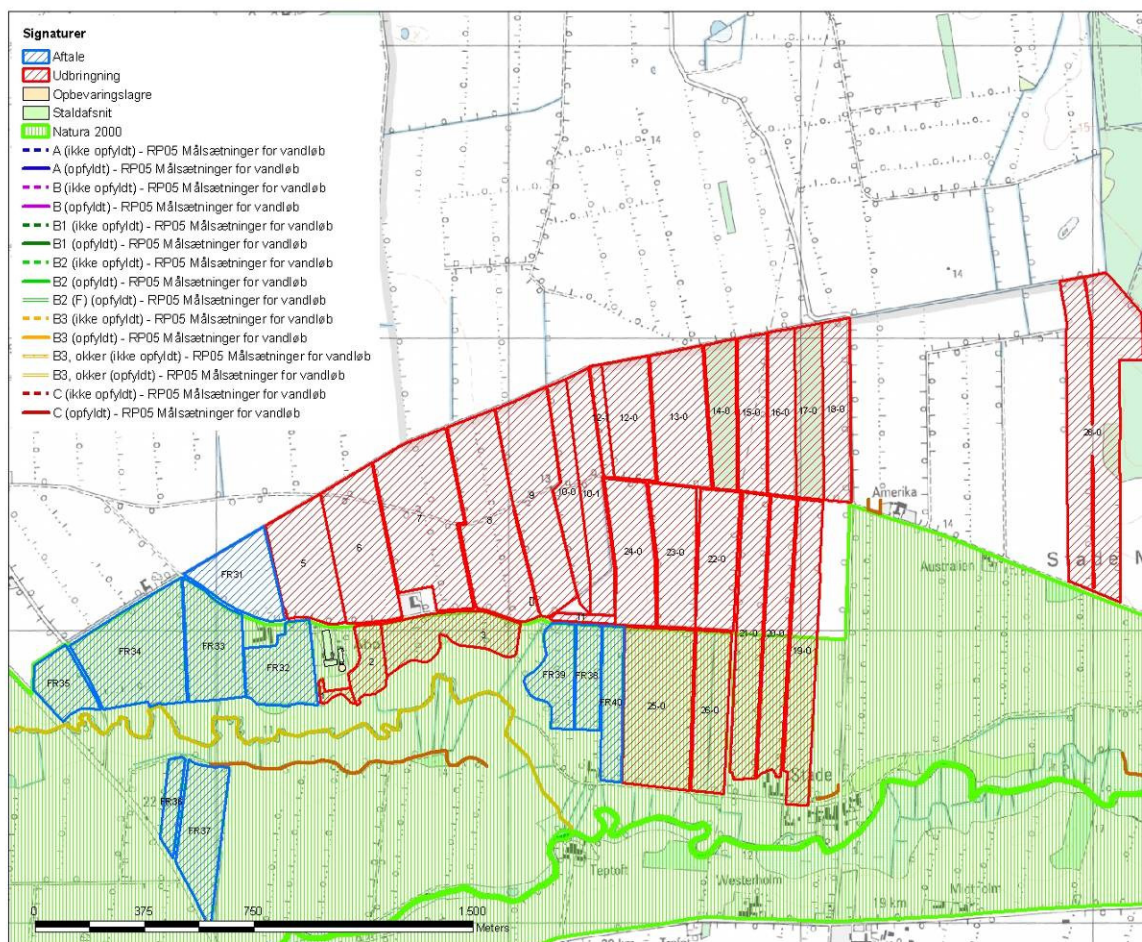
Aabenraa Kommunes samlede vurdering er at der ikke er særlige forhold i den konkrete sag, som kan begrunde en fravigelse fra det generelle beskyttelsesniveau vedr. nitrat og fosfor til overfladevand og kystvande og dermed Natura 2000 vandområder.

Natura 2000 terrestrisk natur

Redegørelse

Anlægget er beliggende inden for afgrænsningen af Natura2000 området, fuglebeskyttelsesområdet F63 Sønder Ådal. Se kort 4 med beliggenheden af Natura2000 området på næste side.

Udpegningsgrundlaget for F63 er: Rørdrum, rørhøg, hedehøg, stortterne og mosehornugle. F63 er i øvrigt beskrevet under afsnit 2.15.3 om anlæggets påvirkning af internationale naturbeskyttelsesområder.

Kort 4 med udbringningsarealernes beliggenhed i forhold til Natura 2000 området (F63) Sønder Ådal. Målsætninger for vandløb er også angivet.

Vurdering

Depositionen af ammoniak fra udbringningsarealerne skønnes potentielt kun at overstige 1 kg N/ha/år i 20-30 meters afstand fra markkanten (notits fra Miljøstyrelsen af 06.07 2009). Da der ydermere er stillet vilkår om nedfældning af husdyrgødning på de arealer som støder op til beskyttede naturområder i Sønder Ådal vurderes det at naturområderne i Sønder Ådal ikke bliver påvirket af ammoniak fra udbragt husdyrgødning. Udbringningsarealerne har også før udvidelsen fået tilført husdyrgødning

Ifølge basisanalysen for Sønder Ådal vil eutrofiering og den dermed øgede tilgroning ikke have direkte betydning for de udpegede fugle i Sønder Ådal.

Aabenraa Kommune vurderer, at udbringning af husdyrgødning på landbrugsarealer i det pågældende Natura 2000 område ikke forringer naturforholdene og dermed ikke er et problem for udpegningsgrundlaget i Sønder Ådal og der stilles ikke yderligere vilkår.

4.2.5 Bilag IV-arter, artsfredninger og rødlistearter

En række dyr, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer på eller omkring landbrugsejendommen og på eller grænsende op til udbringningsarealerne.

På baggrund af de faglige rapporter nr. 457 og 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser samt Aabenraa Kommunes øvrige kendskab vurderes det umiddelbart, at der kan være: vandflagermus, syd flagermus, pipistrelflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander og spidssnudet frø. Vandflagermus og odder er optaget på rødlisten 1997 som sårbare.

Flagermus. Flagermusene overnatter oftest i huse og hule træer i nærheden af skov. Fourageringsområderne er artsafhængige og kan bl.a. være søer og åer, hvor flagermusene æder insekter, som de fanger over vandoverfladen. Mange arter fouragerer på insekter, de fanger i lysåben løvskov, over marker og skove, i skovkanter, lysninger eller levende hegn. Projektområdet kan tænkes at indgå i nogle arters fourageringsområder, men med baggrund i at arealerne er landbrugsjord i omdrift, og at der ikke sker ændringer i arealanvendelsen, vurderes det, at der ikke vil være negative påvirkninger.

Markfirben lever i forbindelse med tørre lokaliteter og forekommer evt. i hegn, lysåbne skrænter og lignende tørre biotoper i området – bl.a. i forbindelse med ådalen omkring Gammelå. Aabenraa Kommune vurderer, at øget ammoniakdeposition fra produktionen vil kunne øge tilgroningen og skabe skygge og derved forringe forholdene for firbenet, som kræver høj solindstråling. Aabenraa Kommune vurderer imidlertid, at dette forhold ikke er væsentligt, da depositionens forøgelse er begrænset.

Odderen er nu udbredt helt ned til den dansk-tyske grænse i større vandløb og søer. Det må derfor formodes, at den forekommer i vandløbssystemerne i Aabenraa Kommune. Odderen er særlig følsom over for fysiske ændringer i vandløbene såsom reguleringer og manglende ledelinier i landskabet. Desuden kan odderens fødegrundlag forsvinde ved høje næringsstofbelastninger med deraf medfølgende fiskedød.

Spidssnudet frø. Spidssnudet frø er almindeligt udbredt over det meste af landet. Den findes i større eller mindre vandhuller i engområder, moser, dyrkede marker og skovbevoksede områder. Den er registreret som udbredt i Sønder Ådal. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning

af vandhuller gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne.

Arealerne i projektområdet er landbrugsjord i omdrift, og arealerne er i omdrift i både før- og eftersituationen, hvorfor der ikke sker ændringer i arealanvendelsen. Vandhullet, som ligger i forbindelse med udbringningsarealerne skal være omgivet af dyrkningsfri bræmmer, målt fra vandhullets øverste kant (kronen).

Kommunen vurderer at en dyknings- gødnings- og sprøjtefribræmmer vil yde vandhullerne beskyttelse mod næringsstoffer tilført via overfladeafstrømning og sikre padderne skjul i den tid yngelen forlader vandhullet. Derfor vurderes det, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne. Det skal bemærkes, at anlæggelse af bræmmer samt oprensning (oprensning kræver tilladelse fra kommunen) af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Løgfrø. Løgfrøen er spredt til sjældent forekommende i Danmark og er i tilbagegang. Løgfrøen foretrækker lysåbne vandhuller i omgivelser med let jord, hvor den kan grave sig ned om dagen. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne.

Det vurderes, med samme begrundelse som for spidssnudet frø, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Stor Vandsalamander. Den store vandsalamander er udbredt over det meste af Danmark, dog er den fåtallig i Jylland vest for israndslinien. Den yngler i solåbne vandhuller med rent vand, men kan uden for yngletiden opholde sig i dybere vandhuller og vandhuller med forurenede vand. På land kan den findes nær vandhuller under væltede træer o.l. På den baggrund vurderes det, at den store vandsalamander kan forekomme i projektområdets vandhuller. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne. Udsætning af fisk vil også være skadeligt, da fiskene æder salamanderens æg og yngel.

Det vurderes, med samme begrundelse som for spidssnudet frø (se ovenfor), at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Snæbel. Udbringningsarealerne afvander til Vidåen, hvor der kan være snæbel. Snæbel er særlig følsom over for fysiske ændringer i vandløbene såsom spærringer, reguleringer og hårdhændet vedligeholdelse. Egentlig forurening af vandløbene kan desuden bevirke, at fiskeæggene dør.

Udvidelsen af produktionen på Åbølvej 16 vurderes ikke at have negativ indflydelse på de nævnte arter.

Udover de nævnte bilag IV arter er der i forbindelse med undersøgelse af naturforholdene i Sønder Ådal (1999) registreret butsnudet frø, skrubtudse, lille vandsalamander, almindeligt firben, snog og stålorm i Sønder Ådal.

Aabenraa Kommune er ikke bekendt med forekomster af andre planter eller dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistepå eller umiddelbart op til husdyrbrugets arealer.

Aabenraa Kommune vurderer, at udvidelsen med belastning og øget emission med de stillede vilkår ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- og rasteområder for bilag IV-arterne.

Der stilles derfor ikke vilkår til beskyttelse af bilag IV-arter, artsfredede arter eller rødlistearter.

5 Oversigt over Bedste tilgængelige teknik / Renere teknologi

Et af hovedformålene med lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, er at fremme anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT = Best Available Techniques), herunder renere teknologi.

BAT-begrebet er nærmere fastlagt i IPPC-direktivet³, hvoraf fremgår følgende:

I direktivets artikel 2, nr. 11, defineres "den bedste tilgængelige teknik" som: "det mest effektive og avancerede trin i udviklingen af aktiviteter og driftsmetoder, som er udtryk for en given tekniks principielle praktiske egnethed som grundlag for emissionsgrænseværdier med henblik på at forhindre eller, hvor dette ikke er muligt, generelt begrænse emissionerne og indvirkningen på miljøet som helhed."

Der forstås ved:

"teknik": både den anvendte teknologi og den måde, hvorpå anlæg konstrueres, bygges, vedligeholdes, drives og lukkes ned.

"tilgængelig": udviklet i en målestok, der medfører, at den pågældende teknik kan anvendes i den relevante industrisektor på økonomisk og teknisk mulige vilkår, idet der tages hensyn til omkostninger og fordele, uanset om teknikken anvendes eller produceres i den pågældende medlemsstat eller ej, når blot driftslederen kan disponere over teknikken på rimelige vilkår.

"bedste": mest effektive teknik til opnåelse af et højt generelt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed.

Kravet om BAT gælder for både eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af etablering, udvidelse eller ændring. For krav til eksisterende dele af anlægget skal der fastsættes en rimelig frist til at opfylde BAT-krav, der fastsættes i en miljøgodkendelse foranlediget af en udvidelse eller ændring⁴.

Definitionen af BAT indebærer, at vurderingen af, hvad der er BAT for en virksomhedstype, bl.a. må ansues i forhold til virksomhedens størrelse, og om der er tale om en ny eller en bestående virksomhed. Det er imidlertid ikke den enkelte landmands økonomiske forhold, der indgår i vurderingen. Fastlæggelse af BAT er generaliseret i den forstand, at vurderingen foretages i forhold til, hvad der i almindelighed er opnåeligt i den pågældende industrisektor, jf. direktivets artikel 2, nr. 11.

BAT skal i alle tilfælde anvendes med henblik på at nedbringe den samlede, miljømæssige belastning af omgivelserne. Husdyrbrug skal derfor anvende teknik, der kan anses som BAT, også i tilfælde, hvor mindre omkostningskrævende foranstaltninger ville være tilstrækkelige til at opfylde det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrbrugbekendtgørelsens bilag 3. Kravet om BAT kan således betyde, at næringsstoffab eller anden forurening bringes ned under det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrbrugbekendtgørelsen⁵. Det bemærkes endvidere, at kravet om BAT er

³ Rådets direktiv (96/61/EF) af 24. september 1996 om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening, kodificeret ved direktiv 2008/1/EF

⁴ Forslag til lov om miljøgodkendelse (L55, Folketingsåret 2006-2007), særtryk, side 36.

⁵ Forslag til lov om miljøgodkendelse (L 55, Folketingsåret 2006-2007), særtryk, side 37.

uafhængigt af, om produktionen vil påvirke særligt sårbare områder væsentligt eller ej. Hvis anvendelse af en BAT-teknik – f.eks. en gulvtype – bringer husdyrbrugets forurening under beskyttelsesniveauet i husdyrbrugbekendtgørelsens bilag 3 medfører dette ikke, at BAT-teknologier i andre henseender f.eks. foderteknologier alene af denne grund kan fravælges.

Vilkår om BAT indebærer ikke, at der stilles krav om anvendelse af bestemte teknologier. Men princippet om BAT pålægger myndighederne i vilkårsfastsættelsen at lægge vægt på, hvad der er opnåeligt ved anvendelsen af BAT.

En ansøgning om godkendelse af husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 12 skal indeholde oplysninger om husdyrbrugets valg af BAT, jf. husdyrbrugbekendtgørelsens § 5, stk. 2, jf. bilag 2, pkt. G, nr. 27-28. Oplysningerne skal gives i en redegørelse med dokumentation for, i hvilket omfang det valgte projekt bygger på anvendelse af den mindst forurenende og ressourceforbrugende teknik vedrørende bl.a. råvarer, energi, vand og andre hjælpestoffer, produktionsanlæg, processer og affaldsfrembringelse. Redegørelsen skal indeholde et resumé af de væsentligste af de eventuelle alternativer, som ansøger har undersøgt. Ansøgningen skal også indeholde oplysninger om anvendelse af BAT til reduktion af ammoniakemission og udvaskning af nitrat, samt oplysninger om, hvordan et eventuelt fosforoverskud og udledning af fosfor nedbringes. Ansøger er således ansvarlig for at undersøge og vurdere mulighederne for at anvende BAT.

Af Miljøstyrelsens svar nr. 56 på Frequently Asked Questions (FAQ) fremgår, at BAT-redegørelse i sager efter husdyrbruglovens § 12 som minimum skal indeholde følgende:

Oplysninger BAT-redegørelse for § 12

- Management
  1. Beskrivelse af hvilke ledelses- og kontrolrutiner der anvendes for at styre husdyrbrugets miljøforhold herunder de anvendte teknologier.
- Anvendelse af bedste tilgængelige teknik inden for områderne:
  2. Foder
  3. Staldindretning
  4. Forbrug af vand og energi
  5. Opbevaring/behandling af husdyrgødning
  6. Udbringning af husdyrgødning

Redegørelsen skal indeholde en systematisk gennemgang af, om de teknologier, der er valgt inden for de enkelte områder, lever op til niveauet for BAT. Gennemgangen skal omfatte både de eksisterende og nye dele af anlægget. Redegørelsen skal endvidere indeholde et resumé af de væsentligste eventuelle alternativer, som ansøger har undersøgt. I den forbindelse skal det begrundes, hvorfor der eventuelt er fravalgt løsninger, der er miljømæssigt bedre. Såfremt der i en eksisterende stald ikke anvendes bedst tilgængelige staldteknologier, skal der redegøres for, hvornår stalden vil blive renoveret, således at den kommer til at leve op til niveauet for bedste tilgængelige staldsystem.

Når det gælder svine- og fjerkræbrug skal redegørelsen på alle de nævnte 6 områder relateres til de teknologier, der er beskrevet i EU-kommissionens reference dokument om BAT vedrørende

intensiv fjerkræ- og svineproduktion fra juli 2003⁶. F.eks. under foderteknologier angiver BREF-dokumentet, at fasefodring og fytasetilsætning betegnes som bedste tilgængelige teknik. Såfremt der ikke anvendes disse fodringsteknikker skal det begrundes.

BAT inden for kvægbrug er ikke nærmere defineret, da der ikke er udarbejdet et BREF-dokument, der svarer til BREF-dokumentet vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion af den grund, at kvæg ikke er listet i IPPC-direktivets artikel 6.6. Det fremgår af husdyrbruglovens § 19 og § 23, at Aabenraa Kommune ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter § 12 skal sikre sig, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik og varetage hensyn til anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Da der i husdyrbrugloven således ikke skelnes mellem dyrearter, skal der redegøres for anvendelse af BAT på alle husdyrbrug uanset dyreart.

For så vidt angår husdyrbrug omfattet af husdyrbruglovens § 12 skal ansøgeren orientere sig og over for Aabenraa Kommune redegøre for de mulige valg og/eller fravalg af BAT, der er beskrevet i Skov- og Naturstyrelsens og Miljøstyrelsens vejledninger, Miljøstyrelsens BAT-blade, Skov- og Naturstyrelsens BAT-byggeblade samt BREF-dokumentet for svine- og fjerkræavl.

Aabenraa Kommune har taget stilling til ansøgerens BAT- redegørelse, og Aabenraa Kommune har vurderet, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik i relation til husdyrbrugloven.

Der er redegjort for anvendelse af bedste tilgængelige teknik under de relevante afsnit i miljøgodkendelsen. I de samme afsnit findes ligeledes vurderingerne og eventuelle vilkår.

I nedenstående tabel vises en samlet oversigt over, hvilke områder BAT-redegørelsen har omfattet, i hvilke afsnit redegørelse, vurdering og vilkår kan findes, og hvilke vilkår der er blevet stillet.

BAT områder	Afsnit med redegørelse, vurdering og vilkår	Stillede vilkår
Management	3.1.5 og 8 og nedenstående	28 og 77 - 80 generelle regler
Foder	3.1.1	12 - 19
Staldindretning	3.1	9 - 11 og generelle regler
Forbrug af vand og energi	3.1.4 og 3.1.3	21 - 27
Opbevaring/behandling af husdyrgødning	3.4.1	30 - 38
Udbringning af husdyrgødning	3.4.2	39 - 41 og 69 og generelle regler
Affald	3.14.2 og 9	61 og 81 og gældende regulativer
Reduktion af ammoniakemission	3.1	9 - 11
Reduktion af udvaskning af nitrat	4.2.1 og 4.2.2	67 - 69 og generelle regler
Fosforoverskud og udledning af fosfor	4.2.3	67 - 69 og generelle regler
Nødfremgangsmåde, ikke	3.9	47 - 50 og 80

⁶ BREF-dokument, Referencedokument for bedste tilgængelige teknikker vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion, 2003

Management

BAT indenfor kvægbrug er ikke nærmere defineret, da der ikke er noget, der tilsvarende referencdokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion.

Det må dog anses for BAT at udføre følgende punkter:

- Identificere og implementere uddannelses – og træningsprogrammer for bedriftspersonale.
- Føre journal over vandforbrug.
- Føre journal over energiforbrug.
- Udarbejde gødningsregnskaber.
- Udarbejde en beredskabsplan.
- Iværksætte et reparations – og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftklar stand, samt at faciliteterne holdes rene.

Der er ansat to medhjælpere, som bliver oplært i de daglige rutiner. Der er fokus på at undgå unødigt forbrug af vand, energi, foder mv. samt godt management i stalden. Opgaver, der ikke falder ind under daglige rutiner, varetages af ansøger.

Forbrug af vand og energi opgøres årligt i bedriftens driftsregnskab

Der udarbejdes årligt en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding og planternes udbytte. Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne. Mark- og gødningsplan anvendes endvidere til planlægning af den kommende sæsons spredning.

Der lægges stor vægt på godt management og god staldhygiejne. Ved at strø godt i sengebåse og give rigeligt med strøelse i dybstrøelsesbåse skabes et tilpas miljø for dyrene. Desuden anvendes ammoniakbindende kalk i sengebåse og dybstrøelse (Stalosan).

Der udarbejdes en beredskabsplan så forholdsregler i forbindelse med rørbrud, uheld med gylle, brand, strømsvigt mv. er beskrevet.

Anlægget efterses dagligt for utætheder mv., og der foretages løbende service på anlægget efter behov.

Egenkontrol:

- Flydelag på gyllebeholder
- Kontrol af vand- og energiforbrug
- Jævnligt eftersyn af vandinstallationer
- Flytning af dyr (CHR)
- Registrering af foderforbrug

Aabenraa Kommune vurderer, at der bruges BAT inden for management.

Samlet vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der i ansøgningen systematisk er sket en gennemgang af, om de teknologier, der er valgt indenfor de enkelte områder, lever op til niveauet for BAT, og at bedriften anvender den bedste tilgængelige teknik.

6 0 – alternativet og andre alternativer

Redegørelse

Ønsket om produktionsændring er begrundet i behovet for tilpasning til strukturudviklingen i landbruget. Ansøger oplyser, at stigende priser på råvarer samt bortfald af tilskud medfører et behov for yderligere rationalisering herunder øget specialisering og en større produktion. Udvidelsen er dermed baseret på at bedriften forsat skal være konkurrencedygtig, tidssvarende og fastholde beskæftigelsen.

Ansøger har i forhold til staldindretning fravalgt gylleforsuring, dels fordi det er omkostningstungt at etablere og driftsomkostningerne er høje, dels fordi erfaringerne med forsøringsanlæg i eksisterende stalde er sparsomme, og det vides ikke, om eksisterende beton kan tåle syrepåvirkningen. Ansøger har ligeledes valgt at fortsætte driften i de eksisterende stalde, og først renovere staldene, når de eksisterende er nedslidte, da der ikke er proportionalitet i at skifte staldsystem før staldene er nedslidte.

Såfremt der ikke opnås miljøgodkendelse af den ønskede produktionsændring, er ejendommen ikke optimal for ansøger både økonomisk og med henblik på systematisering og optimering af arbejdsrutiner. Det vil betyde, at ansøger på sigt vil være mindre motiveret for at investere i anlægget, hvilket kan betyde en forringelse for miljø og dyrevelfærd. Ansøger oplyser, at en sådan nedslidningsstrategi på sigt vil kunne medføre, at ejendommen afhændes, hvilket vil medføre tab af arbejdspladser på ejendommen og i følgeindustrierne samt bidrage til en yderligere affolkning af landdistrikterne.

Med en godkendelse af den planlagte produktionsændring vil det for ansøger være muligt at opnå en større rationalisering i arbejdsgangen, hvilket vil medføre, at det daglige arbejde kan udføres på den mest optimale måde. Ansøger mener desuden, at det vil sikre, at ansøger får større mulighed for at tiltrække kvalificeret arbejdskraft, der kan være med til at aflaste ansøger i det daglige og sikre, at ansøger opnår mere tid til driftsledelse, når der sker en aflastning i det manuelle arbejde.

Ansøger har ikke overvejet egentlige alternativer i forhold til det, der er beskrevet i denne ansøgning. Det vil ikke være hensigtsmæssigt at dele et malkekvæghold på flere ejendomme. Det er ansøgers opfattelse, at der ingen natur-, miljø- eller nabomæssige og landskabelige hensyn findes, der taler imod en udvidelse på Åbøvej 16. Alternativet til ansøgningen er derfor at undlade at udvide dyreholdet.

Aabenraa Kommune vurderer på den baggrund, at der ikke kan stilles yderligere vilkår.

7 Landskabsinteresser

7.1 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

Redegørelse

Afstanden fra anlægget til de emner, der er omfattet af afstandskrav, er vist i tabel 1 og tabel 2.

Afstandene er enten målt fra nærmeste stald/gyllebeholder eller fra det samlede staldanlæg som beregnet i www.husdyrgodkendelse.dk.

Ejendommen ligger udenfor bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger m.v.

Afstanden fra sengestald til offentlig vej (Åbølvej) er ca. 7 meter, hvorfor der foreligger en dispensation for overholdelse af afstandskravet. Ifølge ansøgningen er alle øvrige generelle afstandskrav overholdt.

Ejendommen Åbølvej 16, 6372 Bylderup Bov er beliggende i landzone. Afstanden til nærmeste samlet bebyggelse i landzone er ca. 1.200 meter mod syd, mens nærmeste byzone ligger ca. 3,2 km mod nord. Nærmeste nabo uden landbrugspligt ligger ca. 280 meter nordøst for anlægget. Landskabet omkring bedriften er præget af landbrugsdrift, og oplandet er landbrugsjord med en del læhegn.

Tabel 1 Afstande til kommuneplaner/lokalplaner

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone	3200 m	Bylderup – Bov	50 m
Samlet bebyggelse	1200 m	Rens	50 m
Enkeltbeboelse hvor der ikke er landbrugspligt og som ikke ejes af ansøger	278,8 m	Afstand fra hestestald til Åbølvej 15	50 m
Nabobeboelse	247,6 m	Afstand til Åbølvej 10	50 m

Tabel 2 Afstandskrav

Afstand til nærmeste:	Beskrivelse af lokalitet (adresse, vejnavn eller lign.)	Faktisk afstand	Afstandskrav, m
Enkelt vandindvindingsanlæg	Boring på Åbølvej 16	52 m	25
Fælles vandindvinding	Vandværk i Rens	3.200 m	50
Vandløb, dræn, søer	Tilløb til Gammelå	190	15
Offentlig vej og privat fællesvej	Åbølvej	7 m til malkestald (dispensation foreligger)	15
Levnedsmiddelvirksomhed	Langt over minimumsafstanden	Kendes ikke	25
Stuehus	Åbølvej 16	15 m	15
Egen beboelse på samme ejendom.	Åbølvej 14	16 m	15
Naboskel	Åbølvej 10	40 m	30

Aabenraa Kommune vurderer, at de generelle afstandskrav er overholdt med undtagelse af afstandskravet til offentlig vej (Åbølvej), hvor der tidligere er meddelt dispensation.

7.1.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.

Ejendommen ligger udenfor bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger m.v.

Der stilles ikke yderligere vilkår.

7.2 Placering i landskabet

7.2.1 Landskabelige værdier

Redegørelse

Ejendommen ligger inden for uforstyrret landskab iht. regionplan 2005-2016/Kommuneplan 2009, hvor det bl.a. fremgår at citat: "Etablering af større byggerier, større veje og større tekniske anlæg i de uforstyrrede landskaber skal undgås - og - Den almindelige landbrugsdrift kan som hovedregel fortsættes, og der kan således stadig opføres erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri."

Den planlagte udvidelse vil ske inden for rammerne af de eksisterende bygninger. Den eneste bygningsmæssige ændring er opførelse yderligere 3 plansiloer med tilhørende betonareal i tilknytning til eksisterende plansiloanlæg.

Udvidelse af betonareal ved eksisterende plansiloanlæg, etablering af 3 nye plansiloer samt nyt maskinhus og vaskeplads anmeldes til Aabenraa Kommune i 2008.

Der er etableret beplantning vest og syd for eksisterende plansiloanlæg. I forbindelse med udvidelsen etableres ny beplantning syd for de 3 nye plansiloer, således at den eksisterende beplantning forlænges mod øst og dermed overholder vilkår i VVM screening fra 2004 vedrørende uforstyrrede landskaber.

Der er 3 indkørsler ind til ejendommen. Den ene fører ind til gårdspladsen. Den anden fører ind til sengestalden. Den tredje er adgangsvej til afhentning af mælk. I forbindelse med udvidelsen etableres en ny adgangsvej øst for anlægget.

Beplantning og adgangsveje fremgår af anlægstegning på bilag 1.3. Bygninger og materialevalg fremgår af tabel 3.

Tabel 3 Materialevalg

Bygning		Grundplan før/efter	Bygnings højde før/efter	Tag hældning	Bygningsmaterialer/Farver	Fremtidig anvendelse
Nr.	Bygningstype	(i m ²)	(i m.)			
1	Sengestald	2.500 m ²	Ca. 8 m	20/22 °	Grønne blikplader / gule mursten / grå eternit	Sengestald
2	Maskinhus	2.656 m ²	Ca. 8 m	22 °	Grønne blikplader / gule mursten / grå eternit	Maskinhus
3	Kalvestald (dybstrøelse)	420 m ²	Ca. 7 m	22 °	Grønne blikplader / grå eternit	Kalvestald
4	Kalvestald / Maskinhus / lade	800 m ²	Ca. 7 m	22 °	Grønne blikplader / gule mursten / grå	Kalvestald / Maskinhus

					eternit	
5	Foderlade	300 m ²	Ca. 8 m	25 °	Grønne blikplader / grå eternit	Foderlade
6	Stuehus	170 m ²	Ca. 5 m	25 °	Gule mursten / grå eternit	Stuehus
7	Gyllebeholder	Ca. 179 m ² / 500 m ³	Ca. 2 m	-	Bloksten	Pladsvandsbeholder
8	Gyllebeholder	Ca. 450 m ² / 1800 m ³	Ca. 2 m	-	Betonelementer med søsten	Gyllebeholder
9	Vaskeplads	50 m ²	-	-	Beton	Vaskeplads
10	Ensilagepladser	5 stk. eksisterende á 400 m ² + 3 nye pladser á 400 m ²	Ca. 2 m	-	Betonelementer	Ensilagepladser
11	Møddingplads	Ca. 65 m ²	Ca. 2 m	-	Betonelementer	Møddingplads
12	Hestestald	Ca. 32 m ²	Ca. 3 m	22 °	Grønne blikplader / grå eternit	Hestestald
13	Medarbejderbolig på ejendommen	Ca. 120 m ²	Ca. 6 m	30 °	Røde mursten / bliktag	Medarbejderbolig

Der er ingen bygninger indenfor områder med landskabelig værdi, kulturhistoriske værdier og bevaringsværdige landsbyer, geologiske værdier og rekreative værdier.

Naturmæssige værdier

Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser

Der er ingen bygninger eller arealer inden for udpegningerne.

Arealer udpeget jf. § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug

Der er ca. 8,5 km til det nærmeste udpegede § 7 areal. Det er en mose i Lundbæk Plantage vest for Sofiedalvej.

Natura 2000

Ca. halvdelen af arealet, herunder ejendommens bygninger, ligger i EF-fuglebeskyttelsesområdet nr. 63 Sønder Ådal, der er udpeget for rørhøg, hedehøg, rørdrum, sortterne og mosehornslugle.

Beskyttede naturarealer (§ 3)

Der er ingen bygninger inden for udpegningen. Græsningsarealer er beliggende i engområde. Mod syd grænser græsningsarealerne op til et beskyttet vandløb (Gammelå). Mod nord grænser ejendommens dyrkede arealer op til et tilløb til Gammelå – Søndre Skelgrøft. Dette tilløb er et beskyttet § 3 vandløb.

Vurdering

Åbølvej 16, 6372 Bylderup – Bov er i henhold til gældende Regionplan 2005 – 2016 placeret i landzone. Området er udpeget som uforstyrret landskab. Kommunen vurderer, at det samlede bygningsanlæg – efter udvidelsen med de 3 plansiloer – vil fremstå som en driftsmæssig enhed. De 3 plansiloer vil ikke ændre væsentligt på oplevelsen af landskabet.

Vilkår

71. Udformning, arkitektur og materialevalg af nybyggeri skal følge eksisterende byggeri.
72. Til afskærmning af plansiloanlæg etableres syd for de nye plansiloer et tre-rækket læbælte bestående af egnskarakteristiske træer og buske. Afstand til plansiloanlæg skal minimum være 5 meter. Beplantningen skal være sammenhængende med den eksisterende beplantning vest og syd for eksisterende plansiloanlæg.
73. Beplantningen etableres straks efter opførelse af de 3 nye plansiloer, dog senest i førstkommande vækstsæson herefter.

8 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

Redegørelse

Anlægget efterses dagligt for utætheder mv., og der foretages løbende service på anlægget efter behov. Der holdes rent og ryddeligt omkring ejendommen, og der er ikke observeret problemer med skadedyr.

Der føres logbog over flydelag på gyllebeholderne. Det tjekkes, om der er plads i gylletanke, før der pumpes.

Der udføres jævnligt eftersyn af vandinstallationer for utætheder, og der er installeret vandur. Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Ejendommen leverer mælk til Arla og følger Arlagårdens retningslinier om egenkontrol. Arlagården aflægges besøg på ejendommen hvert andet år.

Der anvendes maskintjekliste, og der er serviceaftale på malkemaskine og diverse andre maskiner.

Der tages analyser af grovfoder med henblik på sammensætning og afstemning af foderplaner.

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning.

Mark- og gødningsplan udarbejdes hvert år, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding og planternes udbytte.

Aabenraa Kommune vurderer, at det er nødvendigt at udforme en driftsjournal til egenkontrol, som kan fremvises ved tilsyn.

Vilkår

74. Gødningsregnskaber, ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen, foderanalyser, fakturaer for indkøbt foder, en – dags foderkontroller, kvægnøglen, ydelseskontroller, effektivitetskontroller, mejeriafregninger, slagteriafregninger, årsopgørelser fra slagteriet, andre kvitteringer for afsatte og indkøbte dyr, afsnit fra drifts – og skatteregnskaberne vedrørende omsætning af foder og dyr samt status dyr og foder skal opbevares i mindst 5 år og forevises Aabenraa Kommune på forlangende. Denne dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene er overholdt.
75. Til dokumentation for at vilkår vedrørende kvægbesætningen er overholdt og at kvægbesætningens produktionsomfang ikke er større end det tilladte, skal registreringer af antal årsdyr i CHR-registeret forevises Aabenraa Kommune på forlangende. Alternativt skal Aabenraa Kommune gives tilladelse til at kunne indhente oplysningerne hos RYK, eller hos dem der har rådighed over oplysningerne. Omkostningerne i forbindelse med indhentning af oplysningerne skal afholdes af driftsherren.
76. Dokumentation i form af kvitteringer, aftaler om/registreringer af overførsel af husdyrgødning skal forevises Aabenraa Kommune på forlangende.

77. Gyllebeholderen skal tømmes én gang om året, hvor den skal gennemgå et visuelt eftersyn og vedligeholdes. Tidspunktet for gennemgangen skal registreres i logbogen.
78. Ensilagesiloerne skal tømmes én gang om året, hvor de skal gennemgå et visuelt eftersyn og vedligeholdes. Tidspunktet for gennemgangen skal registreres i logbogen.
79. Møddingspladsen skal tømmes én gang årligt, hvor den skal gennemgå et visuelt eftersyn og vedligeholdes. Tidspunktet for gennemgangen skal registreres i logbogen.
80. Driftsforstyrrelser og uheld, der vurderes at kunne påvirke natur og miljø skal registreres med dato og beskrives i logbogen.

9 Ophør af virksomheden

Redegørelse

I forbindelse med ophør af husdyrproduktion vil ejendommen enten overdrages med alt indhold til anden husdyrproducent eller blive tømt for dyr og gødning. Rester af kemikalier og andet affald vil i det tilfælde blive bortskaffet i henhold til kommunens affaldsregulativ.

I forbindelse med ophør af virksomheden, bør der træffes de nødvendige foranstaltninger med henblik på at aflevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand.

Vilkår

81. Ved hel eller delvis ophør af virksomheden skal Aabenraa Kommune kontaktes med henblik på vejledning og evt. krav til miljømæssig forsvarlig afvikling af virksomheden.

10 Klagevejledning

Miljøgodkendelsen er blevet meddelt i medfør af Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer og kan i medfør af lovens § 76 påklages til Miljøklagenævnet.

En klage skal være skriftlig og skal sendes til Aabenraa Kommune, Miljø & Natur, Plantagevej 4, Bov, 6330 Padborg eller til landbrug@aabenraa.dk. Aabenraa Kommune sender umiddelbart efter klagefristens udløb klagen til Miljøklagenævnet, mkn@mkn.dk.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt lørdag den 19. december 2009 i Aabenraa Ugeavis. En eventuel klage skal være modtaget i Aabenraa Kommune, Miljø & Natur senest ved kontortids ophør kl. 15:00, mandag den 18. januar 2010, der er dagen for klagefristens udløb.

En klage over denne § 12, stk. 2 miljøgodkendelse har ikke opsættende virkning, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Når Aabenraa Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Afgørelsen kan påklages af:

- Afgørelsens adressat
- Miljøministeren
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, lovens § 87.

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort.

Parter og klageberettigede har i følge forvaltningslovens § 9 ret til aktindsigt. Eventuel aftale herom kan træffes med Miljø & Natur.

Miljøgodkendelsen er blevet sendt enten pr. brev eller pr. E-mail til nedenstående:

- Ansøger Bernie F. Tijink, Åbølvej 16, 6372 Bylderup Bov
- Frieda M. Rasmussen og I/S Gerhart Rasmussen og Egon Rasmussen Burkalvej 3, 6240 Løgumkloster modtager af husdyrgødning og ejer af naboejendommen Åbølvej 10, 6372 Bylderup Bov
- Sergii Shvets og Serhiy Vivchar c/o Åbølvej 16, 6372 Bylderup Bov
- Northsea Partners Aps ejer af naboejendom Åbølvej 15, 6372 Bylderup Bov
- Miljøministeriet, Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe, post@rib.mim.dk

- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Syddanmark, Sorsigvej 35, 6760 Ribe, syd@sst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Madsnedøgade 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, Per Kleis Bønnelycke, Møllegården 21, 1, 6340 Kruså, aabenraa@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk
- DOF-Sønderjylland, aabenraa@dof.dk
- Det økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, info@ecocouncil.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Gitte Underbjerg, Kirkedalsvej 4, 8732 Hovedgård nb@ferskvandsfiskeriforening.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Jens K. Thygesen, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Miljørådgiver Anny Hansen, Peberlyk 2, 6200 Aabenraa, aha@landbosyd.dk

11 Bilag

1. Ansøgningsskema § 12 godkendelse, skema nr. 3355 version 10 genereret den 9. december 2009 via www.husdyrgodkendelse.dk samt oplysningskema
  - 1.1 Bygninger mv.
  - 1.2 Anlægstegning
  - 1.3 Afløbsforhold
  - 1.4 Udbringningsarealer og gyllekørsler
  - 1.5 Kapacitetsberegning
  - 1.6 Fuldmagt
2. Kort over arealernes beliggenhed i forhold til beskyttet natur og vandløb
  - 2.1 Kort over beskyttet natur, Natura 2000 og § 7 natur
  - 2.2 Kort med arealernes beliggenhed i forhold til jordbundstype
3. DN's lokalforenings høringssvar på udkast
4. Det Økologiske Råds høringssvar på udkast
5. Kort med konsekvensområde for lugt

husdyrgodkendelse.dk

Ansøgningskema

Type	§12 Godkendelse
Ansøgningsnummer	3355
Version	10
Dato	09-12-2009

Navn	Bernie Tijink
Adresse	Åbølvej 16, 6372 Bylderup-Bov
Telefon	74648066
Mobil	40272084
E-Mail	tijink@mail.dk

	Total DE Kvæg	Total DE Fjerkræ og andre dyr	Total DE Svin
Nudrift	249,03 DE	0,41 DE	0 DE
Ansøgt	375,33 DE	0,41 DE	0 DE

Kort beskrivelse

Bernie Tijink ønsker at udvide eksisterende kvægbesætning på Åbølvej 16 til 375,7 DE.

Beregningsgrundlag

01-2007

---

1. Oplysninger om ansøger- og ejerforhold	4
1.1. Ansøger	4
1.2. Konsulent	4
1.3. Kontaktperson på bedriften	4
1.4. Bedriftoplysninger	4
1.5. Yderligere oplysninger	4
2. Oprettede Anlæg	7
3. Beregninger på anlæg	31
3.1. Ammoniak	31
3.1.1. Generel Ammoniakreduktion	31
3.1.2. Individuel Ammoniakreduktion	31
3.2. Lugtgeneberegning	31
3.2.1. Resultat af lugtberegning	31
4. Oplysninger om arealer	33
4.1. Arealer	33
4.1.1. Kortbilleder	33
4.1.2. Grundlæggende arealinformationer	51
4.1.3. Udbringningsarealer	51
4.1.4. Aftalearealer	53
4.2. Gødningsregnskab (Nudrift)	53
4.2.1. Produceret Gødningsmængde	53
4.2.2. Tilført Gødningsmængde	53
4.2.3. Afsat Gødningsmængde	53
4.2.4. Total Gødningsmængde	53
4.2.5. Total sum af gødningsmængder	53
4.2.6. Harmonital	53
4.3. Gødningsregnskab (Ansøgt)	53
4.3.1. Produceret Gødningsmængde	54
4.3.2. Tilført Gødningsmængde	54
4.3.3. Afsat Gødningsmængde	54
4.3.4. Total Gødningsmængde	54
4.3.5. Total sum af gødningsmængder	54
4.3.6. Harmonital	54
4.4. Udbringningsteknologi	54
5. Beregninger på arealer	56
5.1. Fosforberegning	56

5.2. Nitratberegning (<i>Overfladevand</i>)	56
5.2.1. Beregning af det maksimale dyretryk og det reelle dyretryk for ansøgt drift	56
5.2.2. Beregning af udvasking af N via Farm-N	56
5.3. Nitratberegning (<i>Grundvand</i>)	56

1. Oplysninger om ansøger- og ejerforhold

1.1. Ansøger

Navn	Bernie Tijink
Adresse	Åbølvej 16, 6372 Bylderup-Bov
Telefon	74648066
Mobil	40272084
E-Mail	tijink@mail.dk

1.2. Konsulent

Navn	Anny Hansen, LandboSyd
Adresse	Peberlyk 2, 6200 Aabenraa
Telefon	74365019
Mobil	40332884
E-Mail	aha@landbosyd.dk

1.3. Kontaktperson på bedriften

Navn	
Adresse	,
Telefon	
Mobil	
E-Mail	

1.4. Bedriftoplysninger

Navn	Åbølvej 16
Adresse	Åbølvej 16, 6372 Bylderup-Bov
CVR	25266374

1.5. Yderligere oplysninger

Kort beskrivelse

Bernie Tijink ønsker at udvide eksisterende kvægbesætning på Åbølvej 16 til 375,7 DE.

Ikke teknisk resume af de miljømæssige konsekvenser

Anlægget

Udvidelsen foretages i eksisterende staldbygninger. Ansøgningen indebærer etablering af 3 nye plansiloer til ensilage.

Ansøgningens omfang

Der søges om godkendelse til et fremtidigt kvæghold, tung race på 267 malkekøer, 47 småkalve 0-6 mdr., 141 opdræt 6-24 mdr., 137 tyrekalve (40-55 kg) samt 2 små heste. I alt 375,7 DE.

Der er på ejendommen et tilladt kvæghold, tung race, på 175 malkekøer og 123 opdræt (0-28 mdr.), i alt 249 DE.

Gødningsopbevaring og håndtering

Eksisterende gyllebeholder på 500 m³ anvendes efter udvidelsen alene til opbevaring af ensilagesaft, overfladevand fra befæstede arealer ved plansiloer og foderlade, samt vand fra vask af maskiner. Denne beholder er i det efterfølgende benævnt som pladsvandsbeholder.

Eksisterende gylle beholder på 1.800 m³ og lejet gyllebeholder på 2.000 m³ anvendes til opbevaring af gylle og kapaciteten udgør sammen med kapaciteten i forbeholder og kanaler totalt 5.165 m³ svarende til en kapacitet til opbevaring af flydende husdyrgødning på 9 måneder.

Arealer

Bedriftens samlede dyrkede areal er på 206,30 ha.

Det samlede udbringningsareal til den producerede gødning består af 54 ha udbringningsaftale med Frida Rasmussen, Burkalvej 3, 6240 Løgumkloster + 206,30 ha eget udbringningsareal = 260,30 ha.

Der modtages svinegylle fra produktionen på Stadevej 19.

Kravet til ejet areal er på ca. 46 ha og kan nemt opfyldes med bedriftens ejede areal.

Åbølvej 16 er sammen med ca. halvdelen af arealerne beliggende i EF- fuglebeskyttelsesområde. En del af arealerne er beliggende i områder med naturinteresser, heraf en mindre del i naturområde. Gammelå som løber ca. 220 m syd for ejendommens sydligste stald, er biologisk korridor. Området er fladt. Sønderå, som er habitatområde, løber ca. 850 syd for ejendommen.

Ca. 105 mod syd ligger de nærmeste naturarealer, der er beskyttede af Naturbeskyttelseslovens § 3. Der er tale om engområder ved Gammelå.

Ca. 1.830 m mod øst ligger en mose. Ingen af arealerne er § 7 arealer. På grund af de store afstande til § 7 arealer, er der ingen restriktioner med hensyn til merdeposition til naturarealer.

Vand og spildevand

Ejendommen er vandforsynet fra Bylderup-Bov vandværk. Vandet anvendes overalt på bedriften og i husholdningen undtagen til markvandning. Nærmeste markvandingsboring er placeret nord for Åbølvej ca. 52 m nord for sengebåsestald. Spildevand fra stuehuset ledes via septiktank til nedsivningsanlæg øst for dybstrøelsesstald. Møddingsaft ledes til gyllebeholder. Vand fra ensilagesiloer og fra befæstede arealer, herunder vaskeplads, ledes til særskilt pladsvandsbeholder.

Lugt og afstandskrav samt transporter

Udvidelsen vil medføre en mindre stigning i lugtpåvirkningen af ejendommens omgivelser og meget lille forøgelse i det samlede antal af transporter til og fra ejendommen.

Der er ingen boliger indenfor geneafstandene for lugt og tilkørselsforholdene til ejendommen er via Åbølvej. Det vurderes, at den øgede lugtmission og det stort set uændrede antal transporter ikke giver anledning til væsentlige gener for naboer.

Tiltag benyttet for at opnå 15 % reduktion

Den krævede reduktion på 15 % af ammoniakemissionen opnås ved at skrabe alle spaltearealerne i sengestald. Alle spaltearealer i eksisterende nye sengestald skrubes mekanisk 1 gang i timen. Det er således vores opfattelse, at skrabningen af spalter i sengestald giver mulighed for at anvende virkemidlet fuldt ud med alle 20 %.

I IT- systemet er virkemidlet anvendt med 16 %, med hvilket den nødvendige ammoniakreduktion på 15 % for 2007 er opnået med et plus på 21 kg. Ikke anvendt del af virkemidlet på 20 % for skrabning af

0-alternativet og ophør af driften

Ansøgningen beskriver dels de miljømæssige konsekvenser af produktionen, dels forskellen i miljøpåvirkning mellem den ansøgte produktion og den produktion, der kan opretholdes, hvis der ikke meddeles tilladelse til produktionsændringen.

Ønsket om produktionsændringen er begrundet i behovet for tilpasning til strukturudviklingen i landbruget. Stigende priser på råvarer samt bortfald af tilskud medfører et behov for yderligere rationalisering, herunder øget specialisering og en større produktion. Udvidelsen er dermed baseret i bedriften fortsat skal være konkurrencedygtig, tidssvarende og fastholde beskæftigelsen.

Såfremt der ikke opnås miljøgodkendelse af den ønskede produktionsændring, vil Bernie Tijink stå med en ejendom, der ikke er optimal for ham. Det være sig økonomisk men også med henblik på systematisering og optimering af arbejdsrutiner. Det vil betyde, at ansøger på sigt vil være mindre motiveret for at investere i anlægget, hvilken kan betyde forringelser for miljø og dyrevelfærd. En sådan nedslidningsstrategi vil på sigt kunne medføre, at ejendommen afhændes. Det vil betyde tab af arbejdspladser på ejendommen og i følgeindustrierne samt bidrage til en yderligere affolkning af landdistrikterne.

Med miljøgodkendelsen vil det for ansøger være muligt at opnå en større rationalisering i arbejdsgangen, hvilket vil medføre, at det daglige arbejde udføres på den mest optimale måde. Dette vil endvidere sikre, at ansøger får større mulighed for at tiltrække kvalificeret arbejdskraft, der kan være med til at aflaste ansøger i det daglige og sikre, at ansøger opnår mere tid til driftsledelse, når der sker en aflastning i det mere manuelle arbejde.

Ansøger har som sådan ikke overvejet egentlige alternativer i forhold til det, der er beskrevet i denne ansøgning. Det vil ikke være hensigtsmæssigt at dele et malkekvæghold på flere ejendomme. Der er endvidere ikke nogen natur-, miljø- eller nabomæssige og landskabelige hensyn, der taler imod en udvidelse på Åbølvej 16. Alternativet til ansøgningen er derfor at undlade at udvide dyreholdet.

Liste over bilag

Bilag 1. Bygningsoversigt, 02.04.2009

Bilag 2. Tekniske anlæg, hegn og intern transport, 02.04.2009

Bilag 3. Afløbsforhold, 02.04.2009

Bilag 4. Arealer og transportveje 02,04.2009

Bilag 5. Kapacitetsberegning, 14.04.2008

Bilag 6. Fuldmagt

Datoer

Starttidspunkt for byggeriet	23-05-2007
Sluttidspunkt for byggeriet	23-05-2007
Starttidspunkt for driften	23-05-2007

Beskrivelse af datoerne

Se oplysningsskema

Oplysninger om biaktiviteter

Se oplysningsskema

2. Oprettede Anlæg

1. Anlæg - Husdyrbrugets samlede anlæg

Lokalisering og landskab

Se oplysningsskema

Generelle afstandskrav

Se oplysningsskema

Landskabelige hensyn

Se oplysningsskema

Energi

Se oplysningsskema

Energibesparende foranstaltninger

Se oplysningsskema

Vand

Se oplysningsskema

Vandbesparende foranstaltninger

Se oplysningsskema

Døde dyr

Se oplysningsskema

Fast affald

Se oplysningsskema

Olie- og kemikalieaffald

Se oplysningsskema

Management

Se oplysningsskema

Egenkontrol

Se oplysningsskema

Opsummering

	Total DE Kvæg	Total DE Fjerkræ og andre dyr	Total DE Svin
Nudrift	249,03 DE	0,41 DE	0 DE
Ansøgt	375,33 DE	0,41 DE	0 DE

1.1. Ejendom - Åbølvej 16

Generelt

Ejendomsnummer	5800012006
CVR/P	25266374
Antal andre husdyrbrug >75 DE indenfor 300 meter	0

Matrikler

Ejerlav	Matrikelnummer
Rens, Burkal	676
Rens, Burkal	672
Rens, Burkal	671
Rens, Burkal	674
Rens, Burkal	670
Hajstrup, Bylderup	36
Stade, Burkal	96
Stade, Burkal	98
Stade, Burkal	1

CHR numre

Ingen CHR numre

Spildevand

Spildevandsmængde
Se oplysningsskema

Spildevand tilledt gyllebeholder
Se oplysningsskema

Spildevand afledning
Se oplysningsskema

Transport

Beskrivelse af transport
Se oplysningsskema

Risici

Redegørelse for mulige uheld
Se oplysningsskema

Minimering af risiko for uheld
Se oplysningsskema

Minimering af gene og forurening ved uheld
Se oplysningsskema

Støjklider

Beskrivelse af støjkilder
Se oplysningsskema

Driftsperiode for støjkilder
Se oplysningsskema

Tiltag mod støjkilder
Se oplysningsskema

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr
Se oplysningsskema

Fluegener
Se oplysningsskema

Rottebekæmpelse
Se oplysningsskema

Kemikalier

Pesticider og sprøjteudstyr
Se oplysningsskema

Oplag af olie og kemikalier
Se oplysningsskema

Ensilageopbevaring

Ensilage og foderopbevaring
Se oplysningsskema

Diverse

Lysforhold
Se oplysningsskema

Foranstaltninger ved ophør af produktion
Se oplysningsskema

1.1.1. Staldafsnit - Sengestald løsdrift

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Nej

Bedste tilgængelige staldteknologi
 Se oplysningsskema

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegræsning

Biologisk filter
 Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker
 Ikke anvendt.

Gylleforsuring
 Ikke anvendt.

Gyllekøling
 Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker
 Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft
 Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering

Se oplysningsskema

Overbrusning af svinestalde

Ikke beskrevet.

Ventilation

Naturlig ventilation	Ja
Driftseffekt	0,00%
Driftstimer pr. år	0 timer
Type og øvrige bemærkninger	
Højde på afkast	0,00m
Afkasttype	

Teknologier til ammoniak og lugtbegræsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	20,00%

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g

Produktioner

1. Malkekøer og opdræt, tung race

Malkeko, tung race, Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)

Nudrift

Antal dyr	165
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	0,00 måneder
Alder ud	0,00 måneder

Ansøgt

Antal dyr	252
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	0,00 måneder
Alder ud	0,00 måneder

2. Malkekøer og opdræt, tung race

Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)

Nudrift

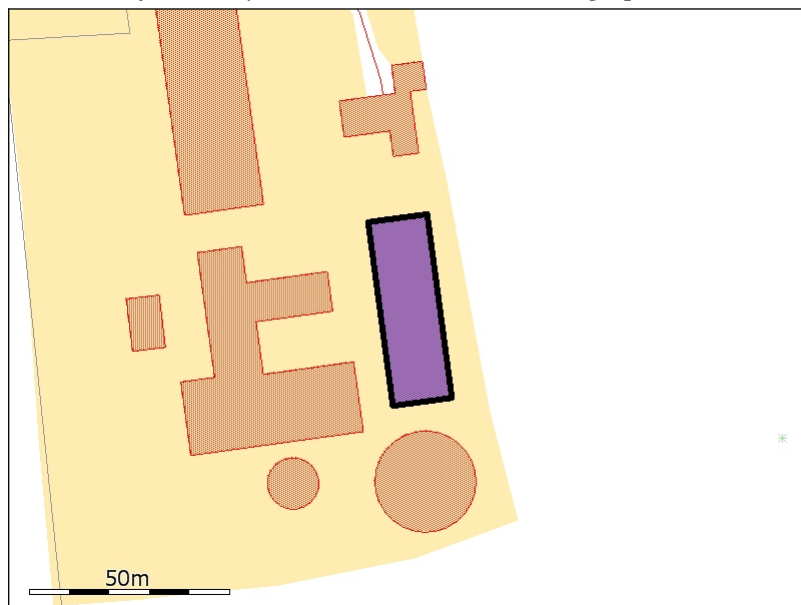

Antal dyr	26
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	22,00 måneder
Alder ud	28,00 måneder

Ansøgt

Antal dyr	47
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	18,00 måneder
Alder ud	24,00 måneder

1.1.2. Staldafsnit - Dybstrøelsesstald til kalve og opdræt

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Nej

Bedste tilgængelige staldteknologi

Se oplysningskema

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering

Se oplysningsskema

Overbrusning af svinestalde

Ikke beskrevet.

Ventilation

Naturlig ventilation	Ja
Driftseffekt	0,00%
Driftstimer pr. år	0 timer
Type og øvrige bemærkninger	
Højde på afkast	0,00m
Afkasttype	

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g

Produktioner

1. Malkekøer og opdræt, tung race

Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)

Nudrift

Antal dyr	26
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	0,00 måneder
Alder ud	6,00 måneder

Ansøgt

Antal dyr	47
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	0,00 måneder
Alder ud	6,00 måneder

2. Malkekøer og opdræt, tung race

Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Dybstrøelse (hele arealet)

Nudrift

Antal dyr	9
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	6,00 måneder
Alder ud	8,00 måneder

Ansøgt

Antal dyr	15
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	6,00 måneder
Alder ud	8,00 måneder

3. Tyrekalve og ungtyre

Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)

Nudrift

Antal dyr	90
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Indgangsvægt (ved tyrekalve)	40,00
Udgangsvægt (ved tyrekalve)	55,00

Ansøgt

Antal dyr	137
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Indgangsvægt (ved tyrekalve)	40,00
Udgangsvægt (ved tyrekalve)	55,00

4. Malkekøer og opdræt, tung race

Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Dybstrøelse (hele arealet)

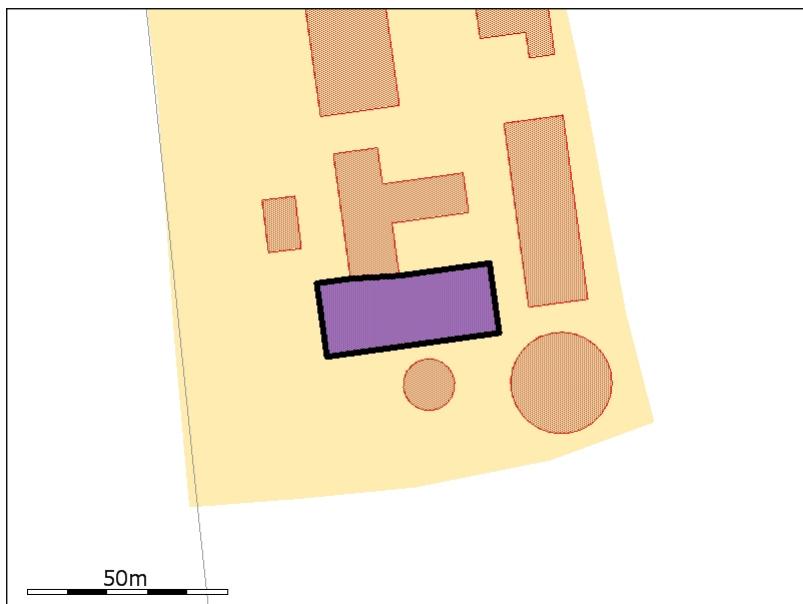
Nudrift

Antal dyr	27
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	16,00 måneder
Alder ud	22,00 måneder

Ansøgt

Antal dyr	47
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	12,00 måneder
Alder ud	18,00 måneder

1.1.3. Staldafsnit - Ungdyrstald ved maskinhus / lade

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Nej

Bedste tilgængelige staldeknologi

Se oplysningsskema

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering

Se oplysningskema

Overbrusning af svinestalde

Ikke beskrevet.

Ventilation

Naturlig ventilation	Nej
Driftseffekt	70,00%
Driftstimer pr. år	1000 timer
Type og øvrige bemærkninger	Se oplysningskema
Højde på afkast	8,50m
Afkasttype	Tagudsugning i kip

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g

Produktioner*1. Malkekøer og opdræt, tung race*

Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Dybstrøelse (hele arealet)

Nudrift

Antal dyr	18
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	8,00 måneder
Alder ud	12,00 måneder

Ansøgt

Antal dyr	16
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	8,00 måneder
Alder ud	10,00 måneder

2. Malkekøer og opdræt, tung race

Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)

Nudrift

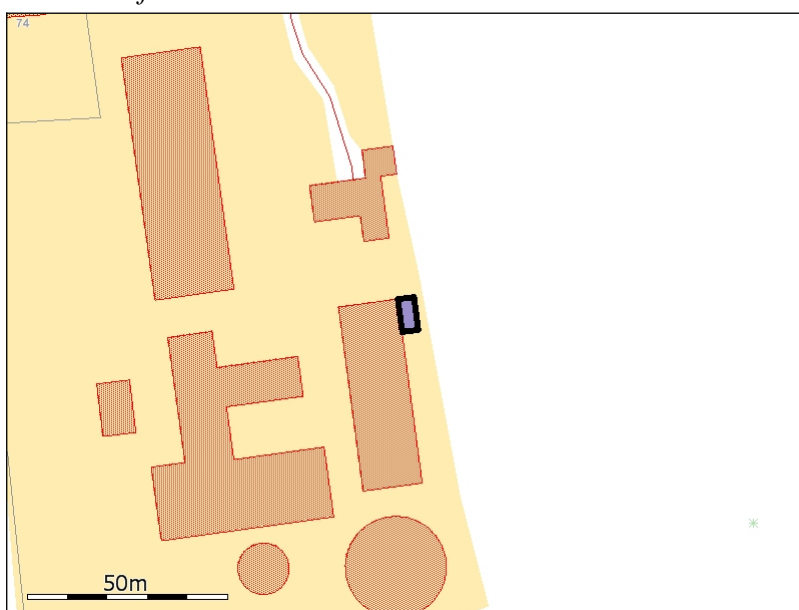
Antal dyr	17
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	12,00 måneder
Alder ud	16,00 måneder

Ansøgt

Antal dyr	16
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	10,00 måneder
Alder ud	12,00 måneder

1.1.4. Staldafsnit - hestestald

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Nej

Bedste tilgængelige staldteknologi

Se oplysningskema

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegræsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring
Ikke anvendt.

Gyllekøling
Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker
Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft
Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering
Se oplysningsskema

Overbrusning af svinestalde
Ikke beskrevet.

Ventilation

Naturlig ventilation	Nej
Driftseffekt	0,00%
Driftstimer pr. år	0 timer
Type og øvrige bemærkninger	
Højde på afkast	0,00m
Afkasttype	

Teknologier til ammoniak og lugtbegræsning

Biologisk filter
Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker
Ikke anvendt.

Gylleforsuring
Ikke anvendt.

Gyllekøling
Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker
Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft
Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g

Produktioner

1. Andre dyr

1 voksen årshest, under 300 kg

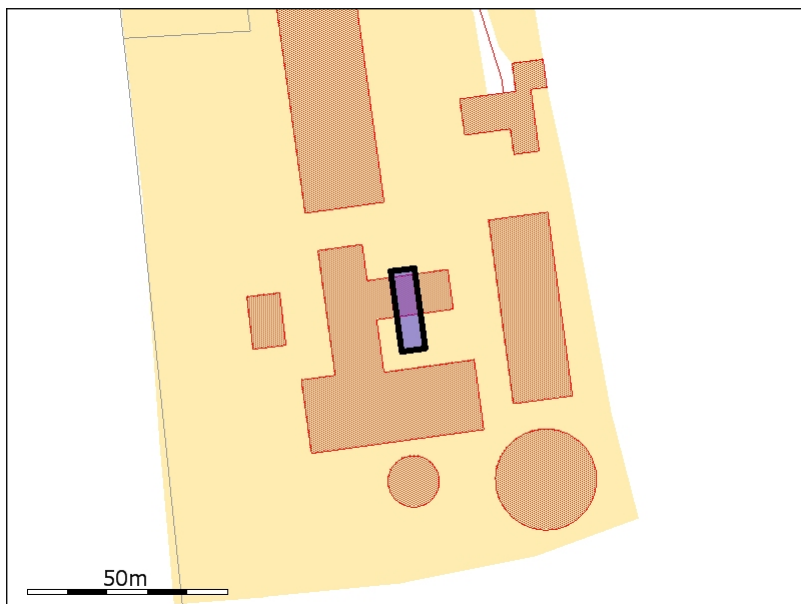
Nudrift

Antal dyr	2
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	6
Stipladser	2

Ansøgt

Antal dyr	2
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	6
Stipladser	2

1.1.5. Staldafsnit - Dybstrøelsesafdeling i eksisterende sengestald

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Nej

Bedste tilgængelige staldteknologi

Se oplysningsskema

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegræsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering

Se oplysningskema

Overbrusning af svinestalde

Ikke beskrevet.

Ventilation

Naturlig ventilation	Nej
Driftseffekt	0,00%
Driftstimer pr. år	0 timer
Type og øvrige bemærkninger	
Højde på afkast	0,00m
Afkasttype	

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g

Produktioner

1. Malkekøer og opdræt, tung race

Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)

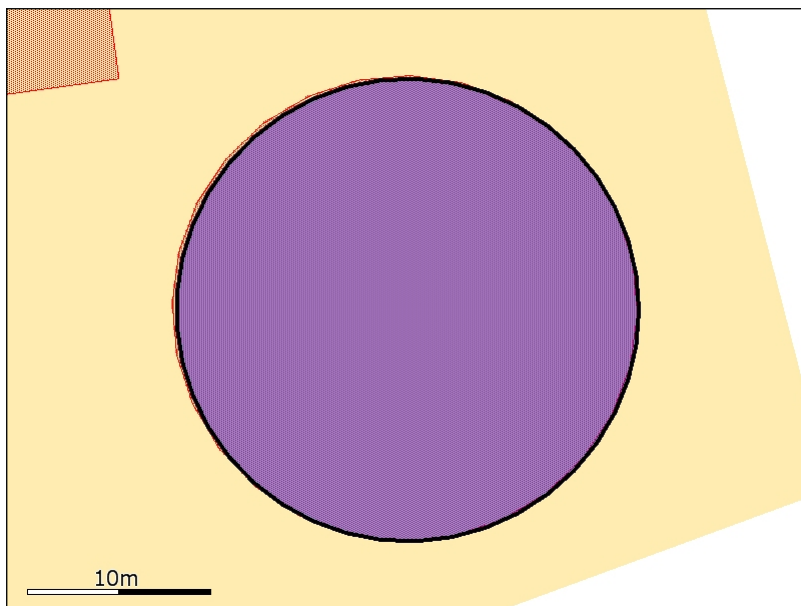
Nudrift

Antal dyr	10
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	0,00 måneder
Alder ud	0,00 måneder

Ansøgt

Antal dyr	15
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	0,00 måneder
Alder ud	0,00 måneder

1.1.6. Opbevaringslager - Gyllebeholder 1800 m3

Generelt

Opbevaring af husdyrgødning	Se oplysningsskema
Nyetablering, udvidelse eller ændring	Nej

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Se oplysningsskema

Nudrift

Dimension	1800 m3
Lagerandel flydende i procent	42,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	1800,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Ikke beskrevet.

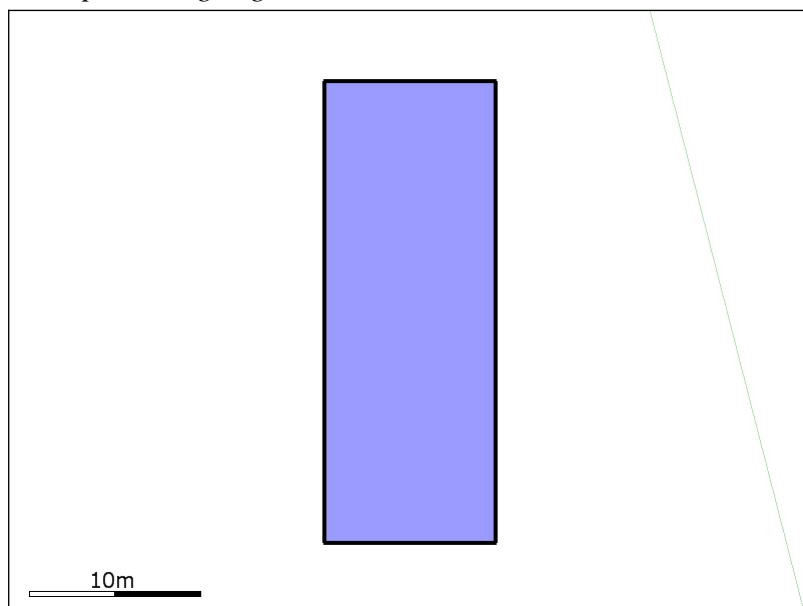
Ansøgt

Dimension	1800 m3
Lagerandel flydende i procent	47,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	1800,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Ikke beskrevet.

1.1.7. Opbevaringslager - Markstak

Generelt

Opbevaring af husdyrgødning	Se oplysningsskema
Nyetablering, udvidelse eller ændring	Nej

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Se oplysningsskema

Nudrift

Dimension	0-?
Lagerandel flydende i procent	0,00%
Lagerandel fast i procent	65,00%
Lagertype	Markstak
Opbevaringskapacitet	300,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Markstak anvendes som oftest ikke

Ansøgt

Dimension	0-?
Lagerandel flydende i procent	0,00%
Lagerandel fast i procent	59,00%
Lagertype	Markstak
Opbevaringskapacitet	278,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger
 Se oplysningsskema

1.1.8. Opbevaringslager - Gyllebeholder ved nudrift

Generelt

Opbevaring af husdyrgødning	Se oplysningsskema
Nyetablering, udvidelse eller ændring	Nej

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik
 Se oplysningsskema

Nudrift

Dimension	179 m2
Lagerandel flydende i procent	12,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	500,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

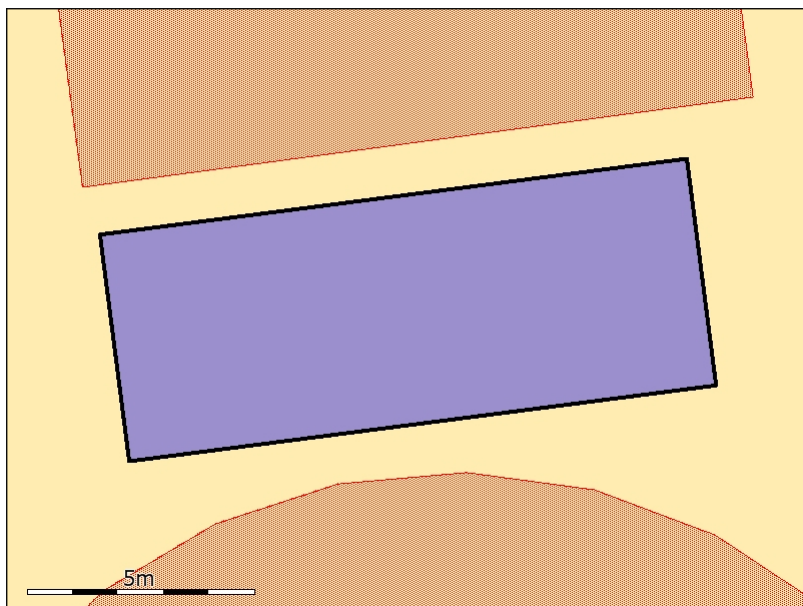
Øvrige oplysninger
 Se oplysningsskema

Ansøgt

Dimension	
Lagerandel flydende i procent	0,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	0,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger
 Se oplysningsskema

1.1.9. Opbevaringslager - Møddingplads

Generelt

Opbevaring af husdyrgødning	Se oplysningsskema
Nyetablering, udvidelse eller ændring	Nej

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Se oplysningsskema

Nudrift

Dimension	13x5
Lagerandel flydende i procent	0,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Møddingsplads
Opbevaringskapacitet	70,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

ingen

Ansøgt

Dimension	13x5
Lagerandel flydende i procent	0,00%
Lagerandel fast i procent	41,00%
Lagertype	Møddingsplads
Opbevaringskapacitet	140,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Se oplysningsskema

3. Beregninger på anlæg

3.1. Ammoniak

3.1.1. Generel Ammoniakreduktion

Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere nødvendig reduktion for at opfylde kravet	-134,00 KgN
Emission fra stalde, der ikke er omfattet af det generelle krav	0,00 KgN
Emission fra stalde omfattet af kravet, men ingen ændring	1782,49 KgN
Emission fra stalde omfattet af kravet og med ændring	921,14 KgN
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning	326,02 KgN
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning	300,97 KgN

3.1.2. Individuel Ammoniakreduktion

Samlede emission fra anlæg	3330,61 KgN/år
Meremission fra anlæg	539,83 KgN/år
Højeste merdeposition i naturområdet	0,00 KgN/Ha

Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger længere væk end 1000 meter fra det nærmeste naturområde. Det er derfor ikke nødvendigt at foretage beregning på den højeste emission.

3.2. Lugtgeneberegning

Staldafsnit	Område	Afstand til område	Placering 300-60 grader	Andre ejendomme med mere end 75 DE	Indgår staldafsnit i lugtberegning for område?
Sengestald løsdrift	Byzone	3237,09m	Nej	0	Nej
Sengestald løsdrift	Samlet bebyggelse	1252,15m	Ja	0	Nej
Sengestald løsdrift	Enkelt bolig	318,17m	Nej	0	Nej
Dybstrøelsesstald til kalve og opdræt	Byzone	3289,13m	Nej	0	Nej
Dybstrøelsesstald til kalve og opdræt	Samlet bebyggelse	1210,55m	Ja	0	Nej
Dybstrøelsesstald til kalve og opdræt	Enkelt bolig	295,16m	Nej	0	Nej
Ungdyrstald ved maskinhus / lade	Byzone	3298,17m	Nej	0	Nej
Ungdyrstald ved maskinhus / lade	Samlet bebyggelse	1189,60m	Ja	0	Nej
Ungdyrstald ved maskinhus / lade	Enkelt bolig	337,46m	Nej	0	Nej
hestestald	Byzone	3273,54m	Nej	0	Nej
hestestald	Samlet bebyggelse	1229,97m	Ja	0	Nej
hestestald	Enkelt bolig	278,80m	Nej	0	Nej
Dybstrøelsesafdeling i eksisterende sengestald	Byzone	3277,46m	Nej	0	Nej
Dybstrøelsesafdeling i eksisterende sengestald	Samlet bebyggelse	1213,11m	Ja	0	Nej
Dybstrøelsesafdeling i eksisterende sengestald	Enkelt bolig	321,55m	Nej	0	Nej

3.2.1. Resultat af lugtberegning

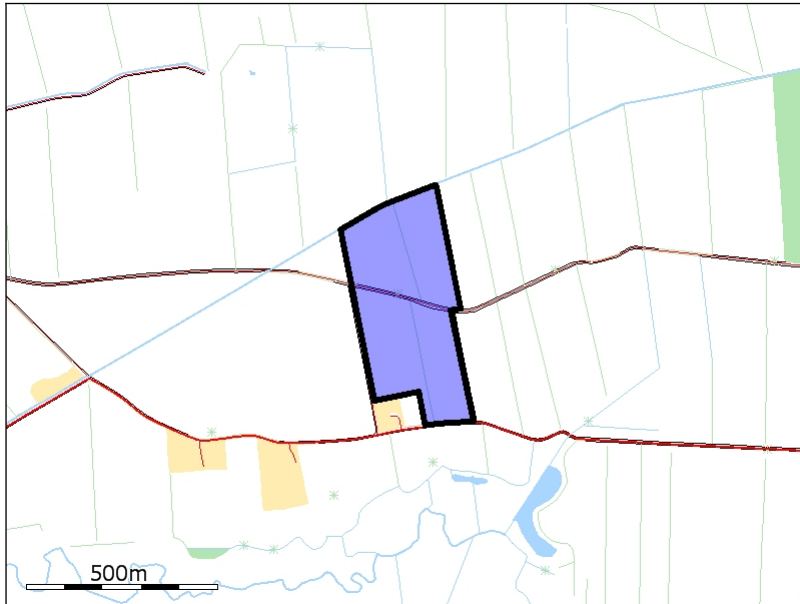
Områdetype	Beregningsmodel	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Geneafstand, nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	308,66 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	Ny	207,10 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	Ny	91,15 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

4. Oplysninger om arealer

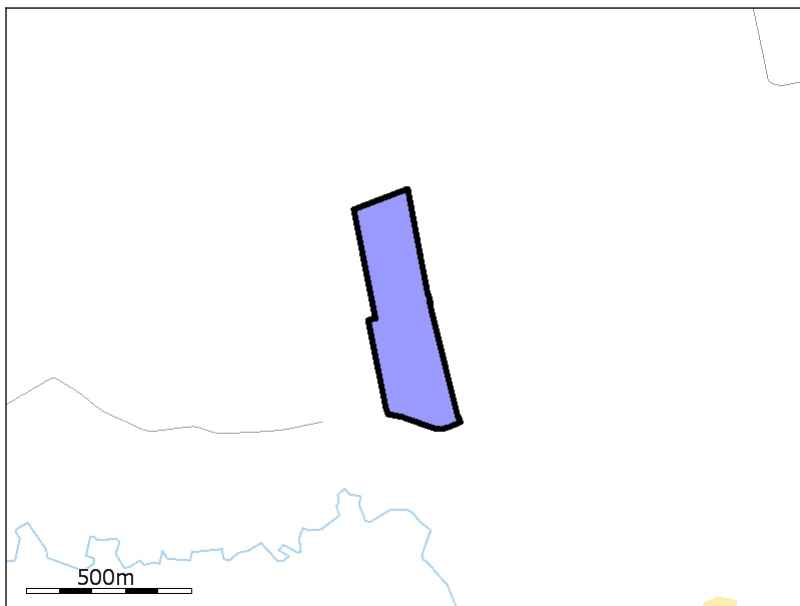
4.1. Arealer

4.1.1. Kortbilleder

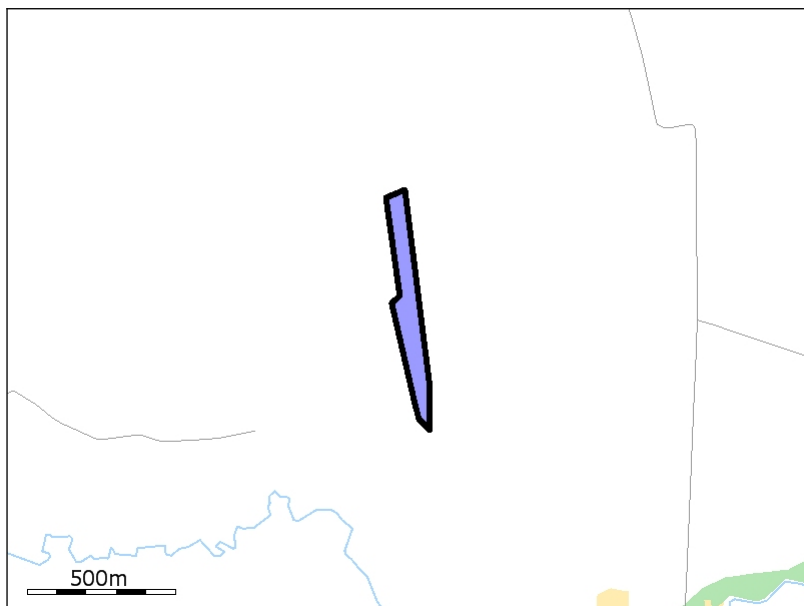
7

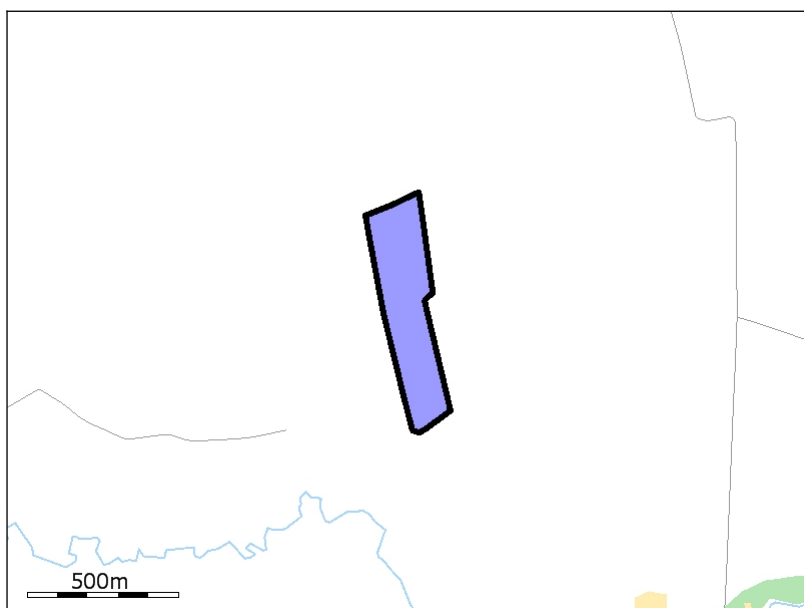
8

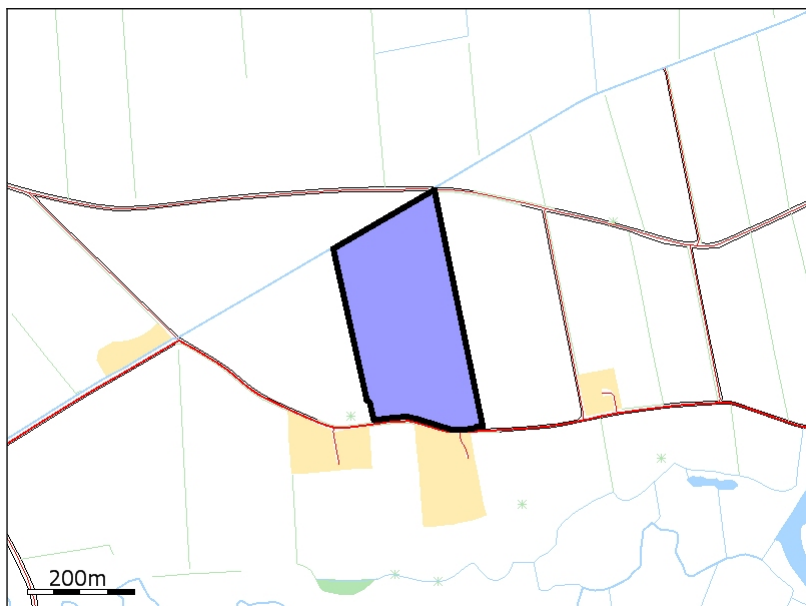
10-0

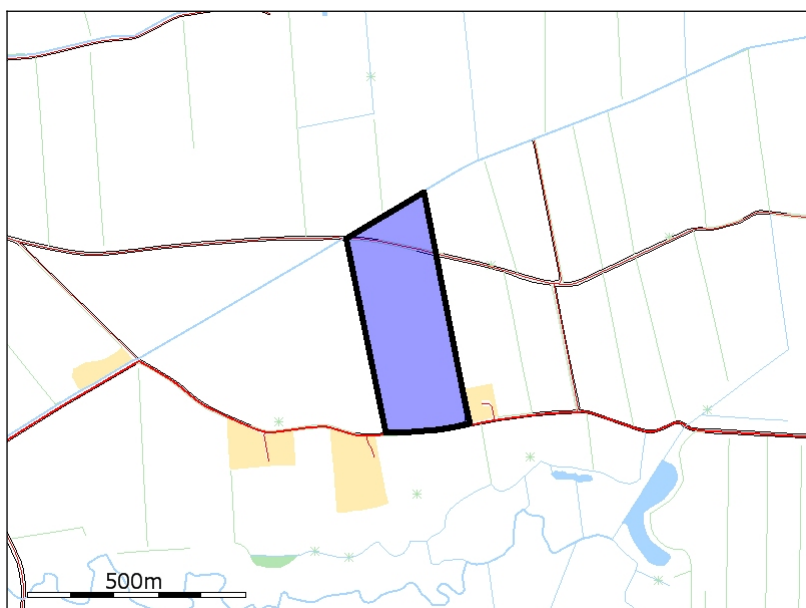
9

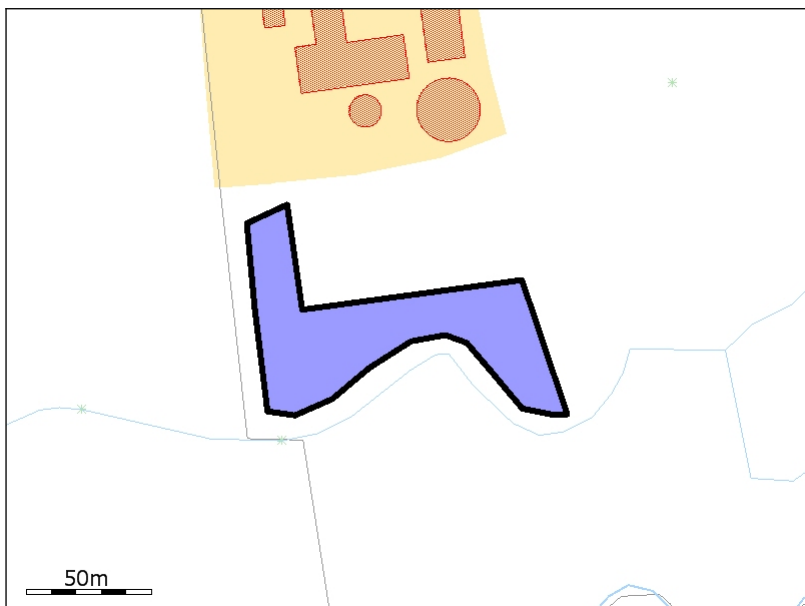
5

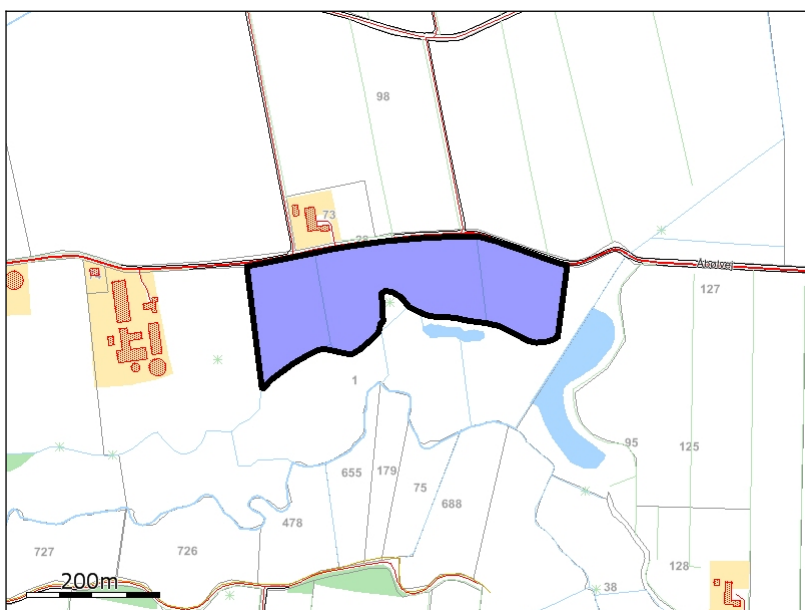
6

1

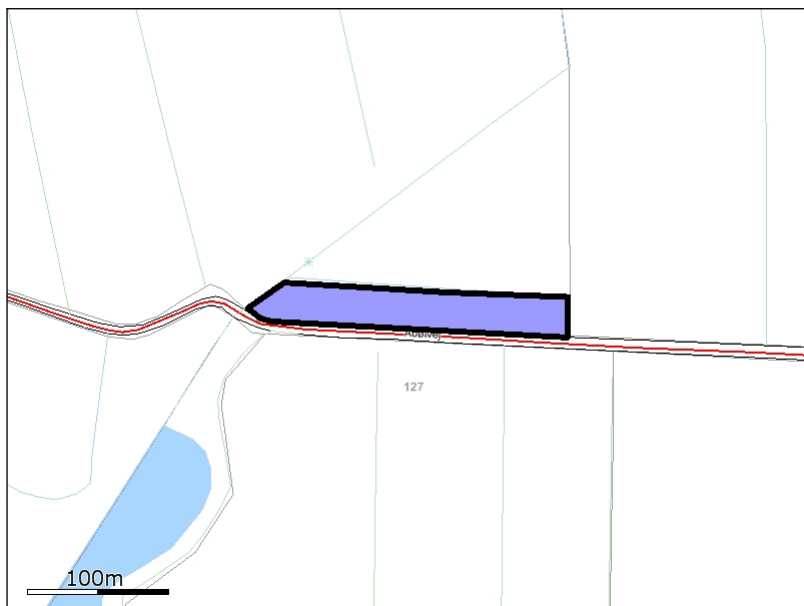

3

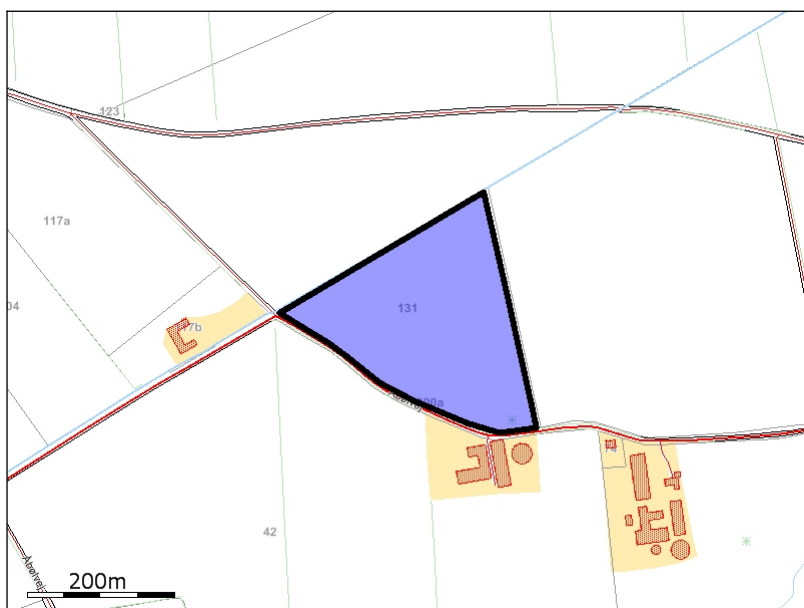

11

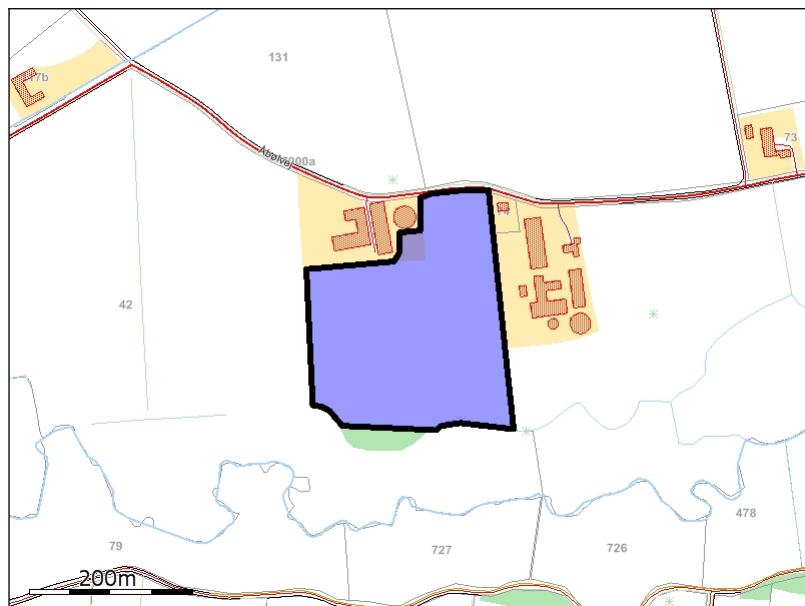

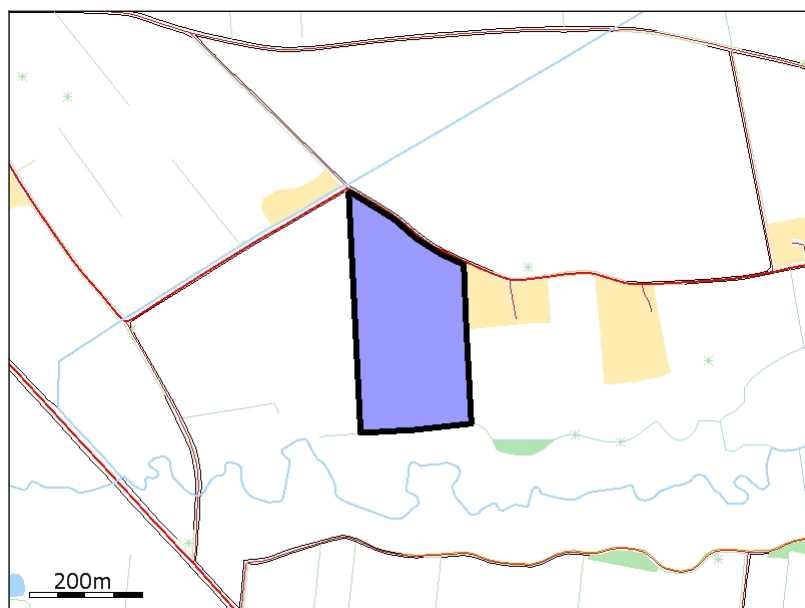
FR31

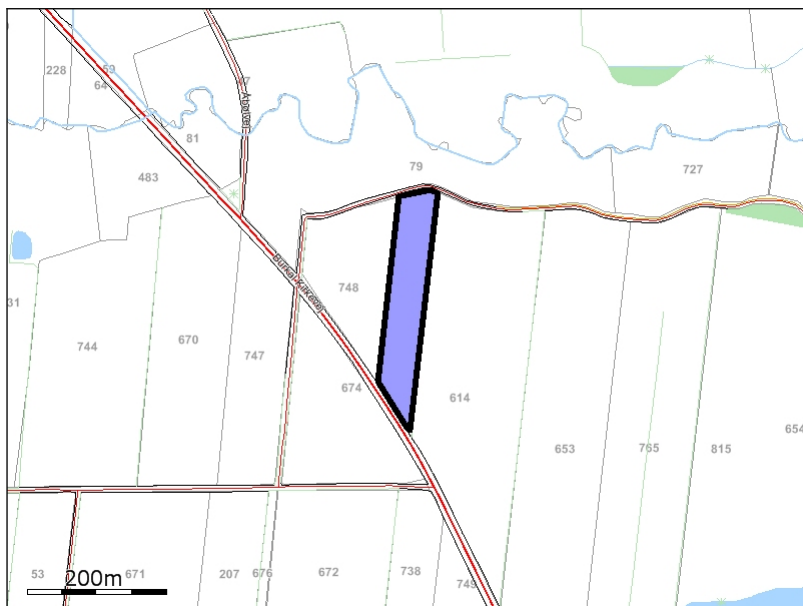
FR32

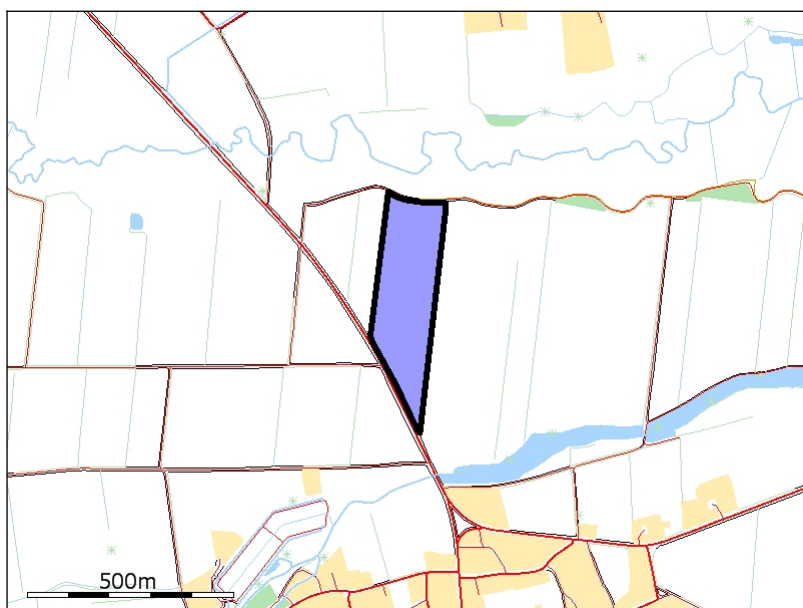
FR33

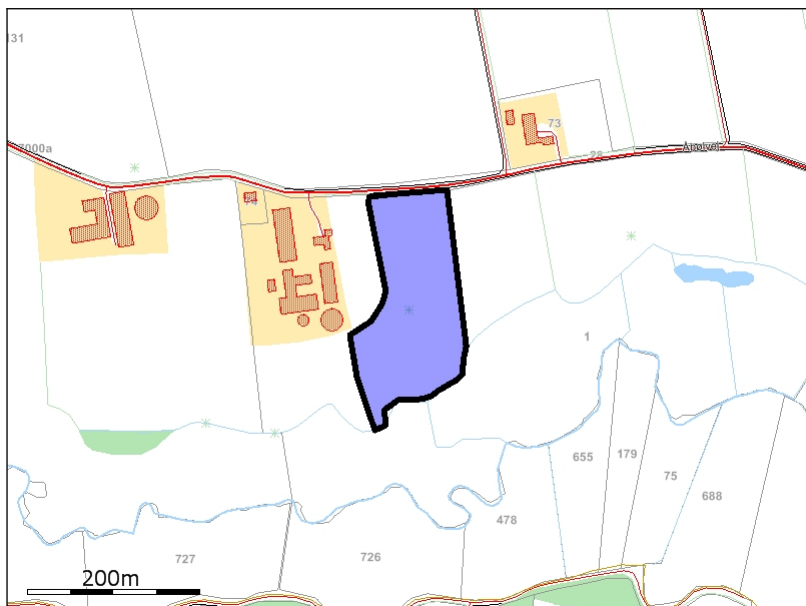
FR36

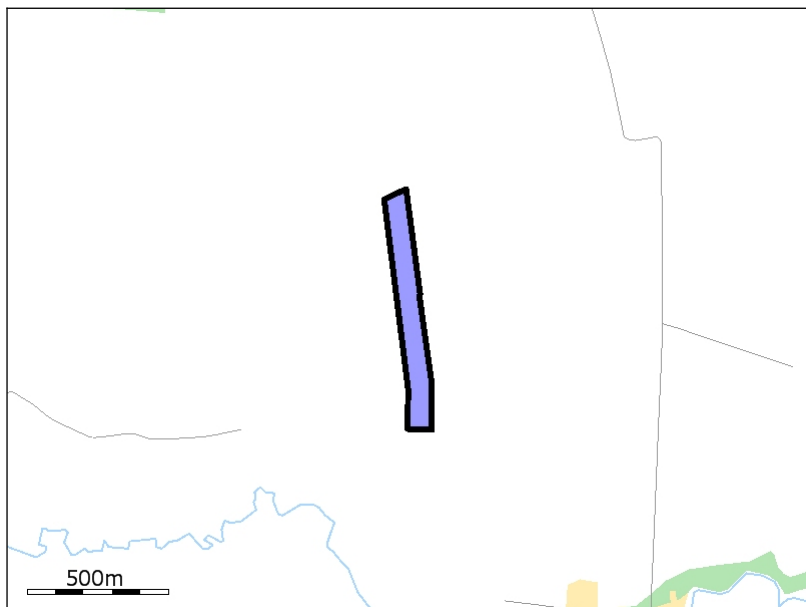
FR37

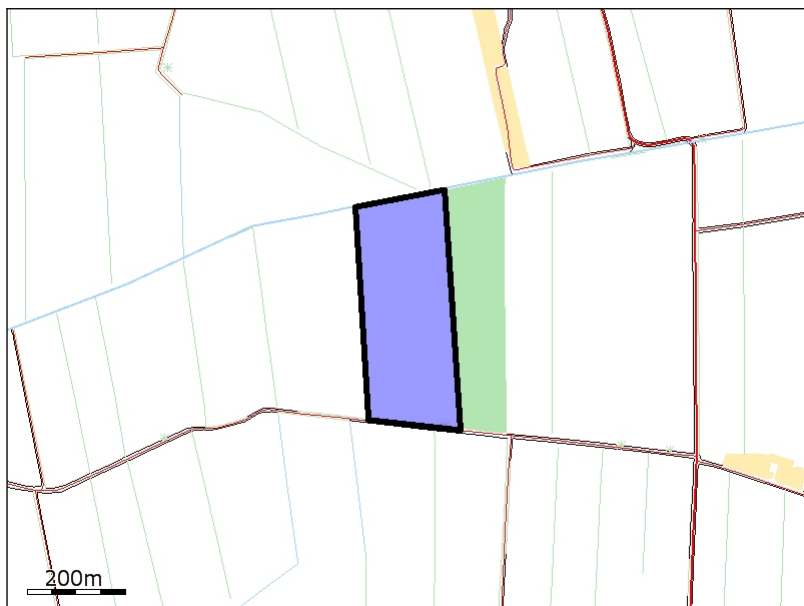
2

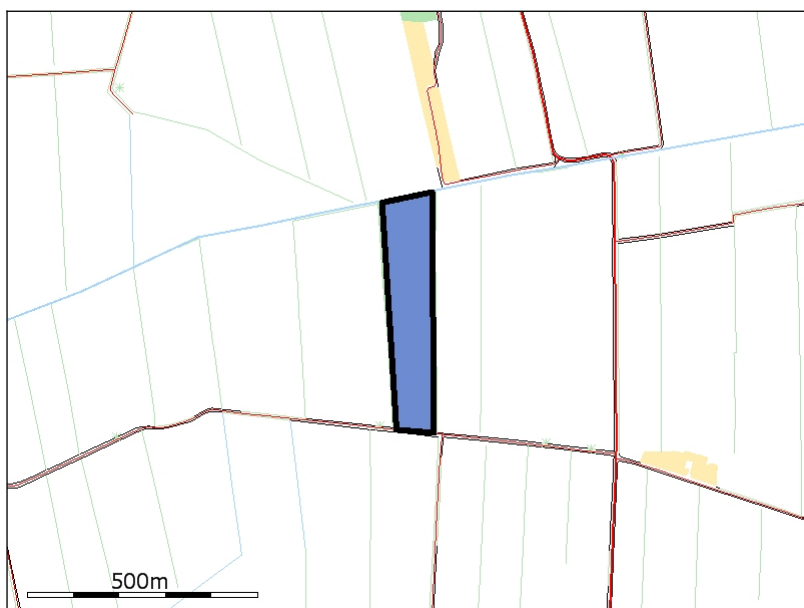
10-1

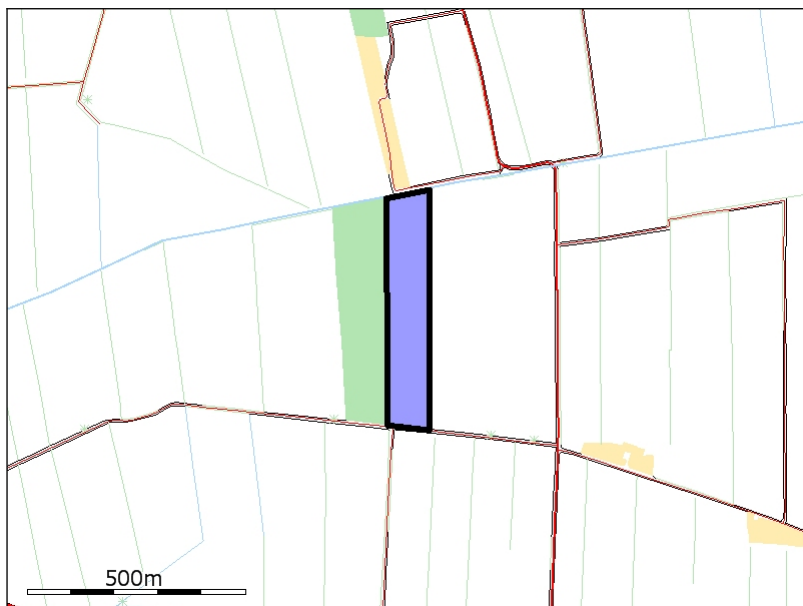
13-0

14-0

15-0

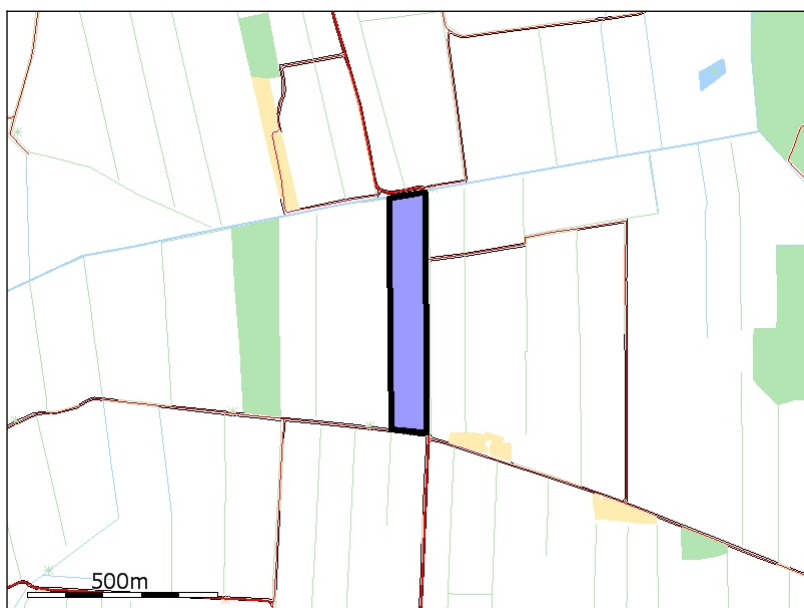
16-0

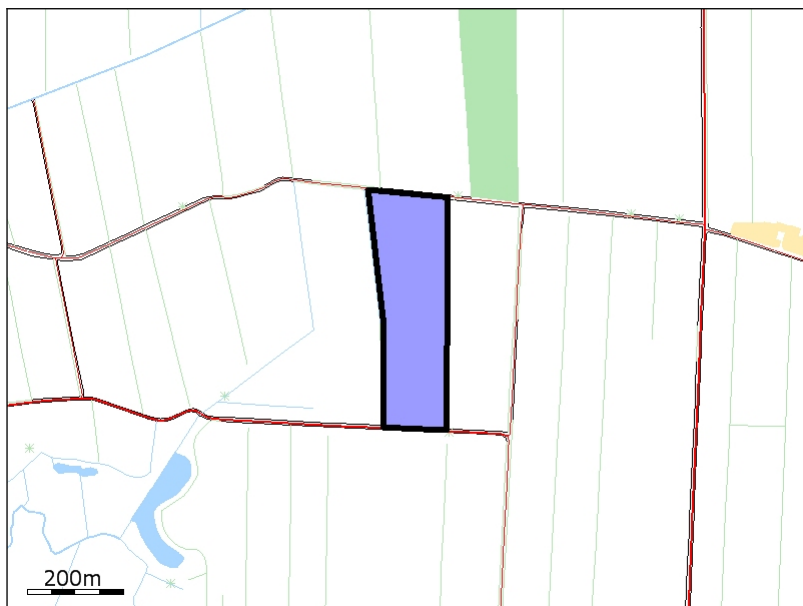
17-0

18-0

23-0

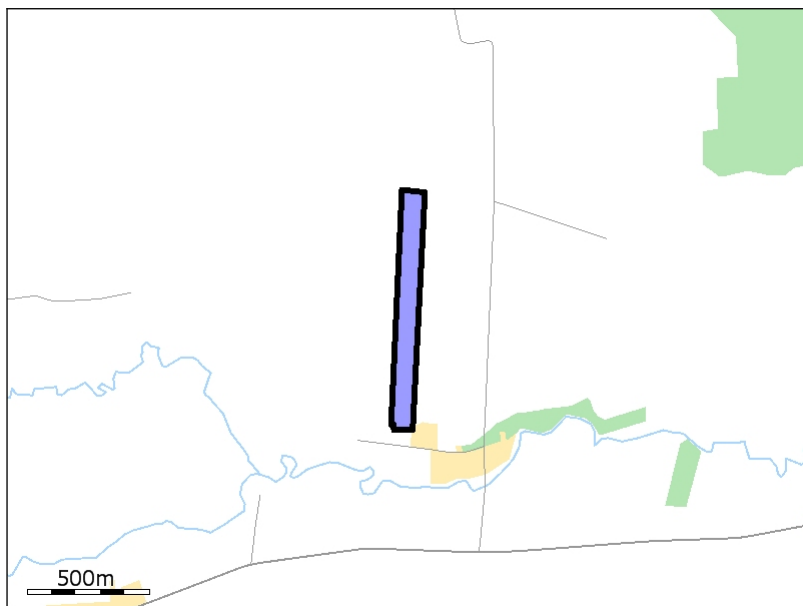

22-0

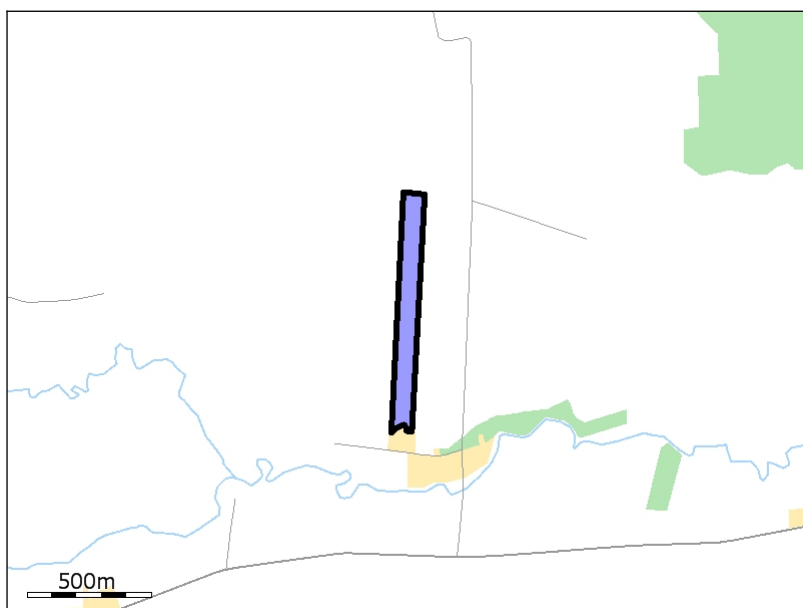

21-0

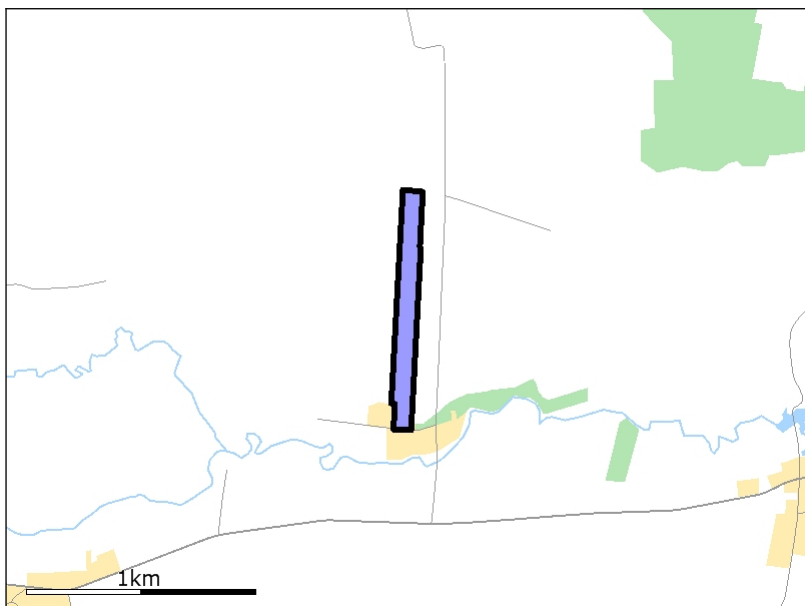

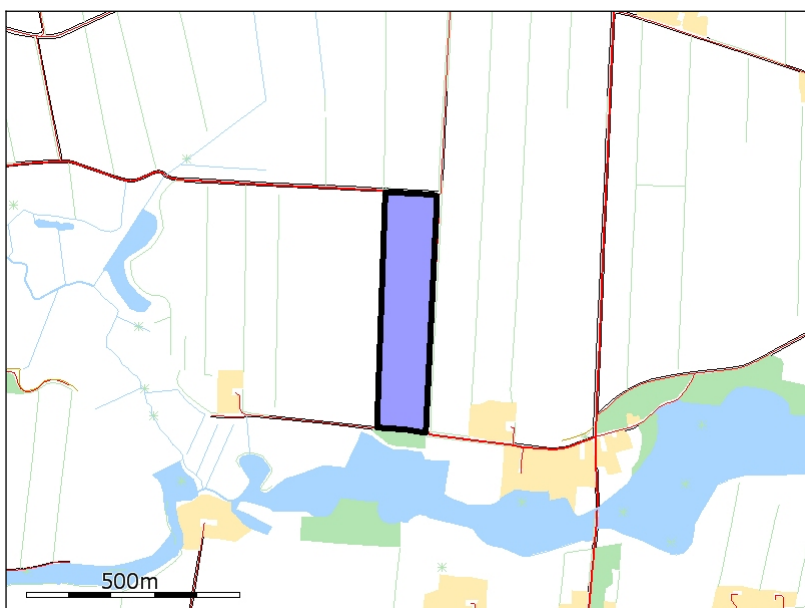
20-0

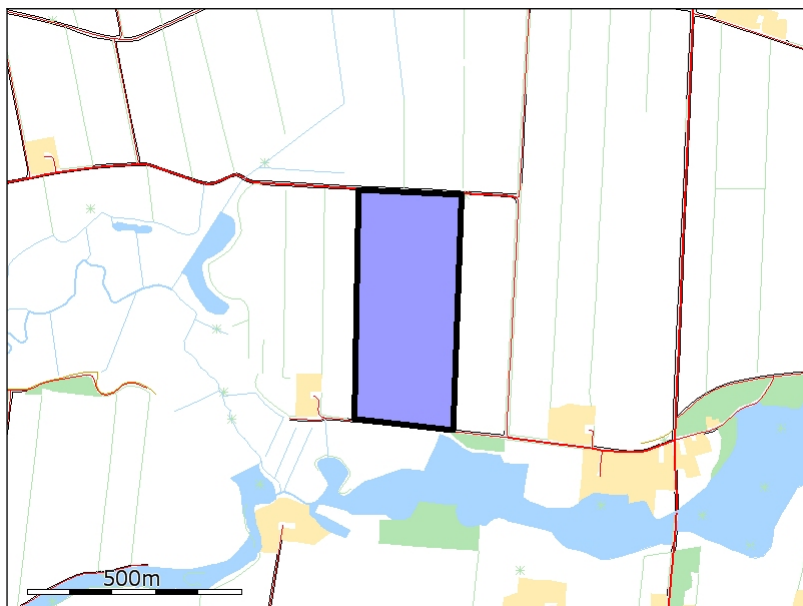
19-0

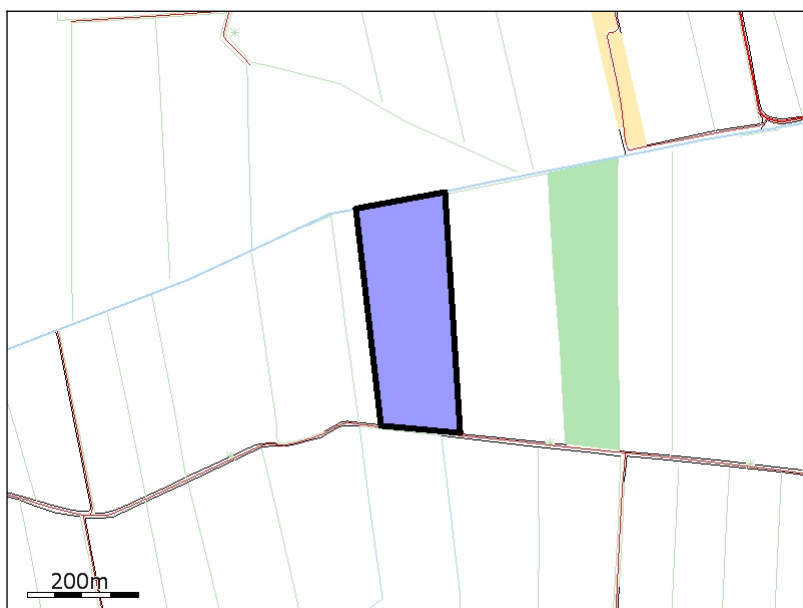
26-0

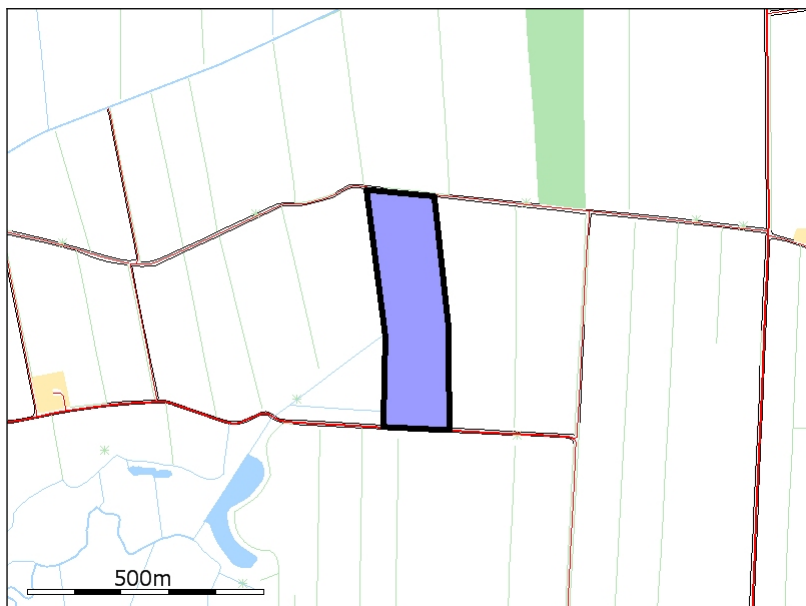
25-0

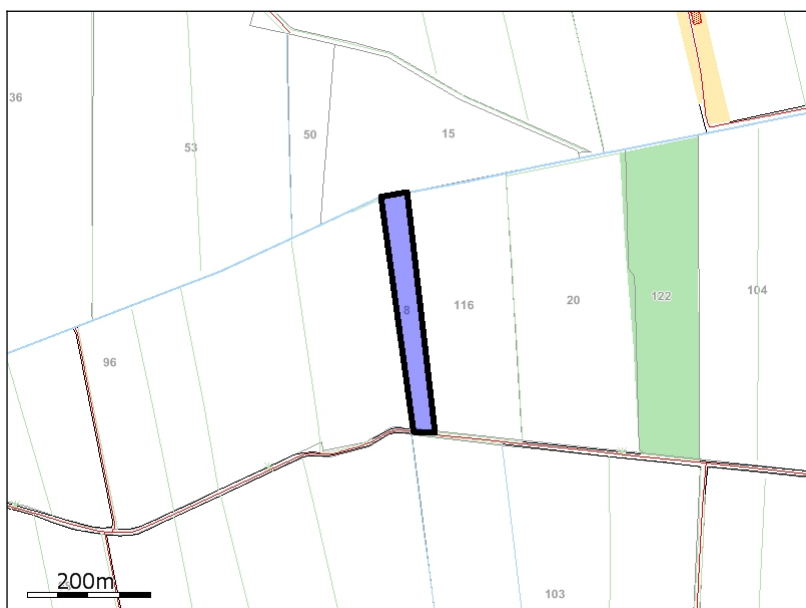
12-0

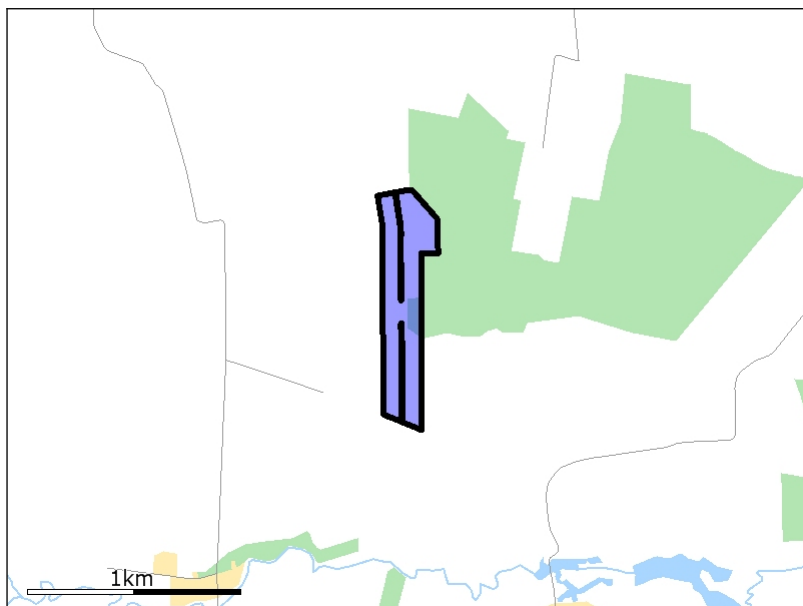
24-0

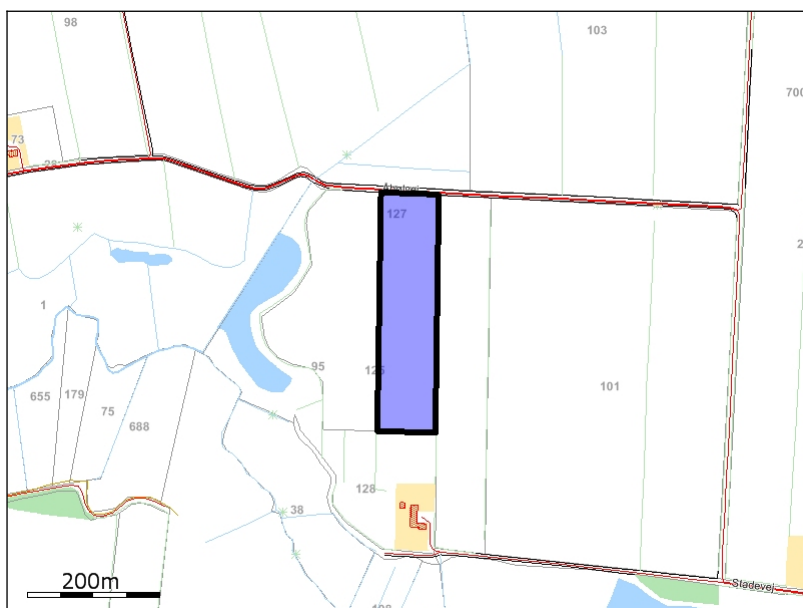
12-1

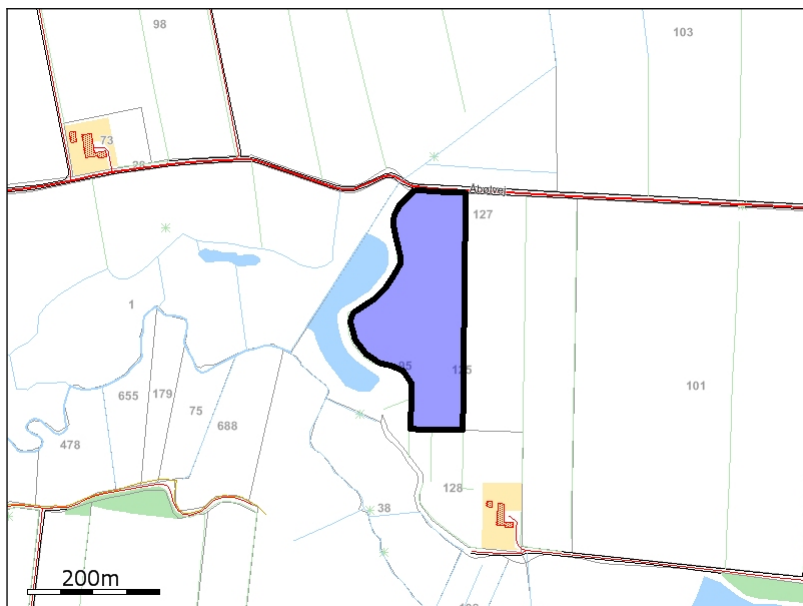
28-0

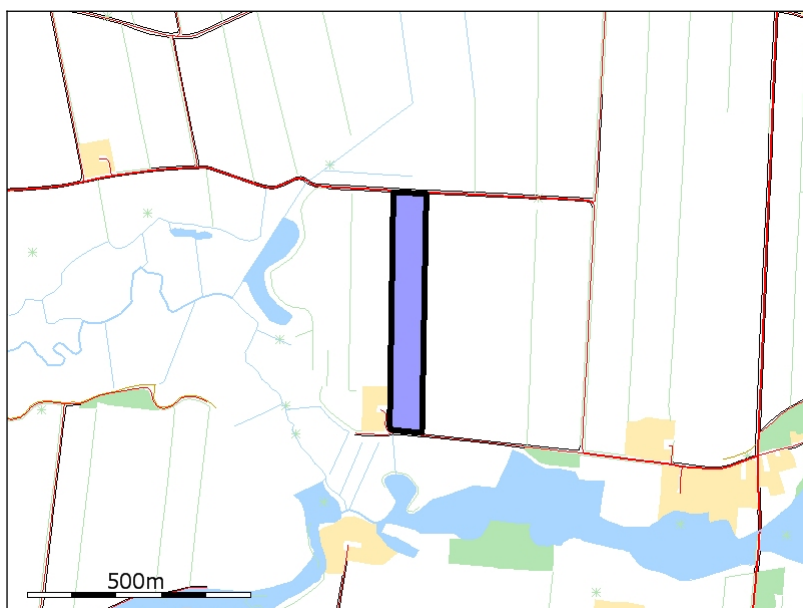
FR38

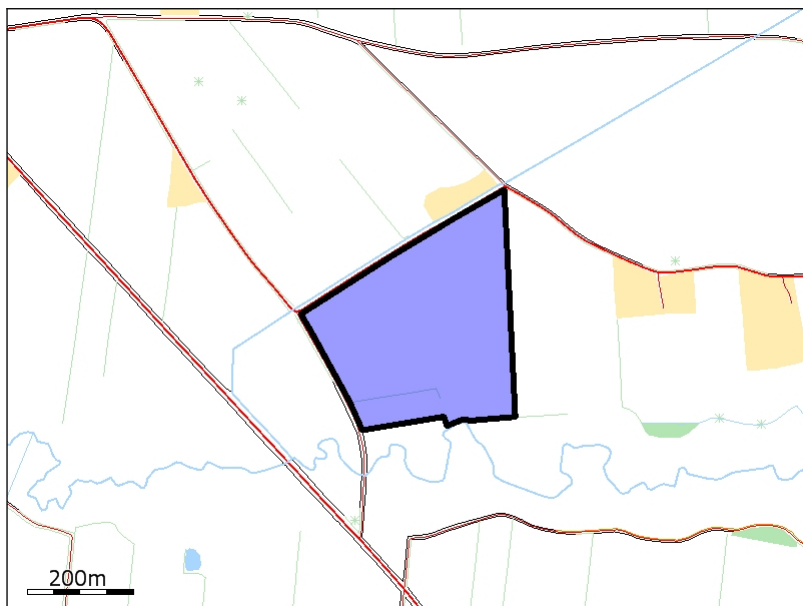
FR39

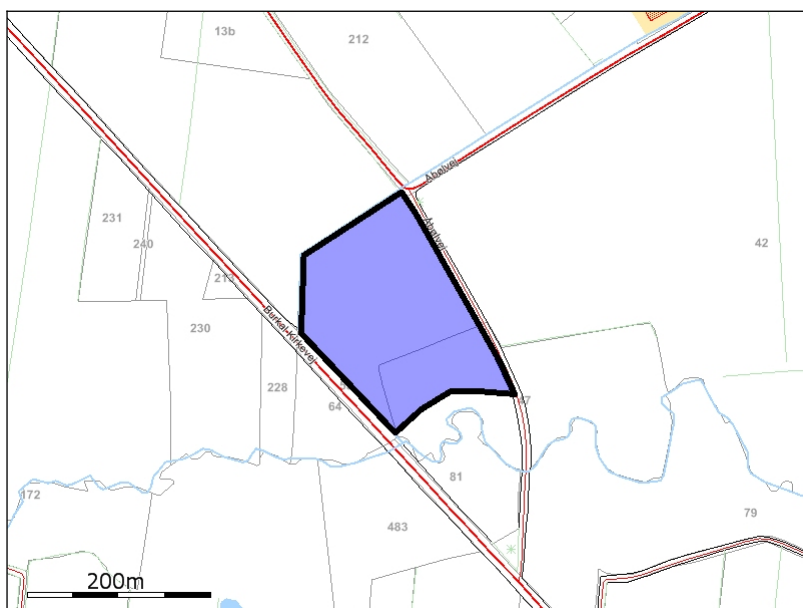
FR40

FR34

FR35

4.1.2. Grundlæggende arealinformationer

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE	375,33 DE
Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det før angivne antal DE kvæg, får og geder	Nej
Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbek. bilag 2 jf. §28 stk. 3 om forhøjet harmonital til 2,3 for visse kvægbedrifter	Ja
Er bedriften et økologisk landbrug	Nej
% af samlet areal med efterafgrøder udover PD krav	0,00%
Reduceret kvælstofnorm	0,00%

4.1.3. Udbringningsarealer

Navn	Ha	Drænet	JB type	Vand t	Sædskifte	Ref. sædskifte	N-kl-0	N-kl-1	N-kl-2	N-kl-3	G. vand	P-kl-0	P-kl-1	P-kl-2	P-kl-3
7	13,82 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	13,82 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	13,82 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
8	12,71 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	12,71 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	12,71 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
10-0	5,18 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	5,18 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,18 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
9	11,44 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	11,44 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	11,44 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
5	7,82 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	7,82 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	7,82 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
6	9,61 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	9,61 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	9,61 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
1	0,43 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	0,43 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,43 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
3	6,13 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	6,13 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,13 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
11	0,60 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	0,60 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,60 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
2	2,47 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	2,47 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,47 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
10-1	6,88 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	6,88 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,88 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
13-0	8,54 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	8,54 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	8,54 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
14-0	4,80 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	4,80 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,80 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
15-0	5,23 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	5,23 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,23 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
16-0	5,28 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	5,28 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,28 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
17-0	5,64 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	5,64 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,64 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
18-0	5,81 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	5,81 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,81 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
23-0	6,87 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	6,87 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,87 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
22-0	6,30 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	6,30 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,30 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
21-0	8,86 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	8,86 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	8,86 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
20-0	7,97 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	7,97 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	7,97 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
19-0	9,32 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	9,32 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	9,32 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
26-0	6,48 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	6,48 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,48 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
25-0	12,72 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	12,72 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	12,72 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
12-0	6,19 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	6,19 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,19 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
24-0	6,84 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	6,84 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,84 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
12-1	1,48 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	1,48 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,48 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Navn	Ha	Drænet	JB type	Vand t	Sædskifte	Ref. sædskifte	N-kl-0	N-kl-1	N-kl-2	N-kl-3	G. vand	P-kl-0	P-kl-1	P-kl-2	P-kl-3
28-0	20,86 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	20,86 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	20,86 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Total:	206,30 Ha						206,30 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	206,30 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha

De stjerne (*) markerede arealer er manuelt redigerede af ansøger til at være beliggende i andre beskyttelsesområder for fosfor, nitrat og grundvand end det fremgår af kortværket til husdyrgodkendelse.dk. Arealerne kan også redigeres manuelt til at ligge udenfor beskyttelsesområderne.

I de efterfølgende beregninger bliver arealerne som er markeret med * behandlet efter de manuelt indtastede oplysninger i arealtabellen.

Note:

4.1.4. Aftalearealer

Navn	Ha	Områder omfattet af N- eller P-Klasse 1-3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
FR31	5,82 Ha	Nej	Nej
FR32	5,53 Ha	Nej	Nej
FR33	6,91 Ha	Nej	Nej
FR36	1,68 Ha	Nej	Nej
FR37	6,49 Ha	Nej	Nej
FR38	3,11 Ha	Nej	Nej
FR39	4,06 Ha	Nej	Nej
FR40	3,86 Ha	Nej	Nej
FR34	11,57 Ha	Nej	Nej
FR35	3,39 Ha	Nej	Nej

Samlet areal: 52,42 Ha

4.2. Gødningsregnskab (Nudrift)

4.2.1. Produceret Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Kvæggylle	22062,86 KgN	3988,73 KgP	212,54 DE	0,00 DE
Dybstrøelse	3838,00 KgN	732,58 KgP	36,49 DE	0,20 DE
Afsat ved græsning	20,57 KgN	4,00 KgP	0,00 DE	0,21 DE

4.2.2. Tilført Gødningsmængde

Ingen

4.2.3. Afsat Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Kvæggylle	7847,34 KgN	1418,71 KgP	75,60 DE	0,00 DE

Modtager:

Frieda M. Rasmussen, Burkalvej 3
6240 Løgumkloster

4.2.4. Total Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Dybstrøelse	3838,00 KgN	732,58 KgP	36,49 DE	0,20 DE
Kvæggylle	14215,52 KgN	2570,02 KgP	136,94 DE	0,00 DE
Afsat ved græsning	20,57 KgN	4,00 KgP	0,00 DE	0,21 DE

4.2.5. Total sum af gødningsmængder

KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
18074,09 KgN	3306,60 KgP	173,43 DE	0,41 DE

4.2.6. Harmonital

2,3 DE/Ha

4.3. Gødningsregnskab (Ansøgt)

4.3.1. Produceret Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Kvæggylle	33989,49 KgN	6036,91 KgP	321,72 DE	0,00 DE
Dybstrøelse	6471,80 KgN	1057,53 KgP	53,61 DE	0,20 DE
Afsat ved græsning	20,57 KgN	4,00 KgP	0,00 DE	0,21 DE

4.3.2. Tilført Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	7677,01 KgN	1518,58 KgP	0,00 DE	79,28 DE

Afgiver:

Lars Petersen/Troels Petersen I/S
Kirkevej 2, Øster Højst
6240 Løgumkloster

CVR:17988808

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Kvæggylle	4331,60 KgN	769,34 KgP	0,00 DE	41,00 DE

Afgiver:

fiktiv gylleleverence

CVR:

4.3.3. Afsat Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Kvæggylle	7752,52 KgN	1376,90 KgP	73,38 DE	0,00 DE

Modtager:

Frieda M. Rasmussen, Burkalvej 3
6240 Løgumkloster

4.3.4. Total Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Dybstrøelse	6471,80 KgN	1057,53 KgP	53,61 DE	0,20 DE
Kvæggylle	30568,57 KgN	5429,35 KgP	248,34 DE	41,00 DE
Svinegylle	7677,01 KgN	1518,58 KgP	0,00 DE	79,28 DE
Afsat ved græsning	20,57 KgN	4,00 KgP	0,00 DE	0,21 DE

4.3.5. Total sum af gødningsmængder

KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
44737,95 KgN	8009,46 KgP	301,95 DE	120,69 DE

4.3.6. Harmonital

2,3 DE/Ha

4.4. Udbringningsteknologi

Bedste tilgængelige udbringningsteknik

Se oplysningskema

5. Beregninger på arealer

5.1. Fosforberegning

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	situation Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	206,3 Ha	0,0 kg P/ha/år	18,2 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,0 Ha	0,0 kg P/ha/år	4,0 kg P/ha/år
Lavbundsjerne og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor der ikke er overbelastet med fosfor	0,0 Ha	0,0 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,0 Ha	0,0 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt	Ja
Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet	-982,6 kgP
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	38,8 kg P/ha/år
P-fraførsel, arealvægtet gennemsnit	25,4 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	13,4 kg P/ha/år

5.2. Nitratberegning (Overfladevand)

DE reduktionsprocent	100%

5.2.1. Beregning af det maksimale dyretryk og det reelle dyretryk for ansøgt drift

DEmax	2,3 DE/ha
DEreel	2,05 DE/ha

5.2.2. Beregning af udvaskning af N via Farm-N

kgN/ha DEmax	76,40 kgN/ha
kgN/ha DEreel	75,00 kgN/ha

5.3. Nitratberegning (Grundvand)

Der er ikke nitratfølsomme områder.

Egen nabo-beboelse på Abøvej 14

LandboSYD
 Peberlyk 2, 6200 Aabenraa
 Tlf. 74365000 Fax. 74365001

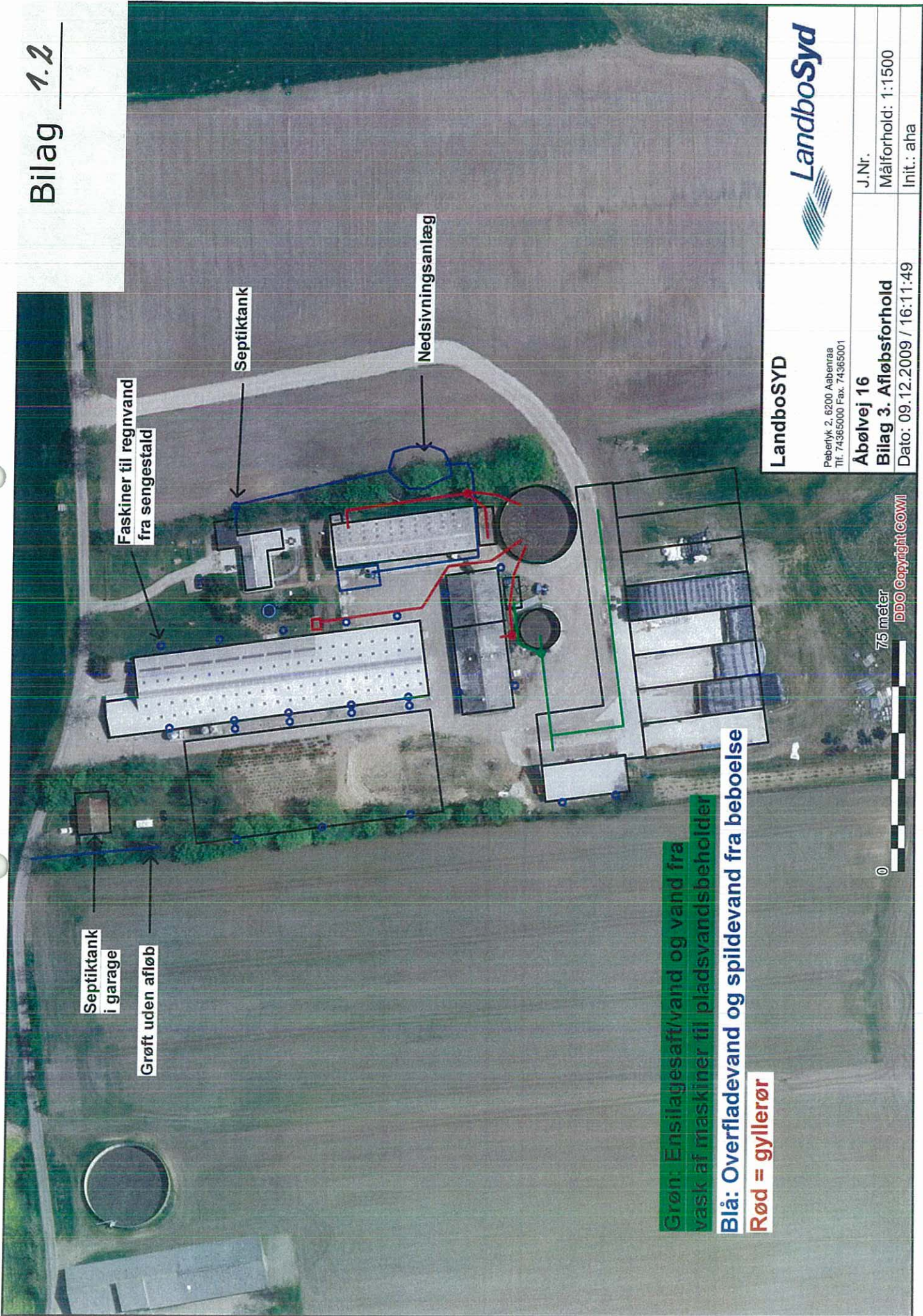
Abøvej 16
Bilag 1, Bygningsoversigt
 Dato: 09.12.2009 / 16:04:50

J.Nr.
 Målforhold: 1:1500
 Init.: aha

LandboSYD

0 75 meter
 DDO Copyright ©OWI

Septiktank i garage

Grøft uden afløb

Faskiner til regnvand fra sengestald

Septiktank

Nedsivningsanlæg

Grøn: Ensilagesaft/vand og vand fra vask af maskiner til pladsvandsbeholder
Blå: Overfladevand og spildevand fra beboelse
Rød = gyllerør

75 meter

DDO Copyright COMI

LandboSYD

Pøberlyk 2, 6200 Aabenraa
 Tlf. 74365000 Fax. 74365001

Abøvej 16

Bilag 3. Afløbsforhold

Dato: 09.12.2009 / 16:11:49

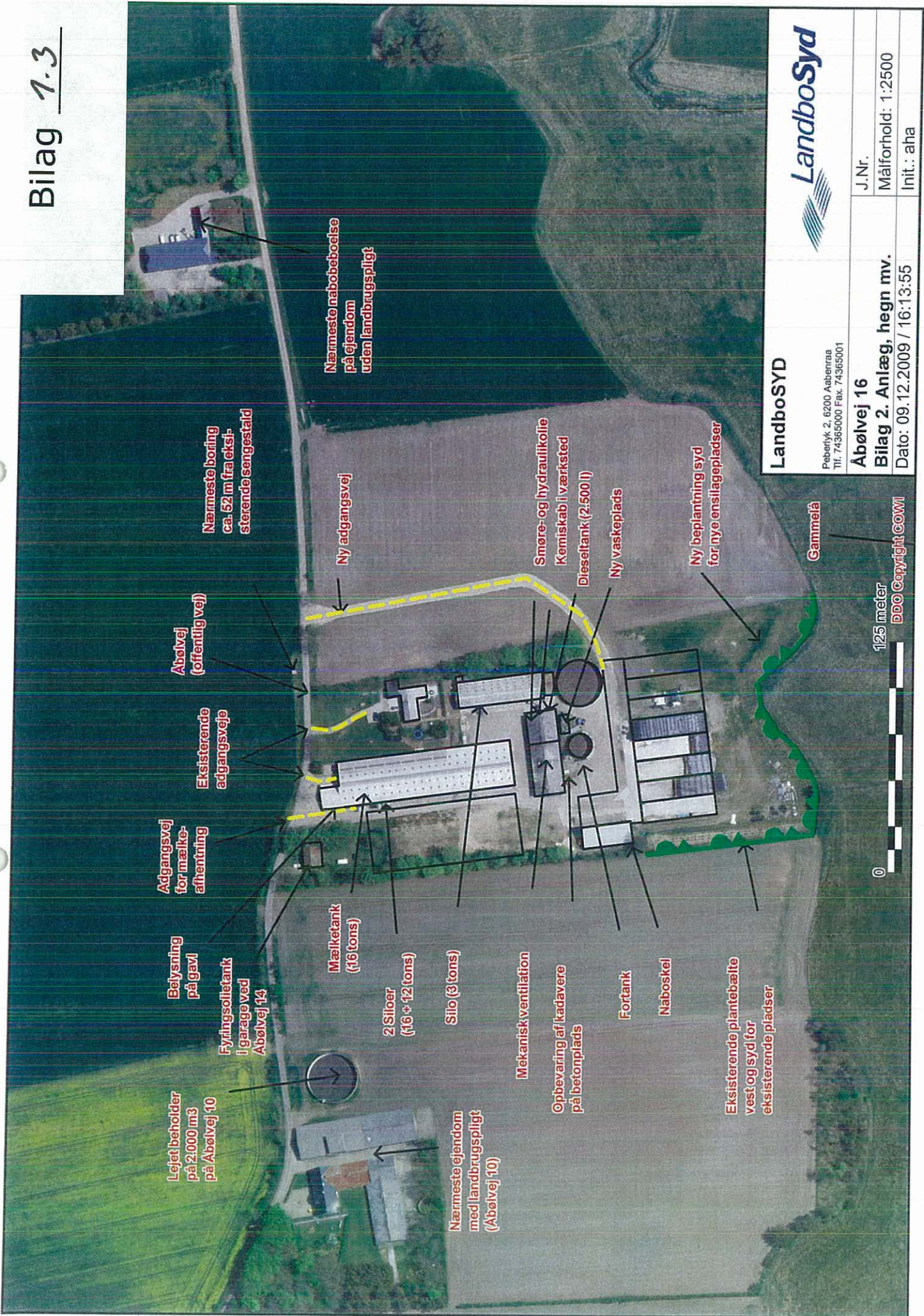
J.Nr.

Målforshold: 1:1500

Init.: aha

Bilag 1.3

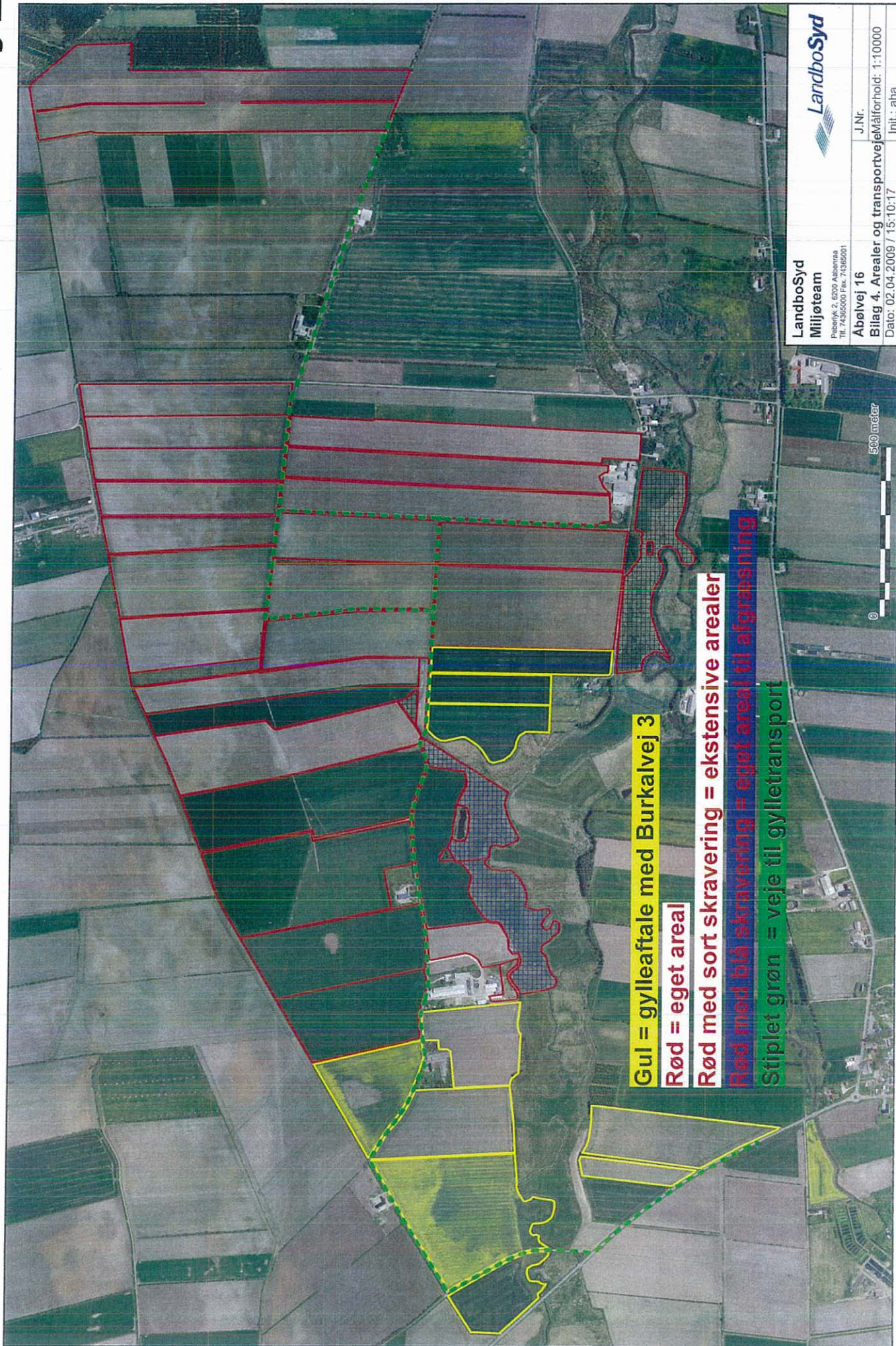

LandboSYD
 Peberlyk 2, 6200 Aabenraa
 Tlf. 74365000 Fax. 74365001

Abøvej 16	J.Nr.
Bilag 2. Anlæg, hegn mv.	Målforshold: 1:2500
Dato: 09.12.2009 / 16:13:55	Init.: aha

Gul = gylleaftale med Burkalvej 3

Rød = eget areal

Rød med sort skravering = ekstensive arealer

Rød med blå skravering = eget areal til afgræsning

Stiplet grøn = veje til gylletransport

LandboSyd
Miljøteam
Papir/Nr. 2, 6200 Aalborg
Tlf. 74385000 Fax. 74385001

LandboSyd

Abøvej 16
Blag 4. Arealer og transportveje
Målforhold: 1:10000
Dato: 02.04.2009 / 15:10:17
J.Nr.
Init.: aha

500 meter

Landbrugets Byggeblade

Bygninger Teknik Miljø

Love og vedtægter

Beregning af tilstrækkelig opbevaringskapacitet

Arkivnr.

95.03-03

Udgivet

Marts 1993

Beregning af dyreenheder (DE) jf. bilag til bekendtgørelsen om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv.

Revideret

30.11.2004

Side

1 af 9

Skemasæt til beregning af:

- Dyreenheder (DE) jf. bilag 1 til bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold
- Gødningsmængder ab lager
- Korrektion af vandmængder
- Produceret gødningsmængde pr. måned
- Tilstrækkelig opbevaringskapacitet

Skemasættet kan anvendes til dokumentation for, at opbevaringskapaciteten for husdyrgødning opfylder gældende regler for udbringning og udnyttelse af husdyrgødningen.

Gødningsmængderne er angivet på grundlag af beretning nr. 36 "Kvælstof, fosfor og kalium i husdyrgødning - normtal 2000", Danmarks JordbrugsForskning, november 2001, med senere ændringer.

I øvrigt henvises til **Landbrugets vejledning om erhvervsmæssigt dyrehold m.v. april 2003, 7. udgave**. Desuden henvises til Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 604 af 15. juli 2002 "Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v."

Ejer	Bernil Tijink	Tlf. 7464806
Adresse	Åbølvej 16, 6372 Bylderup - Boo	
Kommune	Åbenrå	
Dato	14. 4. 2008	

Beregningen er udført af	Anny Hansen	 Peberlyk 2 - 6200 Aabenrå Tlf. 74 36 50 00 - Fax 74 36 50 01
Dato	14. 4. 2008	
Underskrift	Anny Hansen	Miljørådgiver Anny Hansen

Dansk Landbrugsrådgivning
Landscentret | Byggeri og Teknik

Udkærsvej 15, 8200 Århus N · Tlf. 87 40 50 00 · www.lr.dk

Beregning af dyreenheder (DE)

- jf. bekendtgørelse nr. 604 af 15. juli 2002, bilag 1 til § 2, stk. 1, nr. 11

Husdyrart	Enhed	Antal dyr	Antal dyr pr. DE	DE
Kvæg:				
Malkekøer..... tung race	1 årsko	267	0,85	314,12
Malkekøer..... jersey	1 årsko		1,00	
Kalve, kvier og stude, 0-6 mdr... tung race ²⁾	1 årscy	47	4,90	9,59
Kalve, kvier og stude, 0-6 mdr.. jersey ²⁾	1 årscy		6,40	
Opdræt, 6-28 mdr. .... tung race ²⁾	1 årscy	141	~~2,8~~	50,35 <i>if www</i>
Opdræt, 6-25 mdr..... jersey ²⁾	1 årscy		3,6	
Ammekøer uden opdræt.....	1 årscy		1,90	
Tyrekalve, 0-6 mdr. .... tung race ¹⁾	1 prod. dyr	137	~~8,9~~	1,27
Tyrekalve, 6 mdr-slågt (440 kg).. tung race ¹⁾	1 prod. dyr		4,5	
Tyrekalve, 0-6 mdr ..... jersey ¹⁾	1 prod. dyr		12,50	
Tyrekalve, 6 mdr-slågt (328 kg).. jersey ¹⁾	1 prod. dyr		8,2	
Avlstyre..... tung race	1 årstyr		2,15	
Avlstyre..... jersey	1 årstyr		2,90	
DE i alt, kvæg:				375,33
Svin:				
Søer med grise til fravænniing (4 uger 7,2 kg) ^{3),5)}	1 årssø		4,30	
Smågrise..... 7,2 - 30 kg. ^{4),5)}	prod. dyr		175,00	
Slagtesvin..... 30 - 102 kg. ^{4),5)}	prod. dyr		35,00	
DE i alt, svin:				
Fjerkræ:				
Høner til ægproduktion	1 årscy		167	
Hønniker til konsumægproduktion	1 prod. dyr		1.360	
Hønniker til HPR	1 prod. dyr		1.050	
Slagtekyllinger..... 32 dage ⁶⁾	1 prod. dyr		4.500	
Slagtekyllinger..... 35 dage ⁶⁾	1 prod. dyr		3.900	
Slagtekyllinger..... 40 dage ⁶⁾	1 prod. dyr		2.900	
Slagtekyllinger..... 45 dage ⁶⁾	1 prod. dyr		2.400	
Skræbekyllinger..... 56 dage ⁶⁾	1 prod. dyr		2.600	
Økologiske slagtekyllinger..... 81 dage ⁶⁾	1 prod. dyr		1.200	
Kalkuner, tunge, ... hunner	1 prod. dyr		340	
Kalkuner, tunge..... hanner	1 prod. dyr		190	
Ænder.....	1 prod. dyr		900	
Gæs.....	1 prod. dyr		290	
DE i alt, fjerkræ:				
Moderfår med lam.....	1 årsfår		7,0	
Geder med kid	1 årsged		7,0	
Heste..... under 300 kg	1 årshest	2	4,9	9,41
Heste..... 300 - 500 kg	1 årshest		2,9	
Heste..... 500 - 700 kg	1 årshest		2,3	
Heste..... over 700 kg	1 årshest		1,9	
Mink, ildere og lign.....	1 årstæve		44,0	
Ræve, finnracon og lign.....	1 årstæve		18,0	
Strudse..... voksne	1 årscy		8,0	
Strudse..... opdræt, 14 mdr.	1 prod. dyr		10,0	
Krondyr..... hind med kalv	1 årscy		5,0	
Dådyr..... då med kalv	1 årscy		9,0	
Andre: ^{1), 5)}				9,41
DE i alt, andre:				

Noter) Noter til beregning af dyreenheder ved afvigende vægtintervaller mv. findes på side 3 og 4.

Noter til beregning af dyreenheder ved afvigende vægtintervaller mv.

- 1) Ved afvigende vægtgrænser for tyre skal der korrigeres på følgende måde:
Tung race:
a) Fra fødsel til 6 måneder: 1.600 kg tilvækst regnes som en DE.
b) Fra 6 mdr. til slagting: 1.000 kg tilvækst regnes som 1 DE.
Jersey:
a) Fra fødsel til slagting: 1500 kg tilvækst beregnes som 1 DE.

For tyrekalve ældre end 6 måneder beregnes korrektionen ud fra produktionen af tyrekalve fra 6 måneder til slagting ligesom yngre tyrekalve end 6 måneder beregnes som produktionen af tyrekalve fra 0 – 6 måneder.

Hvor den præcise vægt ikke kendes, fastsættes vægten til og med 13 mdr. på følgende måde:
▪ Jerseytyre: Fødselsvægten er 25 kg, tilvæksten 20 kg pr. måned op til 6 måneder og derefter 28 kg pr. måned.
▪ Tyre af tung race: Fødselsvægt er 40 kg, tilvæksten 30 kg pr. måned op til 6 måneder, derefter 33 kg pr. måned.
▪ Avlstyre beregnes som tyre op til 328 kg for jerseytyre, og 440 kg for tyre af tung race.
- 2) På bedrifter hvor opdrættet eller stude har en anden aldersmæssig sammensætning end ved normal forekomst af opdræt i en kvægbesætning, skal antallet af årdsyr pr. DE beregnes ud fra gennemsnitsalderen for opdrættet ud fra følgende formler:
a) Opdræt, tung race: $\text{Årdsyr pr. DE} = 8,87 / ((\text{gennemsnitsalder i mdr.} \times 0,1124) + 1,48)$
b) Opdræt, jersey: $\text{Årdsyr pr. DE} = 8,90 / ((\text{gennemsnitsalder i mdr.} \times 0,0866) + 1,14)$
Gennemsnitsalder i måneder skal angives som den gennemsnitlige alder i løbet af hele planperioden. Et årdsyr beregnes som 365 foderdage.
- 3) Normalt opdræt af polte til erstatning af udsatte avlsdyr er indeholdt i "søer", dvs. polte tæller som søer fra 1. løbning. Indtil 102 kg beregnes polte som slagtesvin.
- 4) Ved afvigende vægtgrænser for smågrise og slagtesvin skal der korrigeres på følgende måde:
a) Grise med vægt fra 7,2 - 40 kg: 4.000 kg tilvækst beregnes som 1 DE.
b) Grise med vægt fra 40 - 87 kg: 2.500 kg tilvækst beregnes som 1 DE.
c) Grise med vægt over 87 kg: 2.000 kg tilvækst beregnes som 1 DE.
- 5) Ved en højere fravænningsvægt end 7,2 kg ændres omregningsfaktoren for søer med grise til fravænnning på samme måde som nævnt under note 4). Ændringen beregnes ud fra det aktuelle antal pøttegrise.
- 6) Ved afvigende slagtealdrer for kyllinger i intervallet 30 – 46 dage beregnes antal produceret pr. DE på følgende måde:
a) For slagtekyllinger under 40 dage korrigeres med 200 producerede slagtekyllinger pr. DE pr. dag.
b) For slagtekyllinger over 40 dage korrigeres med 100 producerede slagtekyllinger pr. DE pr. dag.
c) For skrabe-kyllinger korrigeres med 100 producerede skrabe-kyllinger pr. DE pr. dag.
d) For økologiske kyllinger over 81 dage korrigeres med 25 producerede økologiske kyllinger pr. DE pr. dag.
- 7) For andre husdyrarter end de i skemaet nævnte, omregnes til dyreenheder ud fra følgende beregningsmetode (prioriteret rækkefølge):
a) Den producerede gødningsindhold af kvælstof, idet én dyreenhed svarer til 100 kg N ab lager ved det staldsystem med mindst muligt kvælstofab.
b) Opgørelse af foderforbrug, idet der regnes med 5.000 foderenheder pr. DE.
c) Opgørelse af det faktiske indhold af næringsstoffer (analyse med tilhørende mængdeopgørelse), idet 100 kg N ab lager svarer til 1 DE.
- 8) For gødning fra fælles gødningsanlæg (fællesbiogasanlæg og lignende), kan der foretages omregning til dyreenheder ud fra en omregningsfaktor, hvor en dyreenhed svarer til 100 kg N ab lager

Beregning af gødningsmængder af lager fra dyr på stald hele året - kvæg

Husdyrart / staldtype	Antal	Mængde i ton (t) pr. årsdyr eller pr. produceret enhed								
		Gylle *)		Fast gødning		Ajlle *)		Dybstrøelse		
		t pr. dyr inkl. vand	t pr. år	t pr. dyr	t pr. år	t pr. dyr inkl. vand	t pr. år	t pr. dyr	t pr. år	
Malkekøer (årsdyr) Stor race / jersey Bindestald (grebning) **) Bindestald (riste) **) Sengebåsestald Dybstrøelse + sep. ædepl. Dybstrøelse, hele arealet **) Trædeudmugning	252	19,42/15,42 22,81/18,72	5748	10,59/8,69		10,41/8,49		12,07/9,78 15,18/12,58	228	*1
Årsopdræt, 0 - 6 mdr. Stor race / jersey Dybstrøelse Dybstrøelse + kort ædeplads	47							0,76/0,62 0,76/0,62	36	*1
Årsopdræt, 6 mdr - kælvning, kvier og stude Stor race/ jersey Bindestald (grebning) Bindestald (riste) Sengebåsestald 18-24 Dybstrøelse + sep. ædepl. Dybstrøelse, hele arealet Trædeudmugning Spaltegulvsbokse Sengebåsestald 10-12	47 31 47 16	7,83 6,91/5,04 6,91/5,04 2,46/1,95 12,55/9,54 6,76/5,06 5,53	368	4,34/3,20		2,83/2,30		4,38/3,37 5,70/4,51	124 250	* *
Tyrekælve, 0 - 6 mdr. Stor race/ jersey 40-55kg Dybstrøelse Dybstrøelse + kort ædeplads	137							0,05 0,96/0,75 0,96/0,75	7	*1
Ungtyre, 6 mdr. - slag. Stor race/ jersey Bindestald (grebning) Bindestald (riste) Dybstrøelse + sep. ædepl. Dybstrøelse + kort ædeplads Dybstrøelse, hele arealet Trædeudmugning Spaltegulvsbokse		3,39/2,92 1,41/1,12 7,16/6,38 3,10/2,40		1,96/1,38		1,43/1,12		2,83/1,76 3,12/2,46 3,60/2,46		
Ammekøer ekskl. opdræt (årsdyr) Bindestald (grebning) Bindestald med riste Dybstrøelse + sep. ædepl. Dybstrøelse + kort ædepl. Dybstrøelse, hele arealet Trædeudmugning		11,96 6,34 23,34		5,95		3,80		8,52 11,30 13,04		
Samlet mængde pr. år		gylle: 6204 ton		gødn.: _____ ton		ajlle: _____ ton		dybstr.: 645 ton		

For gylle, staldgødning og ajlle er 1 ton = 1 m³. For dybstrøelse er 1 ton = ca. 1,7 m³.

*) De inkluderede vandmængder er baseret på følgende årlige gennemsnit for forskellige produktioner:

- Malkekvæg, bindestald 100 l drikkevandspild
  - Malkekvæg, løsdriфт 100 l drikkevandspild og 3.000 l rengøringsvand pr. ko
  - Opdræt af kvæg 300 l drikkevandspild
  - Slagtekvæg (alle racer) 300 l drikkevandspild
  - Ammekøer 100 l drikkevandspild
- Der er indregnet 0,4 m³ regnvand pr. m² møddingsplads eller gyllebeholder, jf. noterne side 7

***) Spildevand fra rengøring af malkeanlæg og køletanke (2.000 l pr. ko).

Beregning af gødningsmængder af lager - svin

Husdyrart / staldtype	Antal	Mængde i ton (t) pr. årsdyr eller pr. produceret enhed							
		Gylle (**)		Fast gødning		Aile (**)		Dybstrøelse	
		t pr. dyr inkl. vand	t pr. år	t pr. dyr	t pr. år	t pr. dyr inkl. vand	t pr. år	t pr. dyr	t pr. år
Søer, løbe-drægtighed *)									
Individuel opstald., delspalte		3,79							
Individuel opstald., fuldspalte		3,79		0,50		1,65			
Individuel opstald., fast gulv								0,67	
Løsdrift, dybstr. + spaltegulv		2,08						0,67	
Løsdrift, dybstr. + fast gulv		2,08						1,77	
Dybstrøelse								1,62	
Friland, drægtighedsstald									
Søer, farestald *)									
Kassesti, delspalte		1,62							
Kassesti, fuldspalte		1,62							
Løsdrift, fast gulv				0,35		0,55			
Løsdrift, delspalte		0,83		0,07 (***)					
Friland, fareperiode								1,23	
Smågris, 1 stk (7,2 - 30 kg)									
Fuldspaltegulv		0,127							
Drænet gulv + spalter		0,127							
Delvis spaltegulv		0,127							
Fast gulv				0,017		0,068			
Dybstrøelse								0,026	
Slagtesvin, 1 stk (30-102 kg)									
Fuldspaltegulv		0,490							
Drænet gulv + spalter		0,490							
Delvis spaltegulv		0,490							
Fast gulv				0,10		0,320			
Dybstrøelse + gødeareal		0,31						0,080	
Dybstrøelse								0,170	
Samlet mængde pr. år		gylle: _____ ton		gødn.: _____ ton		aile: _____ ton		dybstr.: _____ ton	

For gylle, staldgødning og aile er 1 ton = 1 m³. For dybstrøelse er 1 ton = ca. 1,7 m³.

*) Normalt er gødningsmængden fra en årssø fordelt med 2/3 fra løbe-/ drægtighedsstalden og 1/3 fra farestalden. I beregningskemaet indsættes antallet af årssøer både i rækken søer, løbe-/ drægtighed og i rækken søer, farestald.

**) De inkluderede vandmængder er baseret på følgende gennemsnit for forskellige produktioner:

Produktion	Drikkevandsspild	Vaskevand
1 årssø, farestald, 2,4 kuld	0	400 (250 – 600)
1 årssø, drægtighedsstald	0	0
1 produceret smågris, delvist eller fuldspaltegulv	15 (0 – 30)	15 (10 – 20)
1 produceret smågris, fast gulv og dybstrøelse	15 (0 – 30)	0
1 produceret slagtesvin, delvist eller fuldspaltegulv	75 (0 – 250)	25 (15 – 40)
1 produceret slagtesvin, fast gulv eller dybstrøelse	75 (0 – 250)	0

***) Den faste gødning tilføres normalt gyllebeholderen.

Korrektion af gødningsmængder ved afvigende vægtinterval

Søer

Der er normalt ikke tilstrækkeligt grundlag for at korrigere for afvigende produktionsniveau. Korrektion for unormalt stort eller lille vandforbrug kan være aktuelt. Dokumentation for væsentlige afvigelser fra normmængderne bør fremvises.

Smågris

Korrektionsfaktor = (afgangsvægt - vægt ved start) x (18,3 + (0,195 x (afgangsvægt + vægt ved start))) / 583.

Slagtesvin

Korrektionsfaktor = (afgangsvægt - vægt ved start) x (18,3 + (0,195 x (vægt ved afgang + vægt ved start))) / 3.170.

Beregning af gødningsmængder af lager – fjerkræ, heste, får, geder og pelsdyr.

Husdyrart/staldtype	A n t a l	Mængde i ton (t) pr. årsdyr eller pr. produceret enhed							
		Gylle *		Fast gødning		Aje *		Dybstrøelse	
		t pr. dyr inkl. vand	t pr. år	t pr. dyr	t pr. år	t pr. dyr inkl. vand	t pr. år	t pr. dyr	t pr. år
Konsumæg, pr. 100 stk Gulvdr.+ kumme + ude, fritg. Gulvdr.- kumme + ude, fritg. Gulvdr.+ kumme + ude, øko. Gulvdr.+ ude, øko. Gulvdr.+ kumme, skrabeheøner Voliere + bånd, skrabeheøner Bure + gødningskælder Bure + gødningsbånd Bure + gødningsbånd Rugeæg, HPR-høner				1,90				0,54 1,62 0,56 1,72 0,59 0,45	
Hønniker, pr. 100 stk Konsum, netdrift, 119 dage Konsum, gulvdrift, 119 dage Rugeæg, HPR, gulv, 119 dage				0,30				0,26 0,36	
Slagtefjerkræ, pr. 1000 stk. Kyllinger, 32 dage Kyllinger, 35 dage Kyllinger, 40 dage Kyllinger, 45 dage Skrabekyllinger, 56 dage Økologiske kyllinger, 81 dage Økologiske kyllinger, udeareal								1,22 1,44 1,80 2,17 2,73 4,78	
Slagtefjerkræ, pr. 100 stk. Kalkuner, hunner Kalkuner, hanner Ænder Gæs								1,12 2,24 1,05 2,12	
Heste (1 voksen årshest) 200 kg 400 kg 600 kg 800 kg	2							2,97 4,52 5,13 5,75	8
Får og geder Moderfår m. lam Mohairged med kid Kødged med kid Malkegeder								1,16 1,11 1,13 1,15	
Mink og ræve Mink, bur + render, ugentl tømning Mink, årstæve, bur+ grusbund Ræv, årstæve, bur + grusbund Finnraccoon, årstæve, bur + grusbund		0,54		0,10 0,18 0,18					
Samlet mængde pr. år		gylle: _____ ton		gødn.: _____ ton		aje: _____ ton		dybst.: 8 ton	

For gylle, staldgødning og aje er 1 ton = 1 m³. For dybstrøelse er 1 ton = ca. 1,7 m³.

Korrektion af vandmængder mv.

- Mængden af gylle, gødning og ajle er baseret på forudsætninger m.v. som er angivet i DJF-rapport nr. 36.
- Specielle indretnings- og driftsforhold i de enkelte besætninger, særligt med hensyn til forbrug af vand og strøelse, kan medføre afvigelser.
- Væsentlige afvigelser i mængderne vil have betydning ved udarbejdelse af gødningsplaner og gødningsregnskab.
- Afvigelse kan eventuelt påvises ved analyse af gylle og ajle.
- Mængden af møddingsvand er indregnet med $0,4 \text{ m}^3$ pr. m^2 møddingsplads med en kapacitet på 1,6 t fast gødning pr. m^2 .
- Mængden af regnvand i gyllebeholdere er indregnet med $0,4 \text{ m}^3$ pr. m^2 beholderoverflade, 4 m dyb beholder.

	Afledes til:		
	Gyllebeholder m^3 pr. år	Ajlebeholder m^3 pr. år	Anden beholder m^3 pr. år
A Ensilagesaft, m^3	0		
A Afløb fra ensilageplads, $0,7 \text{ m}^3/\text{m}^2$ $3200,14$			2240
B Rengøringsvand, mælkerum *			
C Afløb fra befæstede arealer, $0,7 \text{ m}^3/\text{m}^2$ 1550			1085
D Nedbør i gyllebeholder			
D Afløb fra møddingsplads			
D Rengøring i stalde, m^3			
D Drikkevandsspild, m^3			
D Andet, type _____			
I alt m^3 ekstra vand m.v. pr. år	0		3325

* Gælder kun bindestalde.

A: Aktuelt for kvægbrug med ensilageplads/-silo.

B: Aktuelt for brug med malkekvæg i bindestald, hvor rengøringsvand fra mælkerum afledes til beholder.

C: Aktuelt hvor overfladevand fra udendørs befæstede arealer afledes til beholder.

D: Kun aktuel på husdyrbrug, hvor de indregnede vandmængder på side 4, 5 og 6 afviger væsentligt i det aktuelle tilfælde.

Begrundelse for korrektionen: _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Beregning af produceret gødningsmængde pr. måned

Pladsvands-
betædning

	Gyllebeh., m ³	Møddingpl., m ³	Ajlebeh., m ³	Dybstrøelse, t
Gødningsmængde pr. år, forestående skemaer	6204	461	0	374 + 8 = 382 t
Ekstra vand m.v. pr. år, skema ovenfor	0		3325	
I alt pr. år	6204	461	3325	
I alt pr. måned, dyr på stald	517			
I alt ved <u>9</u> måneders opbevaring	4653			
Reduktion af mængde pr. måned for køer på græs i månederne: _____	+ 0	+ 0	+ 0	+ 0
Reduktion af mængde pr. måned for ungvæg på græs i månederne: _____	+ 0	+ 0	+ 0	$\frac{250 \times 5}{12} =$ 104

Beregning af tilstrækkelig opbevaringskapacitet

Måned	Gylle, t			Fast gødning, t			Able, t		
	Produktion	Ud-kørsel	Ult.beholdn	Produktion	Ud-kørsel	Ult.beholdn.	Produktion	Ud-kørsel	Ult.beholdn.
April	517	1700	1887						
Maj	517	2404	0						
Juni	517	0	517						
Juli	517	0	1034						
August	517	400	1157						
September	517	0	1668						
Oktober	517	0	2185						
November	517	0	2702						
December	517	0	3219						
Januar	517	0	3736						
Februar	517	0	4253						
Marts	517	1700	3070						
I alt dette år									
Største beholdning			4253						
Ekstra lager til "stødpude"			400						
Tilstrækkelig kapacitet			4653						

* Anvendelse af husdyrgødningen sker i overensstemmelse med gødningsplanen for ejendommen.

Beregning af tilstrækkelig kapacitet er udført af	
Dato	Anny Hansen 14.4.2008
Underskrift	<i>Anny Hansen</i>

 Rebertyk 2 - 8200 Aabenraa
 Tlf. 74 36 50 00 - Fax 74 36 50 00
 Miljørådgiver
 Anny Hansen

Henvisninger

- Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen: Bekendtgørelse nr. 604 af 15. juli 2002
- Bekendtgørelse om erhvervmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv.
- Beretning nr. 36, Kvælstof, fosfor og kalium i husdyrgødning - normtal 2000, Danmarks JordbrugsForskning, november 2001.
- Landbrugets vejledning om erhvervmæssigt dyrehold m.v. april 2003, 7. udgave, Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret.

Fuldmagt.

Undertegnede Bernie Tijink, Åbølvej 16, 6372 Bylderup-Bov, befuldmægtiger herved LandboSyd, Peberlyk 2, 6200 Aabenraa til at indsende:

- forhåndsanmeldelse,
- byggeanmeldelse vedrørende landbrugsbyggeri
- ansøgning om miljøgodkendelse efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug til Aabenraa kommune via IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk

Fuldmagten er gældende for disse forhold, så længe Deres engagement består hos LandboSyd.

Aabenraa, d. 24 / 5 - 2007

Underskrift

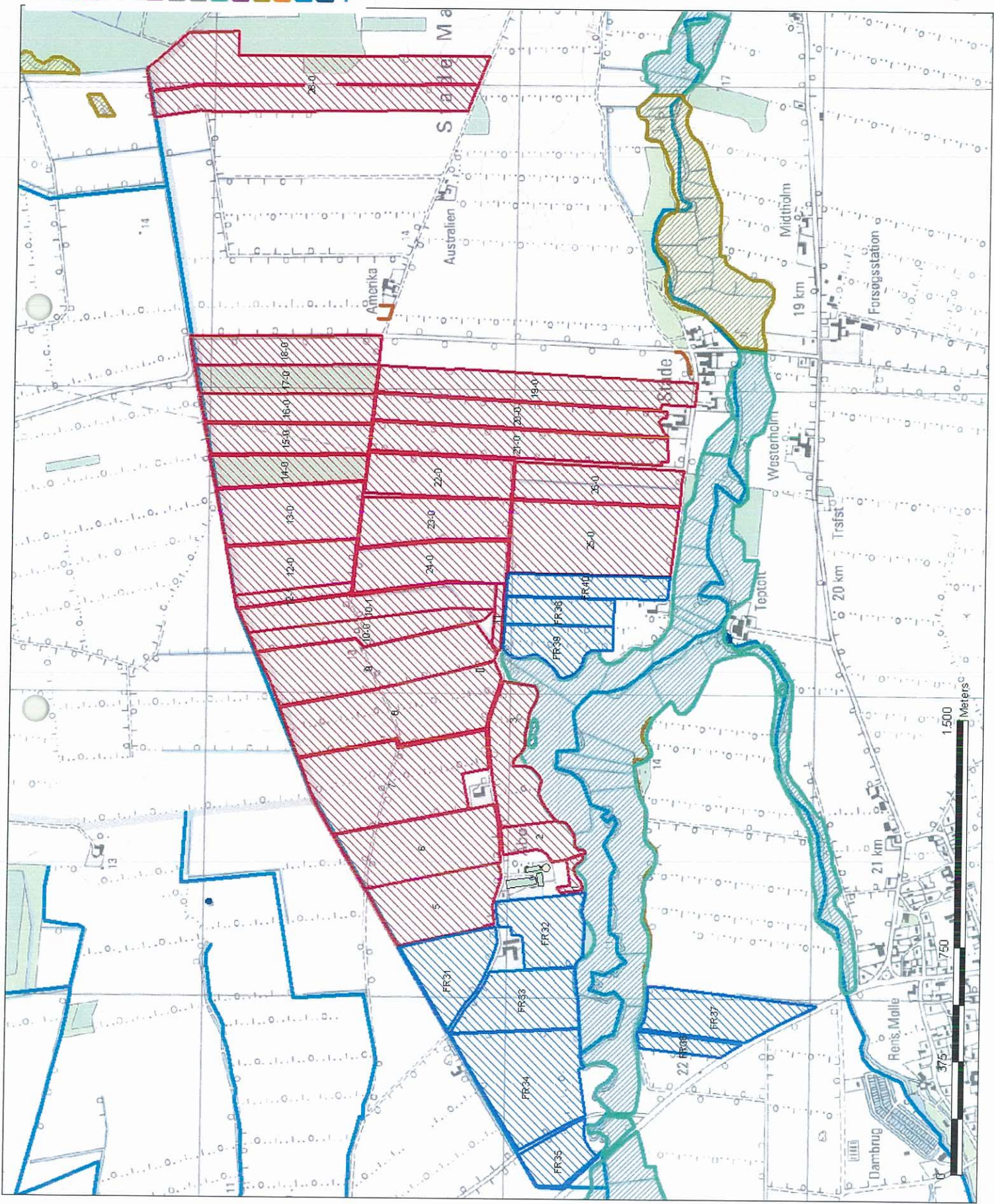

Signaturer

- Aftale
- Udbringning
- Opbevaringslagre
- Staldafsnit
- Udpeget pgr. 7
- Bufferzone I, 300m
- Bufferzone II, 1000m
- Eng
- Hede
- Mose
- Overdrev
- Strandeng
- Sø
- Beskyttede vandløb - DAI

Bilag 2

Abøvej 16

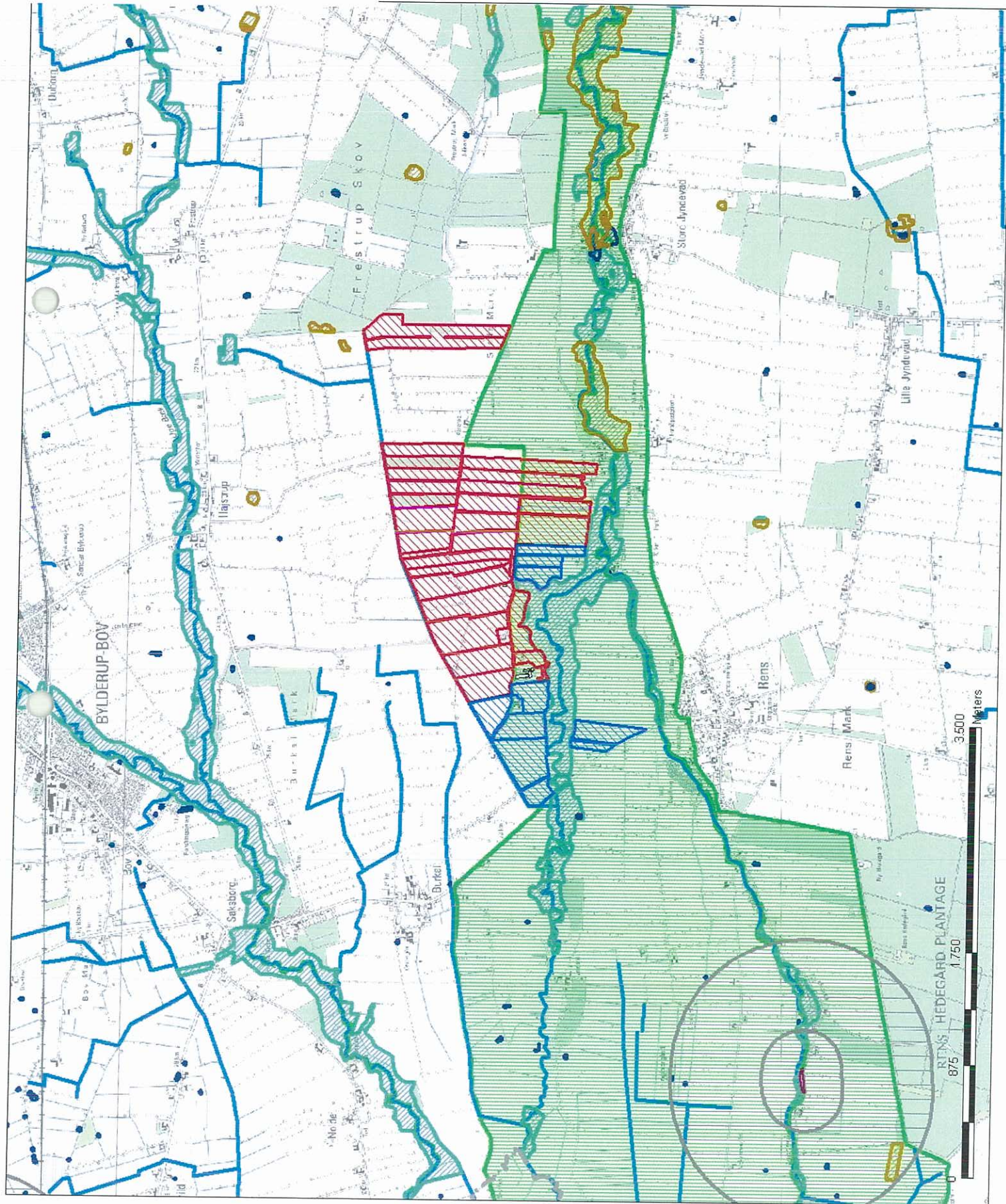

Signaturer

- Aftale
- Udbringning
- Opbevaringslagre
- Staldafsnit
- Natura 2000
- Udpeget pgr. 7
- Bufferzone I, 300m
- Bufferzone II, 1000m
- Eng
- Hede
- Mose
- Overdrev
- Strandeng
- Sø
- Beskyttede vandløb - DAI

Bilag 2.1

Abølvej 16

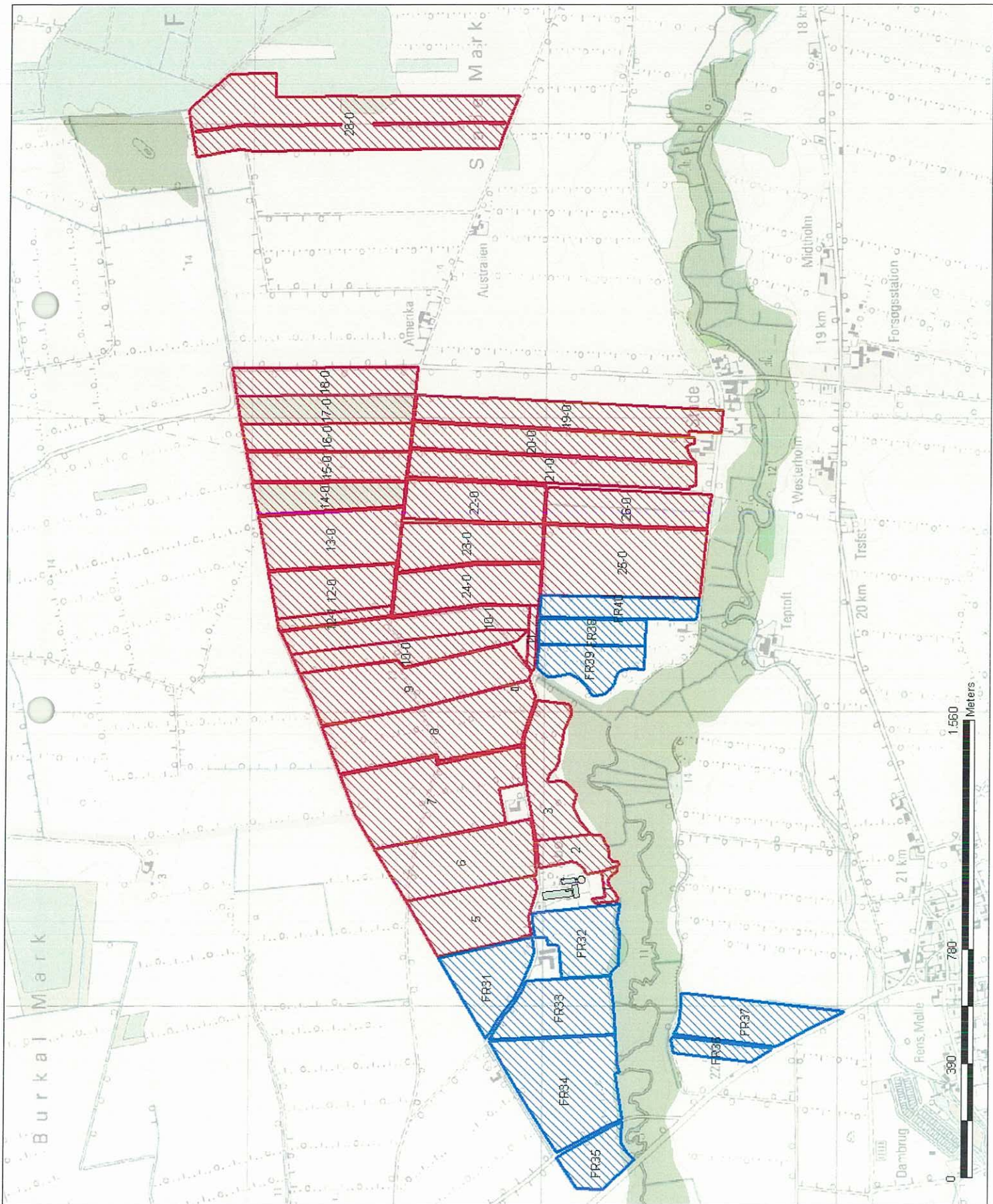

Signaturer

- Aftale
- Udbringning
- Opbevaringslagre
- Staldafsnit
- Grovsandet jord
- Finsandet jord
- Lerblandet sandjord
- Sandblandet lerbjord
- Lerbjord
- Svær lerbjord og silfjord
- Humusjord
- Special jordtype

Bilag 2.2

Abøvej 16

AABENRAA AFDELING

Formand: Per Kleis Bønnelycke, Møllegården 21, 6340 Kruså
Telefon: 7467 6767
Telefax: 7467 6747
e-mail: kleis@mail.dk

Danmarks
Naturfredningsforening

Kruså, den 20. november 2008

Høringssvar Åbøvej 16 og Stadevej 19

Aabenraa Kommune har den 7. oktober 2008 fremsendt 11 udkast til miljøgodkendelse med høringsfrist den 24. november 2008.

Danmarks Naturfredningsforening har gennemset sagerne og valgt at kommentere Åbøvej 16 og Stadevej 19.

En indholdsfortegnelse er intet værd uden sidetal på siderne. Det giver de høringsberettigede ekstra arbejde og sidehenvielse i høringssvaret er ikke mulig. Derfor refererer vi til afsnitsnumrene.

Generelt ønsker vi at understrege, at DN ikke har nogen kritik af sagsbehandlingen af de to sager, som absolut vidner om faglig indsigt. Vore forslag tager udgangspunkt i de natur- og miljøhensyn, som DN varetager.

Åbøvej 16:

2.1: Der skal stilles vilkår om indretning og drift af staldinventar.

2.2: Det er uacceptabelt, at der etableres udstyr, som kan reducere NH₃-emission med 20 %, men at man vil gemme 4 % af reduktionspotentialet til senere udvidelser, når ammoniak-emissionen øges med 840 kg (2.15.2) - og bedriften og udspretningsarealerne ligger i Natura 2000 områder, som er overbelastede med næringsstoffer, og hvor kommunen skal sikre opretholdelse af god økologisk tilstand og på baggrund af kvantitative vurderinger afgøre, om der skal stilles skærpede vilkår. Det mangler.

2.3: Der skal stilles vilkår om lugt; skal/kan formuleres som tredienederste afsnit i 2.3: "Såfremt....." ellers afskærer kommunen sig fra at kunne gribe ind, hvis det er nødvendigt.

2.4.1: Hvorfor pumper man ikke gyllen fra den ene beholder til den anden i stedet for at køre den med gyllevogn (se også 2.5.1). Afstanden er så vidt DN har forstået kun nogle få 100 meter. Der mangler vilkår om flydelag. Det er ikke nok med logbog, som nævnt i 2.4.2.

2.9: Er der risiko for gylleudslip til vandløb ved uheld, så bør der bygges barrierer/volde. Hvad menes med at sprøjtemidler til privat brug opbevares i aflåst giftskab? Der menes vel sprøjtemidler til brug i bedriften?

2.15.2: Der mangler fuldstændig en kvantitativ vurdering - baseret på tal om før- og efter-situationen - vedrørende ammoniakbelastning af natur og miljø. Kommunen skal tage konkret stilling til om der skal stilles skærpede vilkår af hensyn til Natura 2000 området. (se også ovenfor under 2.2).

3: Under Redegørelse i starten af afsnittet er anført, at der på 139,70 ha udsprede 5.972,57 kg fosfor (P). Dvs. ca. 43 kg P/ha/år. Da afgrøderne frafører omkring 24 kgP/ha/år er der et stort P-overskud. Det - og de mulige miljømæssige effekter heraf - er der ikke nærmere redegjort for. Det er særlig vigtigt, da mange af udspredearealerne er lavtliggende og tæt på vandløb der gennem højt målsatte vandløb munder ud i Vadehavet. Kommunen skal redegøre specifikt for, om det er nødvendigt at stille skærpede vilkår. Det mangler.

3.1: Vilkår 55 er faktisk overflødig.

3.2 og 3.2.1: Forhold vedrørende kommunens manglende specifikke vurdering af næringsstofbelastningen af Natura 2000 områder (og udpegningsgrundlaget herfor) endnu en gang, samt kommunens forpligtelse (med baggrund i EU-direktiver - Habitat- og Vandrammedirektiv - samt husdyrgodkendelsesloven) til at sikre opretholdelse eller genoprettelse af god økologisk tilstand: Se for det første bemærkningerne til 2.2 og 2.15.2. Desuden er det ikke nok at kommunen skriver, at den vurderer, at der ikke sker en forringelse af naturforholdene. Vurderingen skal være konkret og baseret på tal, og de skal fremstå klart, gennemskueligt og forståeligt af godkendelsen. Det pågældende husdyrbrug og dets udspredearealer ligger i særdeles højt målsatte og følsomme naturområder, så det er under ingen omstændigheder tilstrækkeligt med de foreliggende kvalitative udsagn om naturpåvirkningerne, som allerede er overbelastede med næringsstoffer. Udpegningsgrundlagene for Natura 2000 områderne mm. (bilag 4-arter, artsfredede og rødlistede arter) kan meget vel være stærkt truede på grund af næringsstofbelastningen fra husdyrbruget. Men vurdering heraf mangler som nævnt.

Stadevej 19

Overordnet er der de samme bemærkninger, som til Åbølvej 16, da de to husdyrbrug nærmest ligger dør om dør i det samme område med udspredearealer, som afvander til de samme vandløb og vandområder (Vadehavet). Så også her skal kommunen med konkrete og specifikke vurderinger godtgøre, at der ikke er negative påvirkninger på natur og miljø i området: Er det tilfældet skal der stilles skærpede krav til driften i forhold til de generelle krav i husdyrgodkendelsesloven, således at der kan opretholdes og genoprettes god økologisk tilstand og således at udpegningsgrundlaget for Natura 2000 områderne ikke er truet.

2.1: Se Åbølvej 2.1.

2.3. Se Åbølvej 2.3.

2.4.1: Der skal være vilkår om overdækning/flydelag ellers har kommunen afskrevet sig mulighederne for sanktioner.

2.9: DN i Aabenraa er meget tilfreds med, at der etableres en vold mellem gyllebeholderne og Sønderå.

2.15.1: Se Åbøvej 2.2, 2.15.2, 3.2 og 3.2.1

2.15.2: En merbelastning på 1.21 kg N/ha/år i form af ammoniak på mose sydøst for anlægget er uacceptabelt, uanset at mosen bliver oversvømmet om vinteren. I øvrigt mangler der fuldstændig kvantitative oplysninger om før- og efter- situationen, den allerede forekommende baggrundsdeposition og tålegrænser.

3.1, 3.1.1 og 3.1.2.: I redegørelsesdelen i 3.2 står, at målsætningerne er opfyldt. Men der mangler tal, som belyser dette. Det samme gælder tal for, hvor stor stigningen er i nitrat i grundvandet i 3.1.1. I 3.2.1 om fosfor er der heller ingen tal på vurderingen.

3.2 og 3.2.1: Manglende kvantificering af natur- og miljøpåvirkningerne med henblik på evt. skærpede vilkår. Se indledende bemærkninger ovenfor og Åbøvej 2.2, 2.15.2, 3.2 og 3.2.1.

Det kan tilføjes, at DN for tiden ser en del miljøgodkendelser af husdyrbrug. Vi er generelt på vagt over for løse, kvalitative vurderinger af natur- og miljøpåvirkninger. Godkendelserne og de miljøtekniske redegørelser bør indeholde de nødvendige vurderinger ud fra konkrete tal og oplysninger om udledning af næringsstoffer (før-og efter-situationen, eventuel merbelastning), naturtyper, sårbarhed, målsætninger og baggrundsbelastninger.

Venlig hilsen

Per Kleis Bønnelycke.

DET ØKOLOGISKE RÅD
FREMTIDENS MILJØ SKABES I DAG

Bilag 4

Aabenraa Kommune
Plantagevej 4
6330 Padborg

18. november 2008.

Bemærkninger til forslag til miljøgodkendelse af kvægbrug, Åbølvej 16, 6372 Bylderup Bov.

Det Økologiske Råd har modtaget et forslag til miljøgodkendelse af kvægproduktion, Åbølvej 16, 7372 Bylderup Bov i henhold til § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug til udtalelse.

Det Økologiske Råd finder, at der er en række uoverensstemmelser i miljøgodkendelsen. I miljøgodkendelsens vilkår 14 står, at spaltegulvet i løsdriftsstalden rengøres med spalteskraber mindst 6 gange dagligt, mens der i redegørelse 2.2 og BAT-redegørelsen i afsnit 4 står, at spaltearealerne skrubes mindst én gang i timen.

Det Økologiske Råd finder, at ansøgningsskemaet skal angive den fremtidige drift, og at der derfor ved brug af spalteskrabere skal regnes med 20% ammoniakreduktion, da der ellers bliver et højere N-indhold i gyllen end oplyst.

I miljøgodkendelsen er meremissionen af ammoniak på 839 kg N/år, mens den i ansøgningsskemaet er på 678 kg N/år.

Det Økologiske Råd anmoder Aabenraa Kommune om at bringe overensstemmelse mellem miljøgodkendelsen og ansøgningsskemaet.

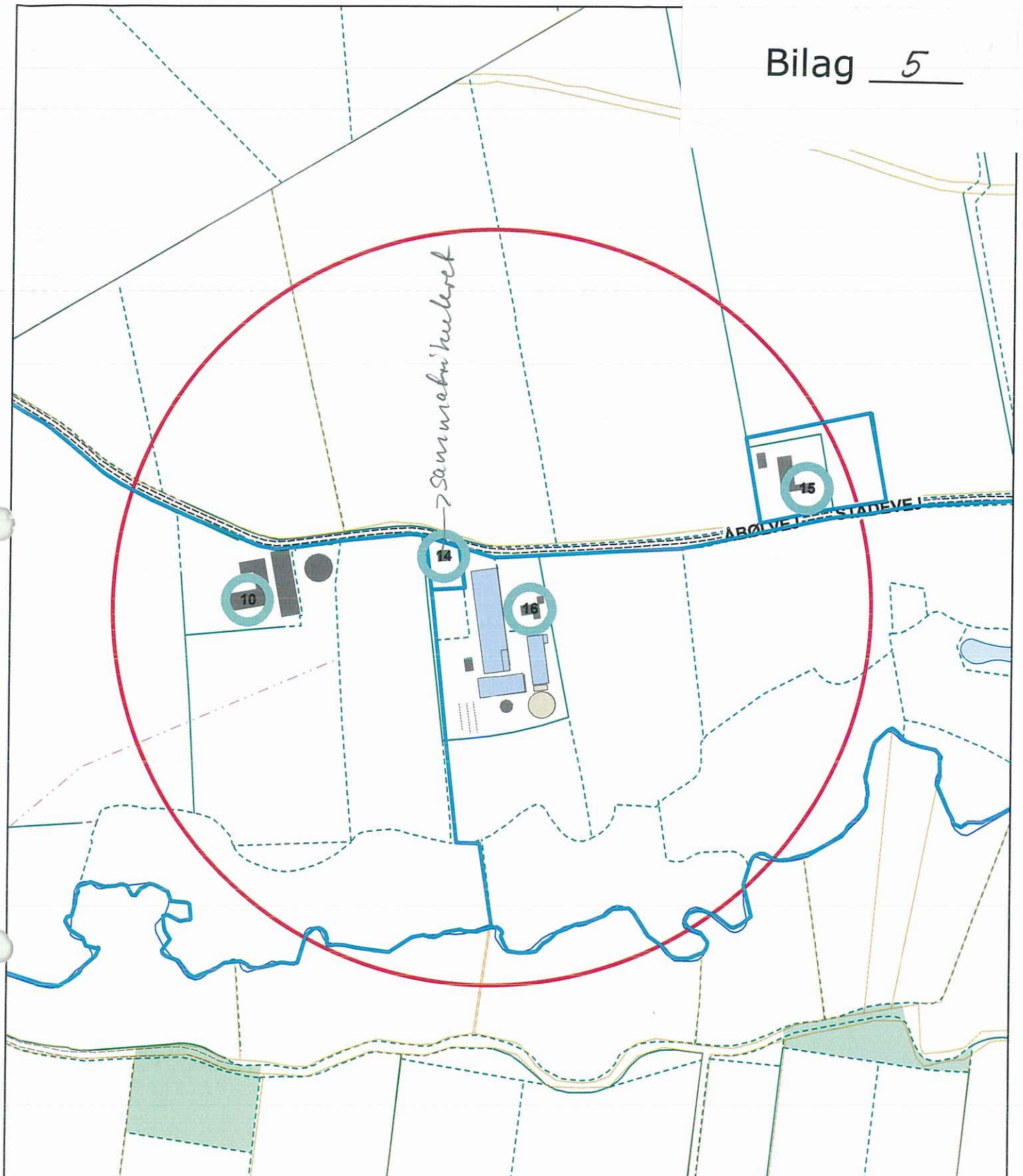
Ammoniaktabet fra lager er ikke beregnet korrekt, da det kun er angivet til at være på 325 kg N/år. 61% af opbevaringskapaciteten er beliggende på ejendommen og med et ammoniaktab på 2% ab stald bliver det $(33.877 + 325) \times 2\% \times 61\% = 417$ kg N/år. Reduktionskravet på 15% er således ikke opfyldt.

Det Økologiske Råd bemærker, at N-indholdet i den udbragte gylle svarer til 244,5 kg N/ha. Det er en overtrædelse af nitratdirektivets loft på 230 kg N/ha i husdyrgødning ved 2,3 DE/ha.

Det Økologiske Råd finder således, at nitratdirektivet er overtrådt.

Med venlig hilsen

Hans Nielsen

© Aabenraa Kommune - KMS - COWI

Aabenraa
Kommune

Teknik & Miljø
Plantagevej 4, Bov
6330 Padborg

Initialer: tket

Dato: 28-05-2009

Målforhold: 1:5.000

Tegn. nr:

Åbølvej 16
Radius: 359 m